Null⁹ em̄ ſufficienter laudare pt illā quā ſic
hūiliter ſalutauit angel⁹: quā ſic ſingulariṫ
elegit pr̄ etern⁹: iuxͣ illd̄ pſ. Elegit eā de⁹ ꝛ p/
elegit eā. quā ſic reuerēter honorauit fili⁹: iu
xta illd̄ Lu.ij. Et erat ſbdit⁹ illis. cui ſic tota
liter ſe cōmiſit ſpūſſctūs: iuxͣ illd̄ Lu.j. Spi
ritusſctūs ſupueniet ī te. quā ſic vniūſaliṫ ad
orat ꝛ collaudat tot⁹ mūd⁹. vn̄ ipa ait vbi ſ.
Ecce em̄ ex h̄ beatā me dicēt omēs gn̄atiōes.
Rogem⁹ ḡ ipam ḟginē beatā vt nob gratiā
ipetrare digneṫ a filio ſuo: q̄ ſic eā bn̄dicam⁹
in h̄ ſeculo: vt poſtmodū cū illa bn̄dicta eſſe
mereamur in futuro. Amen.

Incipit ſexta pars hui⁹ ſmonarij qd̄ ma/
riale appellaṫ: in qua tractaṫ de bn̄dicte ḟgis
marie viſitatiōe. Sermo.j.

A Quare ḟgo abijt in mōta/na

Exurgēs ma
ria abijt in mōtana: Luce.j.
Quīqȝ de cāis bꝛiſſima ḟgo
poſt āgelicā ſalutatōꝫ abijt ī
mōtana ad ſalutādā Eliza
beth. Prio ppṫ pietatē. pietas em̄ ipaꝫ ad h̄
ſduxit. Qd̄ i ſpū puidit ſalomō Cañ.iij. di.
Que eſt iſta q̄ aſcēdit p deſertū ſic ḟgula fu/
mi ex aromatibꝫ mirrhe ꝛ thurꝫ: ꝛ vniūſi pul
uerꝫ pigmētarij: Fuit nāqȝ brā ḟgo ḟgula .i.
flexibiľ ad pietatē. quā ꝛ ſi habuerit ad om̄s
vniūſaliṫ: pticulariṫ tn̄ ꝛ pcipue exercuit eaꝫ
circa elizabeth. Diciṫ aūt ex aromatibꝫ: qꝛ fu
it plena odoribꝫ oīꝫ graꝝ. nec mirū: qꝛ vt ait
Oraci⁹ li.j. eplaꝝ: epla.ij. Quo ſemel ē ibu/
ta recēs ſuabit odorē Teſta diu. Uas ei qd̄
a pncipio ſue nature fuit repletū aliq̄ bono
odore ſuabit diu odorē illū. ꝛ ſic ḟgo ab exor
dio ſue ɔceptiōis plena deo: i q̄ ſit oēs ḟtutes
remāſit ſp oīm aromatizātiū ḟtutū odorib⁹
reſperſa: iuxͣ illd̄ pūerbiū. Qd̄ noua teſta ca
pit ineterata ſapit. Additṫ aūt. vniūſi pulue/
ris pigmētarij. qꝛ oēs grās q̄s alij ſcti habue
runt pticulariṫ ipa habuit vniūſaliṫ. Scd̄o
eā viſitauit ppṫ ſctitatē. Maria em̄ veīt ad
elizabeth: ꝛ xps ad iohem vt ipm ſctificaret:
ſic etiā poſtea venit ad baptiſmū iohis vt eū
ſctificaret: vt inq̄t Amb. ſup Luc. vn̄ Pet.
rauen̄. in q̄dā ſer. ſic ait. Idcirco etiā maria
p⁹ ɔceptū ad elizabeth pꝑerat. qꝛ xps q̄ ī vte
ro ſuo erat: iohem adhuc puulū ī vētre mr̄is
poſitū ſctificare feſtinat. Hec ille. Tertio eā
viſitauit ppṫ ɔgrtulatiōꝫ ꝛ officioſitatē. vn̄d
Amb. ī occurrērꝫ dici emeľ. inq̄t. Morale ē
oībꝫ vt q̄ fidē exigūt fidē aſtruāt. ꝛ iō cū āge/
lus abſcōdita nūciaret: vt fides aſtrueret exē
plo ſeniorꝫ feīe ſterilisq̄ꝫ ɔceptū marie ḟgini
nūciauit: vt poſſibile deo oē qd̄ ei placuerit
aſſereret. Ubi aūt h̄ audiuit maria nō q̄ſi in
credula de oraculo: nec q̄ſi dubitās de exēplo
ſꝫ q̄ſi leta p voto: religioſa p officio: feſtina p
gaudio in mōtana pꝛexit. Quarto viſitauit
eā ppṫ ipellētē charitatē ſiue ppṫ ſpūſſcti gra
tiā eleuatē. vn̄ Amb. vbi.ſ. ait. Quo em̄ iā
deo plena niſi ad ſupiora ḟgo cū feſtinatiōe
ɔſcēderet. neſcit em̄ tarda molimina ſpūſſcti
grā. De h̄ ec̄ Pe. rauen̄. vbi.ſ. ait. Accepto
igiṫ ɔſenſu ḟginis vt ſine virili ſemīe ɔciperet
dei filiū diſceſſit angel⁹ ab ea: viſum vtiqȝ ſb
trahēdo n̄ famulatū atqȝ celeſtia petit. Quē
ḟgo ſequiṫ dū ī mōtana pgrediṫ. Inſup pla
ne ꝛ vltra angelos grā ſupueniente puenit.
Eſt ḡ nimiꝝ ꝛ in angeľ charitas: q̄ ſupenitu
it ī maria. hec ille. Quīto viſitauit eā ppṫ hu
militatē. Eādē em̄ hūilitatē quā angelo ma
ria exhibuerat di. Ecce ancilla. hoībꝫ etiā ex
hibere curabat. ꝛ iō feſtināter abijt in mon/
tana ꝛ zacharie domū itrauit vt elizabeth vi
ſitaret: ac pgnāti vetule iuuencula miſtraret
vn̄ Amb. vbi.ſ. ait. Didiciſtꝫ ḟgines pudo
rē marie: diſcite hūilitatē: venit ppinq̄ ad p
ximū: iunior ad ſeniorē. nec ſolū venit ſꝫ etiā
pꝛior ſalutauit. Decet em̄ vt q̄to caſtior ḟgo
ſit tanto hūilior. nouerit deferre ſenioribꝫ: ſit
mgr̄a hūilitatꝫ: in q̄ eſt pfeſſio caſtitatꝫ: ē ꝛ cā
pietatꝫ: eſt etiā norma doctrine. ɔſuetudū eſt
em̄ qꝛ ſupior venit ad iferiorē vt iferior adiu
ueṫ: maria ad elizabeth: xps ad iohem. Hec
Amb. Hāc etiā cām viſitādi affirmat Aug.
in q̄dā ſer. di. Deniqȝ in mōtana cū feſtina/
tiōe ḟgo abijt: ꝛ elizabeth ſalutata ī ei⁹ miſte
rio q̄ſi mēſibꝫ tribꝫ hūiliṫ ſtetit. Terti⁹ h̄ fu/
it ḟgis aſcēſus vt difficile rūpeṫ triplex funi
cul⁹. Feruebat ſiq̄dē in q̄renda grā charitas
ſplēdebat in carne ḟginitas: ī obſeq̄o emine
bat hūilitas. Hec ille. De q̄ viſitatiōe ḟgia
li tres ɔſideratiōes faciem⁹.

Prima diceṫ lr̄alis expoſitiōis.
Scd̄a moralis inſtructiōis.
Tertia ḟo ḟtualis aſcēſiōis.

Pars pma h⁹ ſmōis q̄ dꝛ lr̄aľ expoſitiōis. B
Narrat euāgeliū hodiernū Lu.j. de
ſcriptū: q̄ maria exurgēs. ſ. a quiete
orōis ꝛ deuotiōis: q̄ erat breuia oībꝫ
opibꝫ ſuis: vt inq̄t Nico. de ly. ſup hoc ḟbo:
Abijt in mōtana. pprīū eſt nomē loci ſm̄ q̄ſ/ Popilla euāgelij
dā. qꝛ loc⁹ ī q̄ manebat zacharias erat altior
galilea a q̄ receſſit maria: diſtans circa. 74.
miliaria a domo zacharie: q̄ erat ppe hierlm̄
circa q̄ttuor miliaria. Theophi⁹ aūt expoſi/

tor ait. Propꝫ hoc aũt abijt ĩ mõtana: qꝛ za/
charias in mõtanis habitabat. cũ feſtinatio
ne. qđ exponit Nico. de ly. eã feciſſe vt oñde
ret ꝙ ỽgo nõ dꝫ morari ĩ loco publico: nꝫ ibi
ꝯhere colloq̃a. Origẽ. aũt đr. Jeſus q̃ in vẽ
illi⁹ erat feſtinabat adhuc ĩ vẽtre mr̃is Johã
nẽ poſitũ ſcrificare. vel abijt ad viſitãdũ eli/
zabeth cũ feſtinatõe. qꝛ op⁹ bonũ q̃to fit citi⁹
tãto eterno regi eſt gratius: iuꝫ illud ꝓuerb.
xxij. Vidiſti hoĩem velocẽ ĩ ope ſuo: corã re/
gib⁹ ſtabit. Dicit em̃ ꝙ q̃ cito dat bis dat: vt
no. in. §. itẽ ſi ille. iſti. de fideiuſ. ꝛ ĩ. §. pl⁹ aũt.
iſti. de acti. Et ſalutauit elizabeth. qđ fecit ſꝫ
Nico. de ly. tũ qꝛ erat hũillima: tũ qꝛ erat iu/
nior: ideo ꝓus eam ſalutauit. forte dicẽs illi.
Pax tibi: ſicut dixit poſtea fili⁹ ei⁹ diſcipul.
Pax vob: Joh. xx. ꝛ Lu. xxiiij. qꝛ etiã ad ei⁹
obſequiũ venerat: ideo ꝓor eã ſalutauit. Et
factũ eſt vt audiuit ſalutatiõez marie eliza/
beth ꝛc. qđ exponens Amb. vbi. ſ. ait. Cito
aũt euẽt⁹ marie ꝛ p̃ſtie dñice bñficia declarã
tur. Nã ſequit. Et factũ eſt vt audiuit ſalu/
tatiõz marie elizabeth: exultauit infãs in vẽ
ei⁹. Vide diſtictionẽ ſinglorũq3 ỽboꝝ ꝓꝑe/
tates. vocẽ ꝓor elizabeth audiuit ſꝫ iohes ꝓor
grãm ſenſit: illa nature ordie h exultauit rõe
myſterij: illa marie iſte dñi ſenſit aduentũ.
Grec⁹ ỽo expoſitor ſup Luc. đr. Propheta
em̃ parẽte acuti⁹ videt ꝛ audit: ſalutatq3 pro
phetarũ. ſꝫ qm̃ ỽbis nõ poterat: ſaltat ĩ vte/
ro: qđ maximũ exiſtit ĩ gaudio. q̃s vnq3 no/
uit tripudiũ natiuitate ãtiqui⁹: inſinuauit
grã q̃ nature ignota extiterãt. recluſus vẽtre
miles agnouit dñm ac regẽ oriturꝫ: vẽtrẽ te/
gmine nõ obſtãte myſtice viſiõi: iſpexit nãq3
nõ palpebris ſꝫ ſpũ. Origẽ. aũt inq̃t. Nõ an
tea replet⁹ fuerat ſpũ donec aſſiſteret q̃ xp̃m
gerebat ĩ vtero. tũc aũt ꝛ ſpũ erat plen⁹ ꝛ re/
ſalutabat ĩ parẽte. vñ ſequit. Et repleta ſpũ
ſctõ elizabeth: ꝛ exclamauit voce magna di.
Bñdicta tu int̃ mlĩeres. Cui⁹ rõnẽ aſſignat
Origẽ. di. Nulla ei vnq3 tãte fuit grẽ ꝑticeps
aut ẽẽ potit. vni⁹ ei diui germis parẽs ẽ vni
ca. Beda ỽo đr. Eadẽ ãt voce ab elizabeth q̃
a gabriele bñdicit: q̃ten⁹ ꝛ angelis ꝛ hoĩbꝫ ve
nerãda monſtret. Theophil⁹ ỽo addit. Qꝛ
aũt alie ſctẽ mlĩeres fuerũt: q̃ tñ genuerũt fi
lios pctõ ingñatos. adiũgit. ꝛ bñdict⁹ fruct⁹
vẽtris tui. Origẽ. etiã inq̃t. Fructũ aũt ven
tris dei genitricẽ dñm dixit: qꝛ neq3 ex viro
ſꝫ ex ſola maria ꝓceſſit. Nã q̃ ſemen ſumpſe
rũt a p̃ribꝫ fruct⁹ eoꝝ exiſtũt. Seuer⁹ ỽo ait
Jn qua ꝑte emergit Euticis redargutio dũ
fruct⁹ ventris xp̃us aſſerit. Omis em̃ fruct⁹
eſt eiuſdẽ nature cũ planta. Vñ ꝛ ỽginẽ re/
linquit eiuſdẽ fuiſſe nature cũ ſecũdo adam
qui tollit pctã mũdi. Sed ꝛ qui fantaſticã
opinionẽ de carne xp̃i confingũt: in vero dei
genitricẽ ꝑtu erubeſcãt. nã ipſe fruct⁹ ex ipſa
ſubſtãtia ꝓcedit arboris. vbi ſunt etiã dicen
tes quaſi per aqueductũ xp̃m trãſiſſe ꝑ ỽgi/
nem. Aduertãt ex dictis Elizabeth: quam re
pleuit ſpũſſanct⁹ xp̃m fructũ vẽtris. Hec il/
le. Seq̃t. Vñ h mihi vt veniat mr̃ dñi mei
ad me. Iſta aũt (vt ait Nico. de. ly.) nõ pote
rat ſcire Elizabeth niſi ꝑ reuelatiõez ſpũſſcti
Sup q̃bꝫ ỽbis inq̃t Amb. vbi. ſ. Nõ quaſi
ignorans dixit: ſcit em̃ eſſe ſctiſpũs gratiã ꝛ
opationẽ vt mater dñi matrẽ ꝓphete ad pro
fectũ ſui pignoris ſalutet. ſꝫ q̃ſi nõ humani
hoc meriti ſed diuie gratie mun⁹ eſſe cogno/
ſcat ita dicit. Origẽ. etiã ait. Couenit autẽ
hoc dicẽs cum filio. nã ꝛ Johes indignũ ſe
ſentiebat aduẽtu xp̃i ad ipm. Diuina autez
ꝓmiſſio duxerat mariã ad Elizabeth: vt io
hãnis teſtimoniũ ab vtero ꝑueniret ad dñz
Tunc em̃ Johem dñs in ꝓphetã conſtituit
Hec ille. Qui itez ait. Venerat aũt mr̃ dñi
viſura elizabeth miraculoſuz cõceptũ quem
retulerat angel⁹: vt ꝑ hoc ſequat̃ credulitas
potioris ad ỽginẽ manaturi. Et ad hãc fidẽ
facit ſermo Elizabeth dicẽtis. Et beata q̃ cre/
didiſti. qm̃ ꝑficient̃ in te ea q̃ dicta ſunt tibi
a dño. vbi Amb. inq̃t. Vides minime dubi
taſſe mariã ſꝫ credidiſſe: ꝛ ideo fructuz fidei
ꝯſecutã. Beda ỽo inq̃t. Nec mirũ ſi dñs re
dẽptur⁹ mũdũ opationẽ ſuã ĩchoauit a mr̃e
vt ꝑ quã ſal⁹ oĩb⁹ ꝑabat̃: eadẽ ꝑſona fructuz
ſalutis hauriret ex pignore. Ambro. autẽ ſu
per Lucã dicit. Sed ꝛ vos beati q̃ audiſtis
ꝛ credidiſtis. Quecũq3 em̃ crediderit aĩma:
ꝛ ꝯcipit ꝛ generat dei ỽbũ: ꝛ opa ei⁹ agnoſcit
Beda ỽo addit. Omis aũt aĩa que verbũ
dei mẽte cõcipit: virtutũ ſtatim celſa cacumĩ
na greſſu cõſcẽdit amoris. quaten⁹ ciuitatẽ
iuda. i. cõfeſſiõis ꝛ laudis arcẽ penetrare: et
vſq3 ad ꝑfectionẽ fidei ſpei ꝛ charitatẽ quaſi
tribꝫ in ea menſibꝫ valeat cõmorari. Greg.
autẽ ſup Ezech. dicit. Simul ꝛ de p̃terito et
de p̃ſenti ꝛ de futuro ꝑ ꝓphetie ſpm̃ elizabeth
tacta eſt. que ꝛ eã ꝓmiſſiõibus angeli credi
diſſe cognouit. ꝛ matrẽ nominãs: qꝛ redem/
ptorẽ humani generis in vtero portaret in/
tellexit. Et cũ om̃ia ꝑficienda p̃diceret: quid
etiã de futuro ſequeret̃ aſpexit. Hec ille. Di/
cit aũt Ambroſi⁹ ꝛ Bern. ſup Lucã ꝙ cũ in
primo aduẽtu ỽginis ex ſalutatõe eius tãtũ
vtilitatis ſenſerit beat⁹ Johãnes ꝛ mater ei⁹

ꝓfecto ↄ̄ſtat eos multū ꝓfeciſſe ex diuturna
eiꝰ manſiōe.ſ.ꝑ tres meſes q̄bꝫ morā traxit in
Differūt gauderē et exultare
domo elizabeth. Ꝗꝛ ꝟo dr̄ euāgeliū ꝙ exulta
uit iohēs ī vtero mr̄is: eſt ſciēdū ꝙ eſt drīa
īter gaudere ⁊ exultare. qꝛ gaudere eſt ī aīo
letari: exultare aūt eſt oñdere gaudiū aliq̄ ſi
gno extriſeco ⁊ manifeſto. Et ſi q̄rat̄ qđ fuit
h̄ ſignū: r̄ndet̄ ꝙ vt dicūt phiſici: maxīe Aui
cēna.xxj.tertij.c.de gn̄atiōe embriōis. filius
exn̄s ī vtero mr̄is tenet terga ſeu ſpatulas ꝟ
ſus ventrē mr̄is: faciē ꝟo ꝟſus terga ⁊ ſpatu
las mr̄is. Cum igit̄ btiſſima ꝟgo ſalutaret ⁊
dulcit̄ āplexaret̄ ſanctā elizabeth: ſtati b. Io
hānes ꝟtit faciē ꝟſus vētrē mr̄is ſue: ⁊ geni
bus flexis adorauit xp̄m exn̄tē in vtero ꝟgis
bn̄dicte: q̄ſi q̄rēs āplexari xp̄m ſic mr̄ xp̄i am
plexata erat matrē eiꝰ. Nō em̄ diſtabat nec
ſepabat̄a xp̄o niſi ꝑ tenuē vētrꝫ parietē. Sa
uiſus eſt ḡ iohēs nō ſolū iteriꝰ in aīo ex p̄ntia
ſaluatorꝫ ⁊ mr̄is eiꝰ: ſꝫ etiā tali ſigno mirabi
li voluit idicibilē exultatiōꝫ ſuā demōſtrare.

¶ Pars ſecunda huiꝰ ſermonis que dicit̄
A moralis inſtructiōis.

Que exēplo Marie facere debemus

In occurrēti euāgelio dicunt̄ octo de
btā ꝟgine: q̄ ⁊ nos eiꝰ imitatiōe debe
mus facere. Primo ꝙ exurrexit ſtati
poſt ↄ̄ceptiōꝫ filij dei: vt nos inſtrueret ꝙ ſta
tim qñ ↄ̄cepimꝰ ꝓpoſitū bonū ⁊ ſalubre) iux̄
illđ Iſa.xxvj. A facie tua ↄ̄cepimꝰ ⁊ q̄ſi partu
riuimꝰ ſp̄m ſalutꝫ) debemꝰ exurgere a ſenſua
litatibꝫ ⁊ pctīs ⁊ a torpore accidie: iux̄ ↄ̄ſiliū
ꝓphe Iſaie.lij.di. Cōſurge ↄ̄ſurge induere
fortitudine tua ſyon. ⁊ Pau. Eph.v. exortan
tis ⁊ dicētꝫ. Surge q̄ dormis ⁊ exurge a mor
tuis: ⁊ illuīabit te xp̄s. ⁊ Prouꝰ.vj. ait Salo
mō. Vſq̄ q̄ piger dormis: qñ exurges a ſom
D no? ¶ Scđa dr̄ ꝙ abijt.ſ.a galilea: q̄ īterp̄ta
tur rota vel volubilis: vt nos īſtrueret diſce
dere ab amore ⁊ affectiōe rerū mūdanaꝝ vo
lubiliū: ſcđm ↄ̄ſiliū ꝓphe.ij.di. Surgite ⁊ ite
qꝛ nō habebitꝫ h̄ requiē. vł vt inſtrueret nos
ſtatī ↄ̄cepto ꝓpoſito bono abire ad illđ ī opꝰ
ꝓducēdū: iux̄ illđ Ioh.v. Surge tolle gra
E batū tuū ⁊ ābula. ¶ Tertio addit̄ cū feſtina
tiōe. vt īſtrueret nos debere eē feruētes ⁊ velo
ces ad bn̄ opandū: ⁊ ad currēdā viā diuiorū
p̄ceptoꝝ: vt dicere deo valeamꝰ cū ꝓpha. viā
mādatoꝝ tuoꝝ cucurri cū dilataſti cor meū.
De q̄ via etiā puer.iiij. inq̄t deꝰ. Viā ſapie
mōſtrabo tibi: ⁊ ducam te ꝑ ſemitas eq̄tatis
quas cū igreſſus fuerꝫ nō arrabunt̄ greſſus
tui: ⁊ currēs nō habebis offendiculū. Beda
ꝟo dr̄. Feſtināter ire ē nō pedū greſſus acce
lerare: ſed in fide ſp̄ ac ꝟtute ꝓficere. Itē hoc
egit vt nos inſtrueret ſine mora ⁊ feſtināter
conuerti ad p̄niam: iuxta illud Eccī.v. Ne
tardes cōuerti ad dn̄m: ⁊ ne differas de die ī
diē. Sicut ergo maria feſtinauit: ita et nos
debemus feſtinare ad bona opa accelerādo. ⁊
quicq̄d boni agere valemꝰ inſtāter opando
iuxta illud Eccs.ix. Quodcūq̄ poteſt face
re manꝰ tua inſtāter opare: qꝛ nec opꝰ nec ra
tio nec ſciētia nec ſapiētia erit apud īferos q̄
tu ꝓperas. Ait em̄ Chryſ. in quodā ſermone
Nihil eſt quod vitā noſtrā ita valeat euerte
re vt operꝝ actionē diſſimlare: ſemꝑq̄ differ
re. ſepe em̄ illud oībꝫ nos bonis fecit excidere
Nec ille. Vn̄ dixerūt aliq̄ ſapiētes ꝙ bonū — Bonum nō eſt differendū
opus nunq̄ eſt differēdū: ne forte aliq̄ caſu
ſupueniēte impediat̄: iuxta illud Lucani in
p̄mo. Tolle moras ſemꝑ nocuit differre pa
ratis. ⁊ ideo Catho moral' in ſuis documētꝫ
ait. Rem tibi quā noſcis aptā dimittere no
li: Ne rurſus q̄ras q̄ iam neglexeras ante. ⁊
Oraciꝰ in ep̄lis inq̄t. Tu quamcūq̄ deꝰ tibi
fortunauerit horam Grata ſume manu: nec
dulcia differ in horā. ⁊ Proſper in li. epigrā
matū canit. Quid iuuat ī longū cās ꝓducere
morbi? Cur dubiū expectat cras hodierna
ſalꝰ. Marcial' ꝟo ait. Viuēdi recte fatuꝰ ꝓ
craſtinat horā. ⁊ Ouid. in.j. de reme. amoris
exhortat̄ di. Sꝫ ꝓpera nec te vēturas differ
in horas: Qui nō ē hodie: cras minꝰ aptus
erit. ⁊ ibidē. Vidi ego ꝙ p̄mo fuerat ſanabi
bile vulnꝰ: Dilatū lōge damna tuliſſe more.
Dicūt etiā p̄dicti ſapiētes ꝙ malū ſp̄ differ
ri dꝫ: ſi forte aliq̄s caſus ſupueniēs īpediat
eiꝰ ꝑpetratiōꝫ. ¶ Quarto addit̄: ī mōtana: vt
nos īſtrueret aſcēdere ad vite altitudinē: ap — F Celeſtibꝰ appropiquare iubemur
petēdo celeſtia ⁊ appropinq̄ndo ad ea: ſuan
do ↄ̄ſiliū āgeli qđ dedit loth Gen̄.xix.c.di.
Ne ſtes ī oī loco circa regiōꝫ: ſꝫ ī mōte ſaluū
te fac: vt ꝟficet̄ de vnoq̄q̄ nr̄m illđ ps. Aſcē
ſiōes ī corde ſuo diſpoſuit ī valle lachrymaꝝ
ī loco quē poſuit. Etei bn̄dictiōꝫ dabit legiſ
lator. ibūt de ꝟtute ī ꝟtutē: videbit̄ deꝰ deoꝝ ī
ſyon. Abijt ḡ ī mōtana vt oñderet ꝙ lꝫ via
ꝟtutū ſit difficilis.ij.eth. tamen nō debet ho
mo rōe difficultatis deſiſtere. ſic nec illa ceſſa
uit ab aſcēſu mōtano: incedendo ꝑ viā ſaxo
ſam ⁊ arduā: ⁊ pedeſter ambulādo. Ad acq̄
rendas em̄ ꝟtutes nō ſine labore ꝑuenit̄ ſicut
nec ad mōtana ſine difficultate aſcendit̄. vn̄
metrice dicit̄. Abſq̄ labore graui nō p̄nt ma
gna parari. In hoc etiā labore quē ſuſtinuit
btā ꝟgo aſcendēdo per hāc viā difficilē oſtē
dit nobis verā eſſe illā Senece ſententiam in
ſecundo libro de ira dicentis. Nihil eſt tam

difficile ⁊ arduū qd̕ nō hūana mens vincat
Et ideo lȝ verꝫ ſit qd̕ ait impator in. §. ſanci
mus. in aut. de mona. ſ. ꝙ nō facil' eſt vite mu
tatio: ſȝ cū magno fit aī labore. Nos tñ̄ ſcien
tes ꝙ anim⁹ oia vincit: atqȝ etiā vires corp⁹
hēre facit: ſm ſniam Ouidij in. ij. de pōto: de/
bemus pficiſci p viā altā que ducit ad vitā.
Matth. vij. ſ. p viā ꝟtutis: que eſt ardua: ⁊
nō ire p viam facilē que deſcēdit ad infernū:
vt inq̄t Uirgilius. vj. Eney. i pſona Sybil
G le di. Facilis deſcēſus auerni ⁊c. ¶ Quinto
Peccata confiteri docemur
addit. in ciuitate iuda. Judas autē cōfitens
interp̄tatur vt nos inſtrueret ad ꝯfitēda pec
cata nr̄a ⁊ diuulgādas diuinas laudes: ma
xime eūdo ad eccl'ias: ad p̄dicatōes ⁊ miſſas
ac alia diuina officia. Uel abijt in ciuitatē
iuda vt nos inſtrueret ad intrandū clauſtꝝ
regularis obſeruātie: qd̕ eſt ciuitas ꝯfitētiū
peccata: ⁊ laudes deo canentiū. De qua ciui
tate exponi moralit̕ poteſt illud Ecci. x. La/
H bor ſtultoꝝ affligit eos q̄ neſciūt i vrbē pgere
Nō seq cogitati/ones va/nas
¶ Sexto addit. in domū Zacharie. vt nos i
ſtrueret nō debere ſequi cogitatōes vanas: ſȝ
ſemp memores eſſe mādatoꝝ dei ad faciēdū
ea: iuxta illud Nume. xv. Memores prece/
ptorū dñi faciūt ea. Zacharias em̄ mēor dñi
interp̄tat. Intrauit etiā in domū Zacharie
vt ſuiret elizabeth: mr̄ regis mr̄i militis. In
quo dedit nobis exemplū humilitatis vt ſer
uemus illud Matth. xx. Quicūqȝ voluerit
iter vos maioꝝ fieri erit veſter ſeru⁹. Qd̕ fa/
ciebat paul⁹: q̄ dicebat. j. ad Cho. ix. Cū li/
ber eſſem ex oibus: oium me feci ſeruū vt plu
res lucrifacerē. Hoc aūt pfectiſſime adimple
uit magr̄ humilitatis dn̄s noſter ieſus xpus
qui de ſeipo inq̄t Matth. xx. Nō veni mini
ſtrari ſȝ miſtrare. ⁊ Luce. xxij. dicebat aplis
Ego aūt in medio veſtrū ſum tāqȝ qui mini
ſtrat. Ob quā cām papa vocat ſe ſeruū ſuo/
rum dei: vt patȝ i p̄hemio decretaliū: ſexti ⁊
clemētinaꝝ. ⁊ ſil'r impator eodē reſpectu ap/
pellat ſe ſuū: vt i. l. ſ. circa p̄n. C. de p. pto. af/
fri. Item intrauit in domū Zacharie ſenis
⁊ muti: vt oñderet ꝙ fortiores debent ire ad
domos infirmoꝝ: ⁊ ſani frēs vt infirmis mi/
niſtrēt: ſuādo cōſiliū Ecci. vij. diceñ. Nō te
pigeat viſitare infirmū. ex h̄ em̄ in dilectiōe
I firmaberis. ¶ Septimo additur. ⁊ ſalutauit
elizabeth. vt nos inſtrueret i ſolo deo ſctitatē
nr̄i deſiderij ⁊ ſpem nr̄am collocare: vt poſſi/
mus dicere cū ꝓpha illud ps. lxxij. De⁹ cor/
dis noſtri ⁊ pars noſtra de⁹ in eternū. Eliza
beth nanqȝ dei noſtri ſanctitas iterp̄tat. Itē
ſalutauit Elizabeth vt nos inſtrueret bonū

ꝓpoſitū ⁊ gratiā p̄conceptā primis cōlcare.
ſicut ipa fecit elizabeth ⁊ puero ei⁹. Item ſa/
lutauit elizabeth pregnantē: vt nos inſtrue/
ret debere ꝯgaudere de bono ꝓpoſito ab altero
cepto. Quia ſcriptū eſt Ecci. xlij. Erubeſce
a ſalutātibꝫ de ſilētia. Ue ḡ illis q̄ pregnātes
ſpūaliter faciunt abortiri: ⁊ prauis conſilijs
ſuffocāt partū in vtero. Scptū ē em̄ Amos
j. Sup trib⁹ ſceleribꝫ filioꝝ Amon ⁊ ſup q̄t
tuor nō cōuertā eū: eo ꝙ diſſecuerūt pregna/
tes Galaad. Itē beata virgo intrauit domū
⁊ ſalutauit elizabeth int⁹ in domo vt oſtēde
ret ꝙ illi q̄ extrauagant indigni ſunt ei⁹ ſalu
tatiōe. Qꝛ inq̄t dn̄s Matth. x. Neminē in
via ſalutaueritis. Et Amos. v. dr̄. In cun/
ctis que foris ſunt dicet ve. Ambitioſi nāqȝ
amāt ſalutatiōes forēſes. ſ. ſalutari i foro: vt
inq̄t dn̄s Mat. xxij. Eſau aūt qꝛ foris erat
amiſit benedictionē paternā primogeniture
Gen̄. xx. Chryſ. autē ſup Matth. inquit ꝙ
ideo viſitauit elizabeth vt archanū dei incar
natiōis myſteriū quod ꝓpalare nolebat ipi
elizabeth cognate ſue ſancte apriret: ⁊ ſimul
cū ea de acceptis a deo bn̄ficijs gr̄as illi refer/
ret. Alijs ꝟo nō māifeſtauit rōe quā Chryſ.
vbi. ſ. aſſignat dicēs. Celabat q̄ ſupra dicta
ſunt in ſe ꝟgo: nec cuiqȝ hoim padit. Nō em̄
credebat ab alijs poſſe fidē adhiberi miran/
dis relatibꝫ: imo magis putabat ſe pati ꝯui
cia ſi diceret. q̄ſi volēs ſcelus ꝓpriū palliare.
Grec⁹ ꝟo expoſitoꝛ ſup Lu. ait. Ad ſolē aūt
refugit elizabeth. ſic em̄ ꝯſueuerat ꝓpter co/
gnationē ⁊ ꝓpt̕ certā hmōi ꝯiūctoꝫ. ¶ Octa
uo addit ꝙ manſit in domo Zacharie q̄ſi tri
bus mēſibꝫ: vt. ſ. nos inſtrueret pſeuerare in
bonis opib⁹ ⁊ fugere hoim cōuerſatiōes. q̄ de
bet euitari maxie a ꝟgib⁹ ⁊ alijs iuuēcul' mu
lieribꝫ. Ait ei Hiero. i ſuo trāſitu. Ego puto
ꝙ ſi cū virꝫ ſeie hitauerit viſcariū diaboli nō
xerit. ¶ Has āt rōes tāgēs Amb. i omel. oc K
currētꝫ diei inq̄t. Diſcite ⁊ vos ſctē ml'ieres
ſedulitatē quā pgnātib⁹ debeatis exhibere co
gnatꝫ. Maria q̄ añ ſola in itimis penetrali/
bus ꝟſabat. nō a publico ꝟgitatꝫ pudoꝛ: nō
a ſtudio aſpitas mōtiū: ñ ab officio ꝓlixitas
itinerꝫ retardauit. In mōtana ꝟgo cū feſtia
tiōe: ꝟgo officij memoꝛ: iniurie imemoꝛ: affe
ctu vigēte ñ ſexu relicta prerit domo. Diſcite
ſacre ꝟgīes ñ circūcurſare p alienas edes: nō
demorari i plateis: ñ aliqs i publico miſcere
ſmōes Maria i domo ſera feſtiat i publico
manſit apud cognatā ſuā ⁊ tribus menſibꝫ
Etem̄ q̄ ꝓpt̕ officiū venerat ihērebat officio
Manſit autē trib⁹ menſib⁹: nō ꝙ domus eē

delectaret aliena.ſ ꝗꝛ frequēti⁹ videri in pu
blico diſplicebat.hec ille. Myſtice aūt ꝑ ma
riā (ꝗ ſtella mar̄ iterp̄tat̄) figurat̄ ꝓlat⁹: ꝗ dꝫ
cū ſbdit̄ manere trib⸫ menſib⸫.ſ.documētis
ībuēdo: exēplis ꝯfortando ⁊ tp̄alib⸫ fouēdo.
Vn̄ petro dictū fuit a dn̄o Joh.vlt̄.ter. Pa
ſce oues meas. Poſtea vō dꝫ reuerti ī domū
ſuā: ne ꝓpt̄ aliena negocia negligat ſua: iux̄
illud Gen̄.xxx. Juſtū eſt vt aliqn̄ ꝓuideam
domui mee.

¶ Pars tertia hui⁹ ſermonis que dicitur
ſpūalis aſcenſiōis.

I. Exurgere dꝛ ꝗs triplicit̄.

IN ſacra ſcriptura dꝛ ꝗs exurgere
triplicit̄. Aliqn̄ a ſomno culpe: vt
dictū eſt ī p̄te p̄cedēti. vn̄ dicebat
apl̄s ad Ro.xiij. Hora eſt iā nos
de ſomno ſurgere. In peccat̄ em̄ ꝑmanēs dꝛ
dormire. ꝗꝛ ſicut in ſomno dormiēs nil meri/
toriū opis agit: ꝗꝛ vſus liberi arbitrij eſt liga/
tus. ita pctōꝛ in tali ſtatu lꝫ op⁹ agat de gene
re bonoꝝ: nihil meret̄ ꝙ ad vitā eternā ꝯſeqn
dā. Et ſicut dormiēti in ſomnis videt̄ ſibi ali
qn̄ hr̄e mltas diuitias ⁊ delicias ⁊ ī eis gau/
dere: ſꝫ euigilās ſe illis vacuū videt ⁊ q̄ſi illu
ſum vnde triſtat̄. ita pctōꝛi videt̄ ꝙ iſta bona
mūdi teneat ⁊ poſſideat: ⁊ dū ſperat ſe in eis
ꝑmanere ī morte q̄ſi euigilat: ⁊ tūc cernit illa
bona fallacia fuiſſe ⁊ tranſitoria ⁊ eis carere:
ſeu illa dimittere ꝑ mortē. ſicq̄ꝫ affligit̄ ⁊ mul
tū dolet. vn̄ Ps̄. inq̄t. Dormierūt ſomnū ſuū
⁊ nihil iuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in mani/
bus ſuis. Aliqn̄ āt dꝛ exurgere penitēs ī ſpe
venie. Qn̄ em̄ ꝗs de pctīs ſuis pn̄iaꝫ agit dꝛ
ſedere ꝑ humiliatōꝫ ſui. Nā ⁊ de more loqn
di eſt: vt cū ꝗs hūliat̄ dicat̄ poſit⁹ ad ſedēdū
Vn̄ xp̄us ꝑ ps̄.pſ.xxxviij. humiliationē ſue
paſſionis vacat ſeſſionē: dū patri ait. Tu co
gnouiſti ſeſſionē meā.i.approbaſti: ⁊ gratā
habuiſti humiliatiōeꝫ meā. Tali igit̄ humi/
liato ⁊ ſedenti in pn̄ia dꝛ. Vt exurgat.ſ.ſpe
rando veniā pctōꝝ: ⁊ adiutoriū gr̄e ad bene
opandū. Nam vt ait Amb. de pn̄ia diſt.j.c.
nemo. Nemo pōt digne agere pn̄iaꝫ niſi ꝗ
ſperauerit veniā. Vn̄ ipis penitētib⸫ dr̄ pro/
pheta ps̄.cxxvj. Surgite poſtq̄ꝫ ſederitis ꝗ
mādūcatis panē doloris.i. vos ꝗ paſcimi do
lore ⁊ lachrymis contritiōis: poſtq̄ꝫ ſederit̄:
id eſt humiliaueritis vos: ſurgite ad ſpem ve
nie. ¶ Aliqn̄ vō dꝛ quis ſurgere ad profectū
gratie: eleuando ſe ad cōtemplandū celeſtia
⁊ ad illa feſtinādo. Et iſto modo loquit̄ ſpi/
ritus ſanct⁹ anime a deo dilecte Can̄.ij.c. di/
cens. Surge propera amica mea: columba
mea: formoſa mea ⁊ veni.ſ. ad contēplatiōeꝫ
ſupnoꝝ ⁊ ꝑfectionē v̄tutū. Jam em̄ hyems
ſcꝫ peccatoꝝ tranſijt: imber.ſ. paſſionū abijt
⁊ receſſit: flores.ſ. ſanctoꝝ deſiderioꝝ appa/
ruerūt in terra noſtra.i. in anima ſancta. Et
iſto tertio modo ſurrexit benedicta v̄go cum
dicit̄. Exurgens maria abijt in montana cū
feſtinatiōe. Unde dicere poſſumus ꝙ abijt
primo in mōtana diuinoꝝ.ſ. ſanctiſſime tri
nitatis. Nam tota trinitas in ea ſuas excel/
lētiſſimas ꝓprietates poſuit. Secūdo abijt
in montana angeloꝝ. Oēs em̄ eoꝝ digni
tates ⁊ oīa eoꝝ miniſteria ipa vna ⁊ ſola
in ſe cōprehēdit. Tertio abijt in mōtana ce/
loꝝ. quia recte ipa dicit̄ celum ꝓpter ſui am
plitudinē. Habuit em̄ amplū affectū ad di/
ligendū: amplū vterū ad deū concipiēdum
amplū intellectū ad cognoſcendū: ⁊ amplū
ſinū ad cōpatiēdū. Quarto abijt ī mōtana
patriarchaꝝ. Oēs nāq̄ꝫ gr̄as ⁊ excellētias
quas habuerūt patriarche quib⸫ deo fuerūt
accepti: multo excellenti⁹ habuit beata v̄go
Quinto abijt in mōtana prophetarū. Ipſi
em̄ quādoq̄ꝫ ꝓphetabāt de p̄terito: quādoq̄ꝫ
de futuro ⁊ qn̄q̄ꝫ de p̄nti occulto. Beata autē
virgo oīb⸫ his modis excellētiſſime ꝓphe
tauit. Sexto abijt in mōtana feminarum.
Oēs em̄ bn̄dictiōes quas habuerūt dn̄e ve
teris teſtamēti ſparſim ⁊ ſingulatim: hec vna
v̄go ſimul cōplexa eſt. Septimo abijt ī mō/
tana creaturarū.ſ. recipiēs in ſe oēs ꝑfectio
nes eaꝝ. Que oīa (ꝗꝛ patēt ex dict̄ ī alijs ſer
monib⸫) breuitat̄ cā p̄traſeo ad p̄ns. ſolū in
tendēs hic declarare quō ipa glorioſa virgo
aſcēdit in mōtana vere humilitat̄: fraterne
charitatis ⁊ cōtēplatiue iocūditatis. Quā/
tū ad primū.ſ. de vera humilitate pōt expo/
ni illud Gen̄.xix. In monte ſaluū te fac. nā
vt ait Gracian⁹ in.§. taciturnitas. de pe. di.
j. Sine hūilitate nemini poteſt eſſe ſal⁹. Di
citur aūt humilitas ⁊ vallis ⁊ mōs diuerſis
reſpectib⸫. Nā vallis dꝛ que eſt in imo. Per
humilitatē aūt habet̄ vera cognitio ꝓprie vi
litatis. Eſt em̄ humilitas (vt ait Bern̄.) vir
tus qua homo veriſſima ſuipſi⁹ cognitione
ſibi vileſcit. Et ſm̄ hoc expont̄ illud ps̄. ꝗ ait
deo. Emittis fontes.ſ. graꝝ in cōuallib⸫.i. in
mētib⸫ humiliū. Mons vō dꝛ hūilitas in/
q̄ꝫtū ꝑ eā eleuat̄ mēs ad cognitiōꝫ dei ⁊ alia
rū v̄tutū: ⁊ demū exaltat̄ in celū. ꝗꝛ qui ſe hu
miliat exaltabit̄ Mat.xiij. Et ſm̄ hoc Anſ.
in li. de ſilitudinib⸫ aſſimulat eā mōti ad quē
aſcēdit̄ ſeptem gradib⸫. Exurgēs igit̄ maria
aſcēdit hūc montē vere hūilitatis: ⁊ viſitauit
elizabeth ſe hūiliando inferiori: ꝑgens regi/

Multi/pl̄r abijt maria in mōtana

Humilitas dicit̄ mons ⁊ vallis

na ad vaſallā: dn̄a ad ancillā: mater dn̄i ad
matrē ſeruuli. Qđ intelligēs Elizabeth viſi
tata ꝛ a ſpūſctō edocta: exclamauit voce ma/
gna. Qđ exponēs Bern̄. ait. Nō tā clamo/
roſa ꝙ deuota. Deuotō em̄ clamoꝛ eſt. Nam
Exo.xiiij. moyſes. ꝛ Dan̄.xiij. Suſāna. ꝛ .j.
Regū.j. Anna: ſine voce clamauerūt. vnde
nō clamoꝛ ſed amoꝛ clamat in aures dei. Ex
clamauit aūt. i. ex pleno clamauit. Repleta
em̄ ſpūſancto Elizabeth tacere non potuit.
Nam ex abundātia cordis os loquit̄ Mat
thei.xij. Dixit āt. Vn̄. i. qua iuſticia vel qb⁹
meis factꝭ vl' meritis accidit h̄ mihi ſterili ſe
ni ac maledicte vt veniat mr̄ dn̄i mei virgo
fecunda iuuenis ac bn̄dicta ad me: ꝛ nō ego
ad illā dn̄am ꝛ reginā meā. Et ita exponit
M
Caritas
dꝛ mōs.
beatus Amb. in q̄dā omel'. ¶ Scđo btā ꝟgo
aſcēdit in mōtana fraterne charitatis. Cha
ritas em̄ dꝛ mōs ille de q̄ inq̄t pphā ps.xlvij
Mōs dei mōs piguis: mōs i q̄ bn̄placitū ē
deo habitare i eo. De⁹ nāq; charitas ē. j. Jo.
iiij. ꝛ trāſſumptiue in. c. abijt.xj. q.iij. Per
iſtū igit̄ mōtē aſcēdit beatiſſima ꝟgo vt ſalu
taret elizabeth: quo eā ꝯſolaret̄ de donis a deo
receptis: ꝛ illā a verecūdie pena liberaret. Ut
em̄ dꝛ Lu.j. Erubeſcat elizabeth ſe grauidā
reperiri in ſenectute: ꝛ carnalib⁹ actib⁹ operā
dediſſe: ꝛ iō occultabat ſe. ſed ꝯfortata ex ver
bis beate ꝟginis que prius verecundabat̄ ſe
eſſe grauidam. poſtea in dn̄o gloriabat̄ ſe p/
phetā ꝛ pl⁹ ꝙ pphetā ꝯcepiſſe: vt inq̄t Am/
broſi⁹ vbi. ſ. Aſcēdit ergo regia celi ſup iſtū
montē charitatis vt ſua ſanctiſſima ſalutati
one ſpūſancto repleri faceret beatū Johānē
ꝛ matrē ei⁹. vn̄ dꝛ in euāgelio hodierno. Et
factū eſt vt audiuit ſalutatiōē marie eliza/
beth: exultauit infans in vtero ei⁹. Et ſic ſpi/
ritūſctm̄ recepit ꝟtute ꝟbi ꝟginei. ꝛ p ipſum
ſpm̄ſctm̄ baptizat⁹ eſt: ꝛ ab origiali pctō mū
dat⁹ eſt: vt inquit Petr⁹ damian⁹ in quodā
ſmone. Quā repletionē ſpūſſancti ſentiens
beat⁹ Johes filiū dei venire ad ſe: pre gaudio
i matris vtero tripudiauit ꝛ motu ſalutauit
quē voce nō potuit. Exultauit em̄ q̄ſi geſtiet̄
ſalutare dn̄m ſuū ꝛ matrē ei⁹: eiſ ꝙ aſſurgere
Ideo Chryſ. ſup Lu. ait. Ideo xps fecit ma
riam ſalutare Elizabeth: vt ſermo procedēs
de vtero matris vbi habitabat dn̄s: per au/
res elizabeth ingreſſus deſcēderet ad Johā/
nem: vt illic eū vngeret in pphetā. Hec ille.
De repletōe q̄z ſpūſſancti ipſius elizabeth ex
virtute ſalutatiōis virginalis dicit̄ vbi ſup
Et repleta eſt ſpūſancto elizabeth: ꝛ pphēta
uit beate virgini dicēs. Bn̄dicta tu int̄ mu/
lieres. i. inter om̄s mulieres benedictas ma
iori bn̄dictiōi inſignis: iuxta illđ Eccl.xxiiij
In multitudine electoꝝ habebit laudē ꝛ in/
ter benedictiōes benedicet̄. Itē benedicta tu
ſingulariter q̄ es ꝟgo cū fecūditate ꝛ mater
cum ꝟginitate: ꝛ genuiſti deū qui creauit te
¶ Tria ꝟo fuerūt in beata ꝟgine ppter q̄ ſin
gulariter fuit bn̄dicta. Primū fuit hūilitas
Qꝛ em̄ ſeuacuā oſtēdit: ideo impleri meruit
Vn̄ ei dixit angel⁹. Aue gratia plena. Se/
cūdū fuit ꝟginitas: quā vt melius cuſtodirꝫ
frequētias hoim fugiebat. ppter qđ dn̄z co/
mitē hꝫre meruit. vn̄ ei dictū eſt: dn̄s tecum.
Tertiū eſt dei ꝛ pximi charitas: cui⁹ amore
hoim maledicta ꝯtempſit. ꝛ ideo benedicta
fuit ab angelo: qꝛ triūphantē eccl'iam repa/
rauit. Benedicta q̄z fuit ab elizabeth: quia
eccl'iam militantē iam q̄ſi mortuā ſuſcitauit
Quātū em̄ fuerit btiſſima ꝟgo repleta cha/
ritate: apparuit ex h̄ q ipſa poſtq̄z ſalutauit
elizabeth manſit cū ea quaſi trib⁹ menſibus
Quia em̄ vt habet̄ Lu.j. qn̄ ipa bn̄dicta dei
mater ꝯcepit filiū ſuū erat ſextus mēſis ꝯce/
ptiōis beati Johis. Ideo ipa pijſſima virgo
voluit ibi circa tres mēſes pmanere vt iter/
eſſet natiuitati beati Johis: ꝛ illi charitatis
obſeq̄a impēderet. O igit̄ gl'ioſe pco q̄ regi/
nā āgeloꝝ i tuo ortu tibi miſtrātē ꝛ ſuietē ha
bere meruiſti. O imēſa regine celi charitas:
q̄ deū in vtero ſuo hn̄s cognate ſue elizabeth
ac puero ei⁹ vt empticia ancilla humillime
ſeruiebat. ¶ Tertio aſcēdit i mōtana ꝯtēpla
tiue iocūditatis. Cōtēplatio em̄ dꝛ mons io
N
Cōtēpla
tio dicit̄
mons
cund⁹. de quo inq̄t de⁹ Iſa.lvj. Adducā vos
ad montē ſanctū meū: ꝛ letificabo eos in do/
mo oratōnis mee. holocauſta eoꝝ placebunt
mihi ſup altari meo. qꝛ dom⁹ mea dom⁹ orō/
nis vocabit̄ cūctis pplis. hec ibi. Figurat̄ āt
mons iſte p montē thaboꝛ: ad cui⁹ ſūmitatē
ducēs Jeſus petrū iacobū ꝛ iohannē tranſfi
gurat⁹ eſt an̄ eos: Matth.xvij. oſtēdēs eis
aliqua lit̄ gl'iam ſuā. Ex cui⁹ viſiōis ſuauita
te inebriat⁹ Petr⁹ ait. Dn̄e bonū eſt nos hic
eſſe. Ad hui⁹ g̃ montis aſcēſum oportet du/
cere petrū: q̄ interp̄tat̄ diſcalciat⁹. ꝛ iacobum
q̄ iterpretat̄ ſupplātans. ꝛ iohem q̄ iterp̄tat̄
in q̄ eſt grā. i. oportet mundū contēnere: dia/
bolū ꝛ ei⁹ tētatōes ſupplātare: ꝛ carnis caſti
moniā gratioſam habere. ꝛ p hāc ꝯtēplatio/
nē aſcēdit mēs humana vſq; ad exercitiū pa
trie ſupne. de qua Iſaie.lj. dꝛ. Gaudiū ꝛ leti
cia inuenit̄ in ea gratiarū actio ꝛ vox laudis
Per hūc montē contēplatiōis tranſiuit bea
ta virgo que mentē ſemper in diuinoꝝ con

Propter
tria fuit
Maria
bn̄dicta.

tēplatōe eleuatā tenuit. qđ clariſſime in ſuo
mirabili cātico myſticꝭ ſententijs pleno oñdit
de quo in ſequēti ſermōe diſſeremꝰ. Sēp ꝗ3
delectata eſt habitare in mōtanis: qꝛ funda/
mēta eiꝰ fuerūt ī mōtibꝫ ſctis: vt dꝛ ps. lxxxvj.

Q Quomō nos aſcē/derei mō/tana debe/mus

¶ Debemꝰ igiť ⁊ nos ꝑ mōtana iſta aſcēdere
⁊ ibi tribꝫ mēſibꝰ morari. i. ī alto ꝯtēplatōis
pſeuerare ꝗuſqꝫ in nobis defecerit iordinatꝰ
amoꝛ mūdi: nr̄i ⁊ nr̄oꝝ. Siqdē mēſis a me/
ne dꝛ: qđ eſt defectꝰ. Et h̄ ē qđ dictū ē Abraā
Gen̄. xij. Egredere de ťra tua ⁊ de cognatiōe
tua: ⁊ de domo pr̄is tui: ⁊ vade in terrā quā
mōſtrauero tibi. Ad h̄ aūt faciēdū nos hoꝛ/
tať deꝰ dicēs cuilibet nr̄m illđ Exo. xxiiij. Ac/
cede ad me in mōtem ⁊ eſto ibi. Iſte naqꝫ eſt
mōs ille de ꝗ ſpūaliť exponi pt illđ qđ i eodē
c. dꝛ. ſ. Habitauit gl'ia dn̄i ſup montē ſynai.
In iſto mōte exaudit deꝰ orōnes ſibi factas.
vn̄ dicebat ps. Exaudi me de mōte ſctō tuo.
Optet aūt nos eē mūdos coꝛde ſi cū puriſſi/
ma ꝟgine ad ſūmitatē huiꝰ mōtis volumus
ꝑuenire. Dic̄ em̄ ꝓpha ps. xiiij. Dn̄e qs ha/
bitabit in tabernaculo tuo: aut qs reqeſcet in
mōte ſctō tuo? Et rn̄dit. Innocēs manibꝫ ⁊
mūdo coꝛde. Iđ doꝛmiētes ī pctis ⁊ ſomnolē
ti ac pigri nō pn̄t aſcēdere mōtē iſtū: iuxͣ illđ
Exo. xix. Nō poterit vulgꝰ aſcēdere ī mōtē.
in montē. ſ. ꝯtēplatōis. de quo ps. lxxxiij. dꝛ.
Mōs ſyon in ꝗ hitaſti in eo. Syon qppe i/
terpťať ſpeclatio. quē mōtē deꝰ valde diligit
dicēte ꝓpha ps. lxxvij. Induxit eos ī montē
ſctificatiōis ſue: mōtē ſyon quē dilexit. Qui
aūt ſup iſtū montē deuote aſcēderit ſaluabiť.
Scptū eſt em̄ Abdie vnico. c. In mōte ſyon
erit ſaluatio. Nō eſt ꝟo mirādū ſi btā ꝟgo li
bent̄ mōtana aſcēdit. nā ⁊ filiꝰ eiꝰ ſolitꝰ erat
aſcēdere mōtes cā orōnis. vn̄ Mat. xiiij. dꝛ
Aſcēdit ī mōtē ſolꝰ orare. ⁊ idē h̄r Mar. vj.
Iſte eſt mōs de ꝗ Apoc̄. xxj. inqt btūs Ioh.
euāg. Suſtulit me in ſpū in mōtē magnū ⁊
altū. In iſtꝭ ꝗ3 mōtanis ꝯtemplatiōis btīſſi
ma ꝟgo bibebat aqs dulciſſimas diuie ꝯſo
latiōis. Prophetatū em̄ fuerat Iohel'. iij. et
Amos. ix. Stillabūt mōtes dulcedinem. ſ.
mr̄i dei. De iſtis etiā mōtibꝫ ꝓdixerat dauid
ps. ciij. Rigās. ſ. deꝰ: mōtes de ſupioꝛibꝫ ſuis
ſup mōtes ſtabūt aq. ſ. diuie ꝯſolatōnis. In
iſtis ꝗ3 mōtibꝫ paſcit filiꝰ ꝟgis deuotos ſuos
tanqꝫ ī paſcuis. de qbꝫ dici pt illđ Iob. xxxix.
Circūſpicit mōtes paſcue ſue. In iſtꝭ mōti/
bus ſtāti ꝟgi bn̄dicte veniebat eiꝰ dulcꝭ filiꝰ
ad eā recreādā. vn̄ ipa inqt Cañ. ij. Ecce iſte
venit ſaltēs in mōtibꝫ. Sup iſtos mōtes ex
charitate ⁊ cōpaſſiōe deflebat ipa ꝟgo pi̇ſſi/
ma pctā hoīm. ſicut ꝓphetatū fuerat Iiere
mie. ix. vbi dꝛ. Sup mōtes ſumā fletū. Vn̄
⁊ nos debemꝰ in iſtis mōtibꝫ pctā nr̄a deflere.
vt ſimꝰ de illis de qbꝫ dꝛ Ezech. vij. Erūt in
mōtibꝰ ſicut colūbe. Colūba em̄ habet gemi/
tū ꝓ cātu. In iſtꝭ aūt mōtibꝫ paſcenť ſil' cum
btā ꝟgine aīe nr̄e ſpūalis ꝯſolatiōis refectōe
ſicut ꝓdictū fuit Ezech. xxxiiij. vbi dꝛ. In pa
ſcuis pinguibꝰ paſcenť ſup montes iſrl'. Iſrl'
em̄ vidēs deū vel dei viſio iťpťať. Et iđ deꝰ
nos hoꝛtať aſcēdere mōtes iſtos Ioſue. ij. di.
Ad mōtana ꝯſcēdite. Verificabiť em̄ de nob
illud Iudic̄. j. Fuit dn̄s cū iuda: ⁊ mōtana
poſſedit. Ad iſta aūt mōtana nō pn̄t ꝑueni/
re cū btīſſima ꝟgine illi ꝗ ſunt implicati ī ter
renis cupiditatibꝰ: qui dicere pn̄t illđ Ioſ.
xvij. Nō poterimꝰ ad mōtana ꝯſcēdere. Ad
ipa mōtana maxie dn̄t paſtores ⁊ plati ꝯſcē/
dere. Scptū eſt em̄ Iiere. xxxiij. Habitacu
lū paſtoꝝ in ciuitatibꝫ mōtuoſis. In monti
bus em̄ iſtis iuenient beatā ꝟginē: ꝗ viſitabit
eos ſicut viſitauit cognatā ſuam Elizabeth
A qua nos etiā faciat viſitari ipe bn̄dictꝰ eiꝰ
filius. Amen.

¶ De eiuſdē ſctiſſime ꝟginis viſitatiōe
Sermo. ij.

Magnificat aīa
mea dn̄m: Lu. j. Inqt diuꝰ am
broſiꝰ ſup Luc̄. Sicut peccatū
a mulieribꝫ incepit: ita ⁊ bona a
mulieribꝰ inchoanť. Vn̄ nō ocioſum videť:
ꝙ ⁊ an̄ Iohem Elizabeth ꝓphetizat: ⁊ Ma
ria an̄ dn̄i generatiōe3. Sequiť aūt: vt ma/
rie quo pſona melioꝛ: eo ꝓphetia ſit plenioꝛ.
Hec ille. Btūs ꝟo Baſiliꝰ addit di. Virgo
em̄ intēriōe ſublimi ac ſpeculatiōe ꝓfunda i/
mēſitatē ꝯtēplās myſterij: qſi ꝓfundiꝰ gradi
ens magnificat deū dicēs. Magnificat aīa
mea dn̄m. Hoc aūt dulciſſimū canticū tym
paniſtria nr̄a decātauit ī domo elizabeth: qn̄
viſitata ac ſalutata ipa cognata ſua: ſentiēs
hūillima dei mr̄ ſe beatā ꝓdicari ab elizabeth
prinꝰ in laudes dei ꝓrupit ꝟba thematis nr̄i
decantās. q. d. ſꝫm Nico. de ly. ſup Lu. O eli
zabeth tu me magnificas. ſ3 ego totū deo at/
tribuēs ipm magnifico in hoc cantico. De ꝗ
tres ꝯſideratiōes faciemꝰ.

Prima diceť ſublimitatꝭ.

Scđa modalitatis.

Tercia ꝟo appellabiť cauſalitatis.

¶ Pars pͥma huiꝰ ſermonis que dicitur
ſublimitatis.

Q. Excellentia cātici magnificat oſtenditur.

Sublimitas ⁊ excellētia cātici virgi
nal' oñdit̄ triplicit̄. Primo rōne or/
dinatiōis. Nā vt dicūt doctores ca/
tholici. oīa cātica veterꝫ teſtamēti ſunt ſubor
dinata canticis noui teſtamēti . maxime iſti
excellētiſſimo cantico matris dei. cui om̄ia il/
la cantica velut vmbra deſeruiūt. Preceſſit
eī̄ p̄mo canticū Moyſi Exo. xv. ſ. Cātem⁹
dn̄o ⁊c̄. Et ſm̄ ſpūalem ſenſum ſignificat li/
beratiōem a ſeruitute peccatoꝝ. Secūdo cā/
ticū populi iſrael. ſ. Aſcēdit puteus ⁊c̄. Nu/
meri. xxj. Et notat largitatē gratiaꝝ ⁊ dono
rum. Tertio canticum Delbore. ſcilicet qui
ſpōte obtuliſtis aīas veſtras ⁊c̄. Judicū. v.
⁊ inſinuat obediētiā ſubditoꝝ. Quarto can/
ticū eiuſdē Moyſi. ſ. Audite celi que loq̄r.
Deut̄. xxxij. ⁊ demonſtrat inſtructionē diuio
rum eloquioꝝ. Quinto canticū Anne. ſ. Ex
ultauit cor meū in dn̄o. j. Reg. ij. Et ſignat
vbertatē gratuitoꝝ. Sexto cantica diuerſa
Dauid in pſalmis. ⁊ figurāt varietatē dul/
ciū ſonoꝝ. i. gaudioꝝ mentaliū. Septio cā/
tica cāticoꝝ Salomōis. ⁊ ſignificāt ꝯiūctio
nē amorū. Hec ār oīa cātica deſeruiſſe cātico
ꝟginali patꝫ. Nā ipam tympaniſtriā nr̄am
deſcribit euāgeliſta a vicijs denudatā: cum ei
ꝑ angelū dr̄. Aue. i. ſine ve. id eſt ſine peccato.
Itē gratijs fecundatā cū ſb̄dit. grā plēa. ac
dei ſolius imperio ſb̄iugatā cū infert: dn̄s te
cū bn̄dicta tu in mulierib;. q̄ſi diceret. Mu
lieres cetere ſb̄ viri ptāte ſunt. Tu ſoli dn̄o q̄
eſt tecū Itē inſinuat eā diuinis eloquijs illu
ſtratam: q̄ñ cogitabat qualis eſſet iſta ſaluta
tio: ruminās ſcripturas ⁊ iterū q̄rēs. Quō fi
et iſtud? Itē tanti filij delicijs plenā: quia in/
uenta eſt in vtero hn̄s de ſpū ſancto. ⁊ modu/
latis gaudijs ꝑdotatā. ac ꝑ amorē totalit̄ deo
ꝯiūctā. cū ad montē ꝯtēplationis ⁊ diuine
laudis aſcēdēs cecinit dicens. Magnificat
aīa mea dn̄m. Et exultauit ſpūs me⁹ in deo
ſalutari meo. ¶ Et aduerte diligēter ꝙ quic

Oīa i cāticꝫ ſcꝑta ſ mg̃t dicūtur

q̄d in cāticis canticoꝝ petit̄: aut factū eſſe de
ſcribit̄: totū ⁊ plus hic lucide habitū inſinua
tur. Nā ibi petit̄ oſculū cuꝫ dr̄. Oſculet̄ me
oſculo oris ſui. vt habet̄ Cañ. j. c. hic habet̄
ꝯiūctio. ſ. diuīe nature cū humana. Ibi po
ſtulat̄ tractio dū dr̄ in eodē. c. Trahe me p⁹
te. Hic hr̄ diſcurſio. nā Maria ꝑgit cum fi
lio i vtero ad Elizabeth. Ibi q̄rit̄ loc⁹ paſt⁹ ⁊
accubitus dū dr̄ in eodē. c. Indica mihi quē
diligit aīa mea. vbi paſcas. vbi cubes in meri
die. Hic habet̄ cubans in vtero ꝟginis ⁊ pa
ſtus eius alimētis. Ibi videbat̄ lōge ſaliens
in mōtib;. vt habet̄. ij. c. Hic feſtinater ducit̄
in mōtanis. Ibi querebat̄ in lectulo ⁊ nō re/
periebat̄. vt habet̄. iij. c. Hic claudit̄ i corpu
ſculo ⁊ reperit̄ in p̄ſepio. Ibi vocat̄ dilectus vt
deſcēdat. vt habet̄. vj. c. Hic humiliatur vt ſe
oſtendat. Ibi ꝯuerſio eius ad humanā natu
ram ſperat̄. vt habet̄. vij. c. Hic iā factā demō/
ſtrat̄. Ibi incarnandus petebat̄ ad oſcula ⁊
amplexus. vt habet̄. viij. ca. Hic incarnatus
alitur ⁊ dat̄ om̄ib; eius deſiderātib; amplex
us. ¶ Secūdo apparet hui⁹ cantici excellē/
tia rōne cōꝑhenſionis. Hoc eī̄ canticū com
ꝑhendit in ſe cāticū vite eterne ſiue ſignifica
tionē eius . De quo celeſti cantico dr̄ Apoc̄.
xiiij. ꝙ ſancti cantabāt canticū nouū añ ſedē
dei ⁊ agni. Sciendū ꝙ ꝙ p̄mus grad⁹ ⁊ ſum
mus beatitudinis eſt viſio diuinitatis: in q̄
ꝯſiſtit felicitas. c. ieiuniū. de ꝯſe. diſ. v. Et ex
hoc gradu tanq̄ꝫ ex fonte om̄is ali⁹ gradus
beatitudinis deriuat̄. vt inq̄t btūs Thomas
in. iiij. diſ. xlix. ⁊ om̄s alij theologi ibidē. In
qua viſione aīa eleuata mox deū magnificat
vt p̄mus verſus inſinuat. Et quia tanti boni
viſio ſine immēſo gaudio eſſe nō poteſt: ſtatī
exultat ſpūs in deo ſalutari ſuo. vt dic̄ ſecun/
dus ꝟſus. In h̄ aūt lumine ⁊ gaudio anima
ſeipſam cognoſcit ⁊ videt ſe illa tāta glīa in
dignā. ⁊ ſic fatet̄ ſe humilē ancillā. vt tertius
verſus ſonat . Hinc cōparat p̄mia ad meri/
ta ⁊ p̄miatū ad p̄miantē. ⁊ addit. Quia fec̄
mihi magna. mihi indigno magna premia
tribuēdo p̄mians q̄ potens eſt. vt habetur in
quarto ꝟſu. Inde ꝓ ꝓſpicit nō ex meritꝫ hu
militatis: ſed ex mera miſericordia om̄es be/
atos beatitudinē ꝯſecutos. ⁊ dicit in quinto
verſu. Et miſericordia ei⁹ a ꝓgenie in proge
nies ⁊c̄. Poſtmodū de ipſa improportiona/
ta ꝓportiōe. ſ. p̄mij ⁊ p̄miate anime diſſerēs.
cū anima habeat vltra id quod de ſui natura
ꝯſeq̄ poteſt: fatet̄ id euenire ex mera dei potē/
tia dicēs in ſexto verſu. Fecit potentiā i bra/
chio ſuo. Sed ipſa potētiſſima manu intue
tur eq̄ſſimā iuſticiā malos merito punientem
⁊ dic̄. Diſperſit ſupbos mēte cordis ſui. ⁊ de/
poſuit potētes de ſede. in ſeptio ꝟſu . Et q̄m̄
nō eſt ꝑua portio illi⁹ ſumme felicitatꝫ ſocie/
tas beatoꝝ repleta ad ſupabūdantiā. ⁊ iebria
ta ab vbertate dom⁹ dei: ipos intuet̄. ⁊ ait i ꝟ/
ſu octauo. Eſurientes ipleuit bonis ⁊c̄. Qm̄
ꝓ iſta eſuries nō ē in p̄ria ſꝫ fuit i via. ibi in
uet̄ ꝓmiſſiōes factas ſb̄ duplici teſtamento
teſtāte pſ. Sic̄ audiuim⁹ ſic vidim⁹ ⁊c̄. exul
tatq̄ꝫ in tali ꝓſpectu. Iuꝫ illud Cañ. j. Exul
tabim⁹ ⁊ letabimur in te. memores vberꝝ tuo
rū. i. teſtamentoꝝ. Et ſicut ſunt duo teſtamē/

R Magnificat ꝯꝑhēdit cāticū vite eterne

ta.ſic ſubmittit duos verſus.ſ. Suſcepit iſrl'
puez ſuū.⁊ ſicut locut⁹ eſt.p nouo teſtamen
to. Sic igit̄ apparet quō iſtud cātıcū cātico
rum.ſ. Magnificat.oīa cātica ꝯtinet padiſi
Magr̄ dr̄ cāticū nouum. vbi effectualit̄ ſine ceſſatiōe cātat̄ h̄ cāticum
nouū Magnificat.ſm illud pſ̄. Cātate dn̄o
cāticū nouū:laus ei⁹ i eccl'ia ſctōꝝ. Nō can/
ticū dr̄ nouū nouitate vniuerſitatis.qꝛ ſcm̄
eſt a mr̄e ⁊ dn̄a vniuerſoꝝ. Itē nouitate po/
teſtatis.qꝛ nūq̄ꝫ viſa eſt tāta poteſtas ſic illa
de qua Iere.xxxj ſ. Nouū faciet dn̄s ſuper
terram:femina circūdabit viꝝ. Itē nouitate
iocūditatis. Nullū eñ canticū cantat̄ in ec/
cleſia tāta iocūditate ſicut magnificat. Hec
Iohes dn̄ici cardinalis ſup Magnificat.
Gerſon exponit magr̄ ¶ Magiſter vo Iohes gerſon cancellarius
pariſieñ in ſuo tractatu pmo ſup Magni/
ficat dic̄.quid approbati⁹ q̄d ve diuini⁹ po
terim⁹ accipe q̄ꝫ ipmmet pſalteriuꝫ Marie
decacordū habes decē verſus quaſi totidē cor/
dulas ſonoriſſimas ꝯformit̄ ad illud vniū/
ſale decacordū totius rōnalis creature qd̄ cō
nectitur ex nouē ordinibꝫ angloꝝ q̄ſi.ix.fidi
bus argutis.iuncta ex hoībꝫ decima. quam i
pmis parētibꝫ p pctm̄ ruptā ſumm⁹ noſter ci
thariſta repauit.vt ꝯcordaret pſalteriū iocū
dum cū cythara. Eſt itaq̄ꝫ pma huius pſalte
rij Marie cordula ſonās dei magnificētiaꝫ
qꝛ dn̄s eſt cui⁹ eleuata eſt magnificētia ſuper
celos. Magnificat inq̄t aīa mea dn̄m.nō di
cit illum vel illū.ſꝫ ſimplicit̄ ⁊ anthonoma/
tice dn̄m. Scd̄o magnificat̄ in ſalutatione.
ppterea vocat ipm ſalutare.qꝛ dn̄i eſt ſalus
Tertio magnific⁹ eſt i reſpectiōe humiliuꝫ ⁊
beatificatōne.qm̄ excelſus dn̄s ⁊ humilia re
ſpicit. Quarto magnific⁹ i magnoꝝ opatōe
⁊ noīe ſui ſanctificatōe. Quia inq̄t fec̄ mihi
magna q̄ potēs ē:⁊ ſcm̄ nomē ei⁹. Cōſonat
pſ̄. Quia magnificaſti ſup om̄e nomē ſctūm
tuū. Quinto magnific⁹ ē i miſcd̄ia ⁊ miſera/
tiōe timētibꝫ eū. Sexto magnific⁹ i ſupboꝝ
mēte:cordis ſui deiectiōe ſiue diſperſiōe Se
ptimo magnific⁹ i humiliū exaltatōe potēti/
bus de ſede depoſitis. Octauo magnificus in
eſurientiū impletōe cū diuites dimiſit inanes.
Nono magnific⁹ i pditoꝝ liberatōne.qꝛ ſu/
ſcepit iſrl' puez ſuū. Decio magnific⁹ i pmiſ
ſoꝝ ſuoꝝ ꝯpletōe. Sic locut⁹ ē ad pr̄es nr̄os
Abraā ⁊ ſemi ei⁹ i ſecl'a. Hec ille. Cui cū rn̄/
diſſet ei⁹ diſcipul⁹ ſibi placere hāc expoſitōeꝫ
Nā ille tractat⁹ pcedit p dialogū. Subiunxit
pdixit doctor dicēs. Quid vo celeres ſi vari
os oīm organoꝝ ſacre ſcptture modulos imo
voces oīs generꝫ muſicoꝝ ꝯcordare facerem⁹

cū hoc Marie pſalterio decacordo: Et iteꝝ
dicit. Scias ſilr̄ q̄ i auribꝫ ſuis nr̄a pſalteꝝ
copioſiſſime ⁊ diſtrictiſſime faciebat reſona
re voces oīm muſicoꝝ:dum mētis intuitum
ſil' cū plectro meditatiōis liberrimo diſcurſu
miraq̄ꝫ celeritate diffundebat vbiq̄ꝫ.duꝫ q̄ſi
ſimul in om̄es ⁊ ſingulos ſe diffundebat affe
ctus.q̄s ſolet humana mens ſingulatim va/
riare canēdo. Hec ille. Et iō poſſum⁹ dicere.
q̄ btā vgo figurat̄ p philomenā.qꝛ ſicut iſta
auis ſupat om̄es alias aues in cātu:ita btā v
go om̄es ſctōs. Et iō illi dicere poſſumus il/
lud qd̄ canit Ouidi⁹ in li.de philomena di.
Laus Ouidij de philomena Dulcis amica veni noctis ſolatia preſtans.
Int̄ aues eteni nulla tui ſimilis. Tu philo/
mena potes vocū diſcrimina mille. Mille
valēs varios rite deferre modos. Nā q̄uis
alte volucres modulamīe tētent. Nulla po/
teſt modulos equalere tuos. Inſup eſt auiū
ſpacijs garrire diurnis. Tu cātare ſil' nocte:
dieq̄ꝫ potes. Scd̄ā tn̄ dn̄o depromis mūera
laudis ⁊c. Ex q̄bꝫ oībꝫ pꝫ ſblimitas h⁹ cātici
rōe ꝯphēſiōis.qꝛ i ſe ꝯphēdit oīm alioꝝ cāti/
coꝝ pfectōes ¶ Tertia rō oñdēs excellētiaꝫ ⁊
T ſblimitatē h⁹ dr̄ ꝯcordatōis. Hoc eñ cāticū
ꝯcordat cū orōe dn̄ica quā fec̄ ſaluator nr̄ et
docuit:vt habet̄ Matth.vj.ſ. Pr̄ noſter ⁊c.
Et hāc ꝯcordantiā declarat Iohes dn̄ici vbi
ſup.cui⁹ vba cauſa breuitatis omitto. Poſt
P⁹ pr̄ nr̄ magr̄ excellit alias orōes orōnem ḡ dn̄icam nulla eſt excellētior.nulla
ſublimior.nulla dignior.nulla vtilior ac ſa/
lubrior iſto benedicto cātico. Et iō cuilibet de
uoto inq̄t ppheta Iſa.xxiij. Bn̄ cane.frequē
ta canticū. Et Ezech.vij. Canite tuba.i.vo/
ce ſonora.pparent̄ oēs.ſ.ad canendū deuote
h̄ canticū. Hoc eñ eſt illud cāticū qd̄ ſuaui
ſono canit̄ Ezech.xxxiij. Hoc etiaꝫ eſt illud
canticū de q̄ pdixit Dauid pſ̄.xxxix.dicens.
Immiſit i os meū canticū nouū:carmen deo
nr̄o Vn̄ dicebat pſ̄.lxviij. Laudabo nomen
dei cum cātico ⁊ magnificabo eū in laude Et
pſ̄.xcv.oēs inuitabat ad canēdū dicēs. Cāta/
te dn̄o cāticū nouū:cātate dn̄o oīs terra. Et
Eccl'i.xxxix.dr̄. Collaudate cāticū ⁊ bn̄dicite
dn̄m. Et Iſa.xlij. Cantate dn̄o cāticū nouū
laus eius ab extremis terre. Et Michee.ij.
ſcriptum eſt. Cantabo canticū cum ſuauita/
te. Beata autē virgo dicebat cum propheta
pſ̄.xij. Cantabit̄ dn̄o qui bona tribuit mihi
⁊ pſallam nomini dei altiſſimi. Et.pſ̄.lviij.
Vt cantem fortitudinē tuam. qd̄ fecit cum
dixit. Fecit potentiā in brachio ſuo ⁊c. Iteꝫ
dicebat illud pſ̄.lxxviij. Miſericordias do/
mini i eternū cātabo. Quod fecit cum dixit.

Et miſcdia eiꝰ a ꝓgenie i ꝓgenies ⁊c̃. Ipa ꝗ
ſeruauit ꝑceptũ ſpũſſci dicẽtꝭ ꝑ os dauid pſ
xcviij. Cãtate ⁊ exultate ⁊ pſallite. Vñ ⁊ eiꝰ
ꝑſona ꝑdixerat idẽ ꝓpha pſ. lxx. Exultabũt
labia mea cũ cantauero tibi. Dicebat ꝗ ipa
benedicta ꝟgo illud pſ. c. Miſericordiam ⁊
iudiciũ cãtabo tibi dñe. Quod fec̃ quãdo ce
cinit dicẽs. Depoſuit potẽtes đ ſede ⁊ exalta
uit humiles. In hoc autẽ cantu ſuo dedit be/
ata virgo exemplũ illis qui ſunt diuino cul
tui deputati. vt deuote cantarent cantica diui
nã ſm ordinem eccleſiaſticũ. c. in die. de cõſe.
diſt. v. Et cum ipa exultauit in deo: dedit exẽ/
plum cantãdi ⁊ iubilãdi magis corde ꝙ ore.
ſicut poſtea ordinauit eccl'ia in. c. non medio/
criter. de conſe. diſt. v. ⁊. c. ſedulo. xxxviij. diſ.
⁊. c. cãtantes. vbi glo. xcij. diſ.

¶ Pars ſecunda huiꝰ ſermonis que dicit̃
modalitatis.

Inquit Nicolaus de lyra ſup Lucã.
ꝗ in cantico beate ꝟginis. Primo po
U Lyra exponit magnificat. nit̃ modus cãtandi. ⁊ hec eſt pſ pñs.
Secũdo ſubdit̃ cauſa cantãdi. ibi. Quia re
ſpexit ⁊c̃. ⁊ hec eſt pars ſequens. Circa ꝑmũ
declaratur laus ꝟginis tãꝗ magna cũ dicit̃.
Magnificat. Secũdo vt deuota. ibi. aĩa
mea. nõ tm̃ labia mea. Tertio vt debita. cuꝫ
dicit̃. dominũ. cui debet̃ laus ⁊ honor. Quar
to vt iocũda. ibi. Et exultauit ſpiritus me/
us. Quinto vt recta. ibi. in deo ſalutari meo
Et dicit in deo ratione creatiõis. ſalutari rõ/
ne recreatiõis. meo rõne aſſumpte humani/
tatis. quia ſic fuit ipſiꝰ ꝟginis ⁊ nõ alterius
Hec ille. Dicit aũt Magnificat aĩa mea
dñm. nõ tm̃ addẽdo aliq̃d ad eius maieſtatꝭ
magnitudinẽ: q: immẽſa eſt. nec augeri põt
nec minui. Vñ Ecci. xviij. dr̃. Quis inueſti
gabit magnitudinẽ eius? nõ ẽ minuere nec
addere nec inuenire magnalia dei. Magni
ficauit aũt eũ eiꝰ magnificentiã omnibꝫ nũ/
ciãdo. ſicut faciebat Dauid dicẽs pſ. xxxiij.
Magnificate dñm mecũ. Et hãc expoſitiõꝫ
Deꝰ quõ magnificatur approbat Johãnes gerſon vbi ſup dí. Dñs
a creatura magnificat̃. nõ in augmentũ ſui i
ſe. ſed q: magnꝰ eſſe ꝑdicat̃: canitur ⁊ laudat̃.
aut certe q: magnificã facit aĩam cui magna
facit qui potẽs eſt. Nã ꝗs iuſtificauit hos et
magnificauit. Nunq̃d paruꝫ tibi videt̃ ma
gnificata btẽ Marie ꝟginis anima. ꝗ opa/
tioni ſupra modũ magnifice fuit auſa ꝑbere
ꝯſenſum? Fiat inq̃t mihi ſm verbũ tuum. i.
fiã mater illiꝰ filij cui eſt pater deꝰ. Quid ex/
celſius. q̃d ſublimiꝰ ⁊ magnificẽtiꝰ poterit co
gitari? qð ⁊ vidit cũ ꝓphetice ſubiũxit. Ecce
em̃ ex h̃ btã me dicẽt oẽs generatõẽs. Hec
ille. ¶ Itẽ Maria magnificauit dñm hũili Maria deũ magnificauit
ando ſe. iuxͣ illð pſ. Accedet hõ ad cor altuꝫ
⁊ exaltabit̃ deꝰ. Magnificauit dñm: illũ oĩ/
bus ꝑponẽdo: dicẽs cũ ꝓpha pſ. cxliiij. Exal
tabo te deꝰ meꝰ rex ⁊c̃. Magnificauit dñm
eiꝰ corpꝰ myſticũ augẽdo. iuxͣ illð Iſa. xxxiij
Magnificatꝰ ẽ dñs qm̃ repleta ẽ ſion iudi/
cio ⁊ iuſticia. Magnificauit dñm: ipm lau
dãdo ac dicẽdo cũ ꝓpha pſ. lxviij. Magni/
ficabo eũ in laude. Magnificauit dñm ipm
bñdicẽdo. iuxͣ illð Ecci. xliij. Benedicentes
dñm exultate illũ q̃tũ poteſtis: q: eſt maior
oĩ laude. Magnificauit dñm: eiꝰ inimi/
cos expugnãdo. iuxͣ illud Exo. xv. Cantemꝰ
dño glo͛ioſe em̃ magnificatꝰ eſt ⁊c̃. Dicebat ꝗ
ꝯtinue ipa btã ꝟgo ſpõſo ſuo celeſti cum pſ.
Repleat̃ os meũ laude vt cãtem tota die ma
gnitudinẽ tuã. Itẽ dicebat cuꝫ eodẽ ꝓpheta.
Magnificabo eũ nimis in ore meo. Om̃es
quoqꝫ inuitabat ad idẽ faciẽdũ dicẽs cum ꝓ
pheta pſ. lxvj. Om̃es gẽtes magnificate eũ
Dicebat aũt deo illud Exo. xv. Quis ſimilis
tui magnificꝰ i ſctitate? Et illð pſ. viij. Ele/
uata ẽ magnificẽtia tua ſup celos. Ex h̃ autẽ
cãtico apparet excellẽtia ⁊ altitudo atqꝫ au/
dacia iſtiꝰ digniſſime ꝟgis. ꝗ illũ magnifica
re attẽtauit. de ꝗ dr̃ Ecci. xliij. Quis magni/
ficabit eũ ſicuti ẽ. qſi dicat nullꝰ. Ipe naqꝫ ẽ
ille de ꝗ b. Job. xxij. ſui lib. c. dicebat. Nolo
multa fortitudine ꝯtẽdat mecũ. neqꝫ magni
tudinis ſue mole me ꝑmat. Et rõꝫ aſſigñbat.
xxxix. c. dicẽs. Eſt ei magnꝰ fortitudĩe ⁊ iudi
cio ⁊ iuſticia. ⁊ errari nõ pt. Vera ẽ em̃ ꝓphe
ſnĩa dicẽtꝭ. pſ. 47. Magnꝰ dñs ⁊ lauda/
bilis nimis: ⁊ magnitudĩs eiꝰ nõ ẽ finis. Et
tñ iſta nobiliſſima puella eũ magnificauit.
id eſt magnũ fec̃. Quia em̃ deꝰ magnꝰ i eius
vtero puulꝰ factꝰ ẽ. ⁊ i viſceribꝫ eiꝰ creuit. ⁊ la
cte eiꝰ nutritꝰ magnꝰ factꝰ ẽ. Iõ merito inq̃t
eiꝰ mr̃ ſe illũ magnificare. i. maiorem facere.
Sctũs aũt Bern. inq̃t. Nõ laudat̃ hic ma
gnꝰ dñs ⁊ laudabil' nimis: ſꝫ puꝰ dñs ⁊ ama
bilis nimis. Dic̃ ꝗ btã virgo. Magnificat
aĩa mea. q: lingua nõ ſuffic̃. Vñ glo. inquit.
Quia tãto munere dñs me ſblĩmauit vt nul
lo lingue officio explicare poſſim. iõ tm̃ aĩ in/
teriorꝭ affectũ i agẽdis graꝫ laudibꝫ offero.
Vel dic̃. Aĩa mea. q. d. nõ ſolũ corpꝰ ⁊ ligua
ſꝫ ꝑncipalit̃ aĩa mea magnificauit dñm De
us ei vt s̃. diximꝰ magnificatꝰ ẽ ⁊ laudãdus
magꝭ mẽte ꝙ voce. iuxͣ illð apl'i Ephes. iiij.
Cãtãtes i cordibꝫ vr̃is deo. vñ dicebat. Pſal
lam ſpũ pſallã ⁊ mente. Ex q̃bꝫ patet ſuaui/

Suaui/ tas huiꝰ cantici. tas cãtici hꝰ ꝟginalis. Licȝ ei dicat̃ Ecci.xl
Tybia ⁊ pſalteriũ dulcẽ faciũt melodiã ⁊ ſu
per vtrũqȝ lingua ſuauis. tñ dulcior ẽ cãtus
ſpũal'.ſ.iubilꝰ cordis ⁊ mẽtal' melodia. Scri
ptũ ẽ ei Ecci.xx. Nõ ẽ oblectatio ſup̃ cordis
gaudiũ. Quis ḡ erit tãte ſufficientie vt vale
at explicare vl' ꝑcipe quãte melodie eſt canti/
cũ qḋ inſtrumẽtalit̃ ꝟgis ſancte aĩma cãtat.
Cõſidera ſi vales q̃lis ſit cythareda. q̃lis cy
thara. q̃lis ⁊ cãtici materia. Nã etiaȝ bonus
cãtor ſi voce rauca vtat̃: male cãtat. ⁊ bonꝰ cy/
thareda fracto inſtrumẽto male cytharizat.
Nec etiã ſufficit vox pulcra ⁊ inſtrm̃ nobile:
ſi autor artis ſit imperitꝰ. Iux̃ illḋ Ouiḋ. in
iiij. li. de ponto. c. x. Nõ bñ cãtãtes labor ẽ au/
dire puellas. Itẽ data peritia artꝫ ⁊ inſtroꝝ
cõpoſitiõe ꝑfecta. ſi materia ſit diſplicibilis:
de ſuauitate cytharizantiũ ⁊ canentiũ aliq̃d
ſbtrahit. Ad faciẽdã ḡ ꝑfectã ⁊ delectabilem
melodiã requirit̃ bonꝰ mḡr. bonũ inſtrumen/
tũ: ⁊ materia ſuauis ⁊ delectabil'. q̃ oĩa erãt
in eo. De quo inq̃t Virgi. in. j. eney. cythara
crinitus iopas Perſonat aurata docuit que
maximꝰ athlas. In iſto aũt cãtico cythareda

Spũſſã ctꝰ cytha reda eſt ſpũſſctũs. q̃ etiã in oĩni inſtrumẽto iepto ⁊
vili ſuauiter ſonat. Ut eñ inq̃t Gregoriꝰ in
ſmone aploꝝ. Tetigit pueꝝ cytharedã Da
uid ⁊ pſalmiſtã fecit. Tetigit etiã pueꝝ iuni
orem Danielẽ. ⁊ iudicẽ ſenũ fecit. Paſtorem
armentariũ Amos ⁊ pphetã cõſtituit. Pi/
ſcatorẽ Petrũ ⁊ ꝑncipem aploꝝ ordinauit.
Thelonariũ ⁊ publicanũ Matheũ. ⁊ apo
ſtolum ac euãgeliſtã creauit. Perſecutorẽ fi/
deliũ Paulũ: ⁊ p̃dicatorẽ gentiũ fecit. Qua/
liter ḡ cãtabit ⁊ armonizabit ſpũſſanctꝰ: vbi
inſtrm̃ eſt aĩa ꝟginis ſctiſſime: Sed adde
nobiliſſimo cytharede: ⁊ ſuauiſſimo acopti/
mo inſtrumẽto p̃cioſam ac delectabilem ma/
teriam. Quia in h̃ digniſſimo cantu cantan
tur magnalia diuine laudis. Vñ bñ cecinit
ꝟgo glioſa dicẽs. Magnificat aĩa mea dñꝫ
q̃ſi diceret cũ ppha. Cõfitebor dño nimis in
ore meo. ⁊ in medio multoꝝ laudabo eũ. pſ.
cviij. Nimis inq̃t nõ reſpectu magnificati:
ſed reſpectu audientiũ: q̃ tam magna capere
nequeũt. Vel melius exponendo. Cõfitebor
dño nimis ĩ ore meo: id eſt ſi voluero magni
ficare deũ ore meo: nimis eẽt ⁊ nimis ꝑlurum
ſmo ĩpoſſibile. vñ ⁊ Paulꝰ q̃ in p̃adiſo vidit
loq̃ nõ potuit. ij. ad Cor. xij. Magnificat ḡ
aĩa mea dñm. q̃ rapta ẽ ad vidẽdũ eiꝰ magni
ficẽtiã. q2 ꝟbis h̃ bñ fieri nõ poſſet. ¶ Et bñ
ꝶ notandũ eſt ꝙ dic̃ aĩa mea. Nullꝰ em̃ ꝓprie
dicere poteſt mea: niſi q̃ totalit̃ hꝫ aĩam libe/
ram ab omni ſeruitute. vt inq̃t Archiep̃us
florentinꝰ in quarta parte ſumme. titulo. xv
c. xxviij. §. ij. vbi etiã dicit ꝙ triplex eſt ſerui/ Triplex fuitꝰ q̃ fa cit aĩam eẽ nõ ſuã
tus a qua oportet eſſe liberã ⁊ immunẽ vt ſit
aĩa ſua. Prima eſt ſeruitꝰ criminis ſiue vicio
rum. de qua dr̃ Joh. viij. Qui facit pctm̃: ſer
uus eſt peccati. Sȝ pctm̃ ſicut eſt triplex: ita
⁊ eiꝰ ſeruitꝰ eſt triplex. Eſt em̃ triplex pctũm
ſcȝ mortale. qḋ ꝑfecte facit hoĩem ſeruũ pcti
⁊ diaboli. iux̃ illḋ. ij. Pe. ij. A q̃ q̃s ſupatꝰ eſt
eiꝰ ⁊ ſeruꝰ eſt. Et vt dic̃ Augꝰ. Quis ẽ ſeruꝰ
tot dñoꝝ quot vicioꝝ. ⁊ h̃ maxie ĩpedit aĩam
ne poſſit deo vacare. Per originale aũt pec/
catũ ſenſus hoĩs ⁊ cũcta cogitatio eiꝰ ꝓna eſt
ad malũ ab adoleſcẽtia ſua. vt dr̃ Geñ. viij.
⁊. c. oĩis etas. xij. q. j. Nec liberatur aĩa ab
impedimẽto talis ſeruitutis pugne carnis ꝯ
ſpũm. vnde nõ põt ita libere volare ad deum
p ꝯtemplationẽ ⁊ vacare diuinis. Nec aliq̃
ſacramento circũciſionis vel baptiſmatꝫ vel
alterius liberat̃ a tali ſeruitute. licet ſubleue/
tur plꝰ ⁊ minus. ſȝ ſp remanet pugna carnis
q̃ aĩam captiuã ducit ſub lege pcti ſm incli/
natiõem. ⁊ ſi nõ dñet̃ omino. Veniale autẽ
tepefacit aĩam ⁊ pigriorẽ reddit ad aſcẽden/
dum ĩ deũ feruorẽ tollẽs ſpũs. Scḋa ſuitus
eſt ſanguinis ſiue ppinquoꝝ: q̃ etiã animaꝫ
aliq̃liter tenet captiuã ne ĩ deũ totalit̃ vadat.
Sic pꝫ de illo q̃ xp̃m ſeq̃ cupiebat: ſȝ tñ reti
nebatur ne eũ ſequeret̃ dicẽs. Permitte me
ꝑus ſepelire p̃rem meũ. Mat. viij. Contra
quẽ defectũ. ſ. nimie affectõis ad parẽtes: ve/
nit dñs mittere gladiũ ſepatõis dicẽs. Ve/
ni ſepare filiũ aduerſus p̃rem: ⁊ filiã adũſus
m̃rem ſuã ⁊c. vt habet̃ Mat. x. ⁊ Lu. xij. Et
h̃ iḋ. q2 caro ⁊ ſanguis regnũ dei nõ poſſide/
bunt. vt ait ap'lus. j. ad Co. xv. vñ ⁊ Amb.
inq̃t in. c. cui portio. xij. q. j. Hec ẽ ꝟa ſacerdo
tis fuga. abdicatio domeſticoꝝ. ⁊ quedã alie
natio chariſſimoꝝ. vt ſuis ſe abneget qui deo
ſeruire gliſcit. Hec ille. Tertia ſuitꝰ eſt mũ/
dialium ⁊ terrenaꝝ reꝝ: ſpinis ſuis ſollicitu
dinũ aĩam ligatã tenentiũ ne libere deo ſerui
re valeat. vt patet de illo q̃ dño ſeruire cupie
bat ꝑfecte. Qui interrogãti dñm ḋ via perfe
ctionis. cũ ĩpe dñs r̃ndiſſet. Si vis ꝑfectus
eſſe: vade ⁊ vẽde oĩa que habes ⁊ da pauperi
bus ⁊ ſequere me. triſtis receſſit diſcedẽs ab
eo. q2 habebat multas poſſeſſiões. vt dicitur
Matth. xix. Neceſſe eſt ergo vt anima que
vult intelligere magnalia dei. ⁊ in conſpectu
eius ſolius ſemper meditari: a iugo cuiuſli/
bet haꝝ ſeruitutum ſit libera ⁊ immunis. In
cuiꝰ figurã dixit dñs Abrae Geñ. xij. Egre/

dere de terra tua.i.de mūdanis cupiditatibꝫ:
ꝛ de cognatiōe tua.i.de amicis ꝛ attinētibꝫ.ꝛ de
domo pr̄is tui.i.de vicijs ꝛ crimibꝫ ꝑ q̄ q̄s effi
cit̄ fili⁹ diaboli.ꝛ de domo ac familia ei⁹. Iux̄
illud Ioh.viij. Uos ex pr̄e diabolo eſtis: ꝛ de
ſideria pr̄is vr̄i.i.diaboli facere vultis. Seq̄t̄
in dicto cap̄lo Gen̄.ꝛ veni in terrā quā mō/
ſtrauero tibi.i.ꝯtēplatiōis ꝛ ſuauis ꝑfectōis
Talis aūt poteſt dici fili⁹ dei renat⁹ nō ex ſan
guinibꝫ iniquitatū.neqꝫ ex volūtate carnis
neceſſitatū amicoꝝ.neqꝫ ex volūtate viri.ſcꝫ
mūdi vanitatū. Et ꝯſequenter poteſt dicere
aīa mea. Cū aūt nulli⁹ creature pure aīa ſit
que nō fuerit ſubiecta pctō. Qꝛ ſi dixerimus
quia peccatū nō habemus:ip̄i nos ſeducim⁹
ꝛ veritas in nob̄ nō eſt.vt dicit Iohes in ca
nonica ſua.excepta ſctā ꝟgie.vt dicit Aug⁹.
Que etiā parentū amorē oblita eſt ſegrega/
ta ab eis i ſua infantia:ꝛ deo totalit̄ mācipa/
ta.vt hiſtoria natiuitatis ei⁹ edocet.ꝛ ab om
ni terrena cupiditate elōgata. Reſtat vt tal̄
ꝟgo ab oī iugo ſuitutis excuſſa totā aīam ſu/
am poſſideret ꝛ dicere ſola poterit. Magni
ficat aīa mea dn̄m.ꝛ ita cecinerit vſqꝫ i finē
Poterat em̄ dicere cū ps̄. Meditatio cor/
dis mei i ꝯſpectu tuo ſp̄. Hec Archieps flo/
rentin⁹. Cui⁹ ꝟba aūt nō ꝯcludūt itērū. aut
neceſſario ē dicendū ꝙ btā ꝟgo fuit totalit̄ li
bera ꝛ imunis a pctō origiali.alit̄ nō ſp̄ potu
iſſet dicere aīa mea.vt ip̄e ꝑſupponit. Nam
ꝓ illo tūc vl̄ inſtāti quo fuiſſet i pctō origia/
li:nō fuiſſet libera aīa ei⁹.ſꝫ ſua diaboli ꝛ pcti
vt diffuſe ꝓbauim⁹ in pte ꝑma hu⁹ operis.
Sola ḡ btā virgo int̄ puras humanas crea
turas potuit dicere illud Ezech.xiij. Anima
mea nō eſt polluta ab infantia mea vſqꝫ nūc.
Et illud ps̄.xxj. Aīa mea illi viuet.ſ.ſemp̄.et
nūqꝫ diabolo ſuiet. Et ꝯſequēter ſemp̄ ma/
gnificabit dn̄m. ¶ In q̄bꝫ ꝟbis apparet ꝟt⁹
ꝛ ſanctitas ꝟgis:q̄ nō egit ſicuti multi alij q̄
carmia vel alia op̄a ediderūt.i q̄bꝫ deſcp̄ſert
facta egregia magnoꝝ viroꝝ.vt ab eis vl̄ eo
rum poſteris diuitias vel honores ꝯſequerēt̄.
Alij ꝟo laborauerūt tractare materias dele/
ctabiles ꝛ obſcenas.vt poete. Alij ſubtilia vt
ph̄i. Alij lucratiua vt iuriſte. Alij tp̄m ſucceſ
ſus vt hyſtoriogͣphi. Et ſic vt cōit̄ ad capeſ/
ſendā vl̄ tp̄alē ꝯmoditatē:vl̄ gl̄iam ꝛ famā
vt in ꝑpetuū duraret eoꝝ memoria. Sicut
Ouidi⁹ q̄ inq̄t i vlt̄.methamor. Iāqꝫ opus
exegi qđ nec Iouis ira nec ignes. Nec pote/
terit ferrū nec edax obolere vetuſtas. Uñ de
talibꝫ verificat̄ illđ Eccs vl.f.faciēdi plures
libros null⁹ ē finis. Btā aūt ꝟgo h̄ cāticum
edidit ꝑciſe ad decantādas dei laudes.ꝛ h̄ eſt
eius oīs finis ꝛ intētio. Et iō dic̄. Magni/
ficat aīa mea dn̄m. ¶ Et nota ꝙ nō dicit deū. Dn̄z dic̄
nō ſponſ[illegible].nō filiū.nō pr̄em.qͣuis q̄dliber ñ deū vel
hoꝝ dicere potuerit ꝟe. Sed tm̄ dicit dn̄m ſiſe aliq̄d
vt omi via ꝓprias laudes fugeret ꝛ diuinis
tm̄ intēderet. Si em̄ dixiſſet deū:ſuā humi/
litatē tacuiſſet.qđ fieri nō poterat cū ea vſqꝫ
ad redundantiā plena eſſet.ꝛ omi ꝟbo:actu
geſtuqꝫ ſe humilē ꝛ vilē ꝑdicaret pro poſſe.
Qui em̄ dicit deū:ſui dicēris nullā ꝯditōem
exp̄mit.cū deus nō dicat̄ relatiue. Si autē
dixiſſet ſponſum:pr̄em vel filiū:multū ſe lau
daſſet. Et iō dicit dn̄m:qđ nomen eſt relati
uum ad ſeruū ꝛ ancillā.qꝛ h̄ nomen ſeruus ꝛ
ancilla eſt nomen vilitatis. Et ſic ſicut reſpō
dit angelo. Ecce ancilla dn̄i.ita nunc cecinit
Magnificat aīa mea dn̄m. Quia ergo btā
ꝟgo nō queſiuit famā vel gl̄iam ſuā ſꝫ ſp̄ di
uinam. Ideo deus reddidit eā gl̄ioſam ꝛ fa/
moſam. Ip̄e em̄ inq̄t.j. Regum.ij. Qui me
gl̄ificauerit gl̄ificabo eū. Et nō ſolū ip̄a eſt
famoſa:ſed etiā h̄ eius canticū eſt famoſi⁹ oī/
bus alijs cāticis.vñ omi die cātatur.ꝛ hora
multū apta.ſ.in veſpis.ꝛ mō multū grato ꝛ
ſolēni magis q̄ꝫ omnia alia eccleſie cantica.
¶ Alia quoqꝫ rōne dixit bn̄dicta ꝟgo dn̄m:
vt.ſ.h̄ ſuū cāticū diuie laudis redderet̄ ma/ Z
gnificū. Nā ad magnā laudē q̄tuor req̄rū/ Cāticū
tur.ſ.vt ſit a magno laudāte.magno modo. magt̄ eſt
de magnis factis.ꝛ de magnis ꝑſonis. Ex q̄/ magnū
bus omibꝫ h̄ cāticū reddit̄ magnificū. Nā
laudās eſt magna.ſ.aīa ꝟgis talis et tanta.
Mod⁹ eſt nobiliſſim⁹.qꝛ exultauit ſp̄us ei⁹
ꝛc̄. Item eſt de magnis factis que in ip̄o can
tico narrant̄. Reſtabat ergo vt a quarto ma
gna laus diceret̄ vt eſſet tota magna. Et hoc
fit cū ait dn̄m. Et prudēter dixit abſolute do
minū.nō illū vel illū.qꝛ nō loquit̄ de aliquo
dn̄o alicui⁹ portiōis mūdi:vt fecerūt tragici
comici ꝛ hyſtoriogͣphi.ſꝫ de dn̄o vniuerſali.
Cui dr̄ Heſter.xiij. Dn̄s vniuerſoꝝ tu es ꝛ
in ditione tua cūcta ſunt poſita. De illo loq̄/
tur cui ſoli dr̄ illud Exo.xxj. Dn̄s bonus in
nocēs. Qui eſt de⁹ deoꝝ ꝛ dn̄s dominantiū.
Deut̄.x. Et cui dr̄ Iudith.ix. Dn̄s nomē eſt
tibi ſoli:qui ſol⁹ eſt dn̄s fortis ꝛ potēs. dn̄s
potens in p̄lio.ps̄.xxiij. Qui ſolus eſt dn̄s ꝟ
tutum ps̄.xlvj. Qui eſt domin⁹ excelſus terri
bilis ſup̄ omnē terrā. Ibidē. Cui inq̄t idem
ꝓpheta ps̄.lxxxij. Nomen tibi dn̄s. tu ſol⁹
altiſſimus ſup̄ omnē terrā. Cui etiā dicitur
Ecci.xliij. Terribilis dominus ꝛ magn⁹ ve/
hementer. Et.ij. Machab.xiiij. Tu domie

vniuerſoꝝ q̄ nulli⁹ indiges. Eſt ģ h̄ canticuꝫ
valde magnificū qꝛ de tanto dn̄o loquit̄. Et
ideo eſt excellentius omnibꝰ ſcripturis mun
Tria pſ̄e rūt ſcpta ſcriptis
dialibꝰ ¶ Quo ꝟo ad diuinas ſcripturas eſt
ſciendū ſm̄ quoſdam catholicos doctores. ꝙ
tria ſunt que pſ̄erunt ſcripta ſcriptis. ſ. tem-
pus in quo adinuenta ſunt. forma tradendi.
ꝛ dignitas pſone tradentis. Reſpectu primi
iſtud canticū ꝑponit̄ omnibꝰ ſcripturis vete
ris teſtamēti. Reſpectu ſecūdi ꝑponit̄ omibꝰ
epiſtolis: actibus ꝛ ꝓphetijs noui teſtamen
ti. Reſpectu tertij ꝑponit̄ omnibꝰ ſcriptis in
euāgelijs: exceptis his q̄ de oꝛe xp̄i emanaue-
runt. quia nulla pſona poſt xp̄m dignioꝛ re-
peritur. Et ideo hoc canticū eſt frequētāduꝫ
ſm̄ ꝓdictos doctores. qui etiā dicūt ꝙ alia q̄
ex rōne dixit btā virgo dn̄m. vt ſcꝫ mentem
ad timoꝛē ꝛ reuerentiā dei excitaret. Quia i-
nitium ſapiētie eſt timoꝛ dn̄i. Eccl. j. Iſte em̄
terminus dn̄s includit timoꝛē filialē: qui ē
Dn̄s vn̄ dicatur
amoris. Iux̄ illud Malach. j. Si ego dn̄s
vbi eſt amoꝛ meus? Item dixit dominuꝫ vt
ꝓprietates dei explicaret. qui nō eſt domin⁹ ſi
cut tyrannus temporalis: qui a depredatōe ſb-
ditoꝛum dr̄ dn̄s: quaſi do minus. imo nihil
ſed multū ꝛ cuncta ſurripio. Sed a largiti-
one beneficioꝝ dicit̄ dominus quaſi do min⁹
Et hoc inſinuauit cum eius beneficia cōme-
moꝛauit. Primo data ſibi in particulari di-
cens. Fecit mihi magna qui potēs eſt. ꝛ poſt
modum bn̄ficia data omnibꝰ dicēs. Et miſe
ricoꝛdia eis ꝛc̄. Scd̄o a liberatōe oppreſſoꝝ
dr̄ domin⁹: quaſi do manus. id eſt adiutoꝛiū.
Et hoc inſinuauit cū eum ſalutarē appella-
uit: id eſt ſalutē dantē. Item cū dixit. Depo
ſuit potentes de ſede. ſ. opprimentes alios. et
exaltauit humiles. ſ. a potentibus depreſſos.
Tertio a debellatione inimicoꝝ dr̄ dominus
quaſi do minas hoſtibꝰ. Et hoc īſinuauit cū
dixit Fecit potentiā in brachio ſuo: diſperſit
ſupbos mente coꝛdis ſui. ¶ Grecus aūt expo
A ſitoꝛ ſup̱ Lucā exponit hec verba virginis.
Expoſi-tio greci ꝛ Origenis
Magnificat aīa mea dn̄m: dicēs ꝙ h̄ īquit
btā ꝟgo. quaſi diceret. Mirabilia que deus
ꝓnunciauit: ī meo coꝛpe exercebit. Sed aīa
mea infructuoſa apud deū nō erit. Conuenit
aūt mihi ꝛ volūtatꝫ fructū afferre. Nā ꝗto
amplo decoꝛ miraculo: tāto teneoꝛ gl'ificare
in me mirabilia opantē. Origenes autē ſup
h̄ paſſu inq̇t. Si aūt dn̄s nec augmentum:
nec detrimentū recipe pt. q̇d ē ꝙ Maria lo-
quit̄. Magnificat aīa mea dn̄m? Sꝫ ſi ꝯſi-
derē dn̄m ſaluatoꝛē imaginē eſſe inuiſibilis
dei. ꝛ aīam factā ad ei⁹ imaginē: vt ſit imago

imagis. tūc videbꝰ q̄m in exēplo eoꝝ q̄ ſolēt
imagines pingere: qn̄ magnificauero aīam
meā ope: cogitatōe ꝛ ſmone. tunc imago dei
grandis efficit̄: vt ipſe dn̄s cui⁹ imago eſt in
aīa mea magnificet̄. Hec ille. Et idē dicit di
uus Ambroſi⁹ ſup̱ Lucā q̄ ait. Magnifica
tur dn̄s. nō ꝙ humana vox ei aliq̄d adiūgat
ſꝫ qꝛ magnificat̄ in nobis dn̄ aīa noſtra que
ad imaginē dei eſt creata: ꝑ iuſticiā ſe xp̄o con
format qui eſt imago prīs. Et ſic dum ipſuꝫ
xp̄m imitādo magnificat: q̇dā participatōe
magnitudinis ei⁹ ſublimioꝛ fit vt illā imagi
nem ſplēdido bonoꝝ coloꝛe factoꝝ. ꝛ quadā
emulatōe ꝟtutis i ſe videat̄ exp̄mere. Ma-
gnificat̄ ģ dn̄s nō in ſe ſꝫ in nob̄. ſicut etiam
dr̄ ſanctificari. Vn̄ ei dicimus. Sanctificet̄
nomē tuū. Hāc aūt magnificatōem diuinā
fiendā ab aīa beate ꝟginis ꝓdixerat ꝓpheta
Dauid. q̄ in eiuſdē pſona inq̇t pſ. ciij. Bn̄-
dic aīa mea dn̄o: dn̄e de⁹ me⁹ magnificat⁹ es
vehemēter. ¶ Sequit̄ aūt btā ꝟgo in cātico B
ſuo dicens. Et exultauit ſpūs meus ī deo ſa- Aia ꝛ ſpi
lutari meo. Quod exponens Hugo cardi- rit⁹ idē ē
nalis dicit. ꝙ anima ꝛ ſpūs idem ſunt. ſꝫ ani
ma dicit̄ inq̄ꝫtum animat ꝛ viuificat coꝛpus
vnde hic bn̄ viuendo magnificat deū q̄ fecit
eam. Spūs aūt dr̄ inq̄ꝫtum ſupcceleſtia ꝯtē-
plat̄. cui⁹ ꝓprie eſt exultare in deo. Et hec ex-
ultatio multū diſplicet diabolo. Vn̄. j. Re-
gum. iiij. Philiſtijm ingemuerunt dicentes
Ve nobis. Nō em̄ fuit tāta exultatio heri ꝛ
nudiuſtercius. Ve nobis. Quis nos ſuabit
de manibꝰ ſublimiū deoꝝ iſtoꝝ. Bis aūt dr̄.
Ve nobis qꝛ duplex eſt exultatio q̄ diſplicꝫ
eis. Vna ꝯtra triſticiā ſeculi. De qua dr̄. ij.
ad Choꝛ. vij. Triſticia ſeculi moꝛtē operat̄.
Alia ꝯtra triſticiā carnis que ſpiritū deijcit
De qua Prouer. xviij. ſcriptū eſt. In mero-
re animi. id eſt anime deijcit̄ ſpūs. Et ꝓpter
hoc dr̄ ad Phil'. iiij. Gaudete in dn̄o ſemper
iterum dico gaudete Hec exultatio ſiue hoc
gaudiū quod eſt in deo: eſt ꝯtra gaudiū dia-
boli. contra gaudiū mundi ꝛ contra gaudiuꝫ
carnis. Gaudiū ꝟo diaboli eſt impietas cō-
tra deū. Prouer. ij. Letantur cū malefecerit
ꝛ exultant in rebꝰ peſſimis. Gaudiū mundi
eſt vanitas contra proximū. Job. xxj. Gau-
dent ad ſonitum oꝛgani: ducunt in bonis di
es ſuos ꝛ in puncto ad inferna deſcendunt.
Gaudiū carnis eſt voluptas cōtra ſeipſum.
De quo Prouerb. xiiij. dr̄. Extrema gaudij
luctus occupat. In his autē non gaudebat
beata virgo ſed in deo. Et ideo inquit. Ex-
ultauit ſpiritus meus ꝛc̄. In quo nulla eſt

Quō ſpiritꝰ marie exultauit

ſimulatio. In deo ſalutari meo.i.i filio ſalua
tore.nō i mūdi honore.nō i carnis volupta/
te.nō i generꝫ nobilitate.nō i corpis pulcritu
dine.nō i mūdi pſpitate ſꝫ i deo ſalutari meo
iux̄ illō ps̄. Cor meū ꝛ caro mea exultauerūt
in deū viuū.Ar.j.Re.ij.Exultauit cor meū i
dn̄o.ꝛ exultatū eſt cornu meū i deo meo.Dic̄
aūt Aug.in q̄dā ſmōe.Exultat i dn̄o q̄ ter/
rena nō curat.quē pſperitas nō emollit.quē
aduerſitas tēporalis n̄ frāgit.quē ſola dei me
moria delectat. Iuxta illud Treno.iij.Me/
moria memor ero ꝛ tabeſcet in me aīma mea

C

¶ Pōt etiā ſic exponi. Exultauit ſpūs meus
in deo ſalutari meo.i.a me ſm carnē cōcepto.
Vn̄ ipa ſola ꝛ ſpecialiter pōt dicere eū ſuuꝫ.
Hec Hugo p̄dictus. Sꝫ licet hec expoſitio
ſit bona:tn̄ rectiꝰ ꝛ meliꝰ dixiſſet exponendo
in termis in quibꝫ loquit̄ beata v̄go eum ap
pellans ſalutare ſuū.ꝙ ſic fuit ſuuꝫ ſalutare:
vt nūqꝫ eo mō fuerit alterius.qꝛ nullū ſalua
uit redimēdo a peccato originali p̄ gratiā p̄
ſeruationis niſi ipam quā digniſſimo mō re
demit. Sic canit eccl'ia in officio ↄceptiōis:
dicēs. Nullū redemit filiꝰ ex om̄i gēte digni
us.qui te ſuauit puide mūdā paterno ſcele/
re. Et iō xp̄s d̄r ſalutare beatiſſime v̄ginis p̄
ticulari ꝛ ſingulari mō.ꝛ ita p anthonomaſi
am appellat̄.ꝛ nullꝰ aliꝰ pōt ſic eū nūcupare
Vera eſt em̄ illa ſn̄ia quā ego metrice ſcripſi
dicēs bt̄e v̄gini.te crimine ſolā Immunē na
tus ↄtulit eſſe tuꝰ. Nō potuiſſet aūt btā vir

Vn̄ ſpūs marie exultauit

go dicere deū ſaluatorē ſuū ſpecialem niſi ab
originalis pc̄ti caſu ꝛ dānatiōe preſeruaſſet
ꝛ ſaluaſſet. Hāc v̄o p̄clarē ac digniſſimā ſa
lutatōem p̄uidens in ſpū Abacuc p̄pha di/
xit in pſona v̄ginis beatiſſime ſui libri vlt̄.c.
Ego aūt in dn̄o gaudebo ꝛ exultabo in deo
Jeſu meo. Jeſus em̄ idem eſt quod ſaluator
Dauid q̄ꝫ ps̄.lxij.ait i pſona eiuſdē. In ve/
lamēto alaꝝ tuaꝝ exultabo. Deꝰ em̄ alis beni
gnitatis ꝛ miſericordie ſue velauit aīam vir
ginis ne inficí poſſet imūdicia pc̄ti originał
De q̄ velatiōe ipa tūc:ꝛ etiā in h̄ cātico exul/
tauit.ꝛ nō ſolū ipa p̄pter h̄ exultauit ſꝫ etiāꝫ
tota ciuitas celeſtis.ita vt poſſꝫ dici illō He
ſter.viij. Exultauit tota ciuitas.ꝛ de omnibꝫ
ſanctis angel' de ſaluatiōe ꝛ pſeruatōe domie
ſue gratulātibꝫ:dici poſſꝫ illud.ij.Eſdre.iiij
Exultauerūt cū muſicis ꝛ leticia dei. De iſta
quoqꝫ exultatiōe v̄ginis p̄pter pſeruatōem
a caſu originalis pc̄ti p̄dixit Dauid ps̄.xv.i
pſona eiꝰ dicēs. Prouidebā dn̄m in ↄſpectu
meo ſp:qm̄ a dextris eſt mihi ne commouear
Propter hoc letatū eſt cor meūꝫ ꝛ exultauit
lingua mea ꝛc̄. Exultare aūt debuit Maria.
ad gr̄aꝝ actiōem deo reddendā.qꝛ ipe deus ex
ultauit in vtero eiꝰ vt gigas ad currēdā viā
ſcꝫ ſue ſalutꝭ ꝛ totiꝰ mūdi.ps.xviij. Vn̄ dice
bat illud ps̄.lxv. Exultaui ſub lingua mea.
In pſona quoqꝫ eius dixerat Dauid ps̄.lxx
Exultabūt labia mea cū cantauero tibi ꝛ aīa
mea quā redemiſti.ſ.ab originali pc̄ō pſer/
uando. Inuitabat etiā alios ad exultādum
illud ps̄.80. Exultate deo adiutori noſtro.et
ps̄.94.dicebat. Venite exultemus dn̄o:iu/
bilemus deo ſalutari nr̄o. Ad hāc etiā exulta

D

tionē exhortabat̄ beatā v̄ginē Johel p̄pheta
ij.c.ſui libri di. Exulta ꝛ letare terra. Per ter
ram em̄ (vt ſepe declarauimꝰ) intelligit̄ ſpū/
aliter v̄go bn̄dicta. Nec miꝝ ſi ipa exultauit
Nā de alijs ſanctis ſcriptū eſt ps̄.83. Exul/
tauerūt in deū viuū. Et ps̄.89.i pſona eoꝝ
d̄r. Exultauimꝰ ꝛ delectati ſumꝰ. Et ps̄.131.
etiā canit Dauid dn̄o di.ſcti tui exultēt. Et
144.ꝛ iuſti tui exultabūt. Ps̄.q̄ꝫ.46.dic̄
electis. Jubilate deo i voce exultatiōis.ꝛ ps̄.
106.iteꝝ de ipis ait. Annūciēt opa eiꝰ i exul/
tatōe. Et ps.116.ſcp̄tū eſt. Vox exultatōis i
tabernacul' iuſtoꝝ. Et ps̄.125.i exultatōe me
tēt. Et iteꝝ. Venient cū exultatōne portantes
manipulos ſuos. Et ps̄.131. Sancti eiꝰ exul
tatione exultabunt. Quid ḡ credendū eſt fe
ciſſe iſtā ſanctiſſimā ꝛ ſup omes a deo electāꝫ
v̄ginem:pfecto credendū eſt ꝙ ſemp exulta/
bat in dn̄o ſic̄ de ea ſupradictū fuerat Jſa.41
vbi d̄r. Exultabis i dn̄o ꝛ in ſancto iſrael le
taberis. Vn̄ ipa dicebat illud Jſa.60. Exul
tabit aīa mea in deo meo. Jpa ḡ faciebat in
terris qō ſcti faciēt i cel'. De qbꝫ d̄r ps̄.penl'.
Exultabūt ſcti in gl'ia. Et iteꝝ. Exultatiōes
dei in gutture eoꝝ. Et Jſa.65.illis inq̄t deꝰ.
Gaudebitis ꝛ exultabitꝭ vſqꝫ i ſempiternū.
¶ Baſiliꝰ v̄o exponēs p̄dicta v̄ba cātici huiꝰ
ſcꝫ Exultauit ꝛc̄.ait. Primus fructꝰ ſpūs eſt

E

Expoſitō baſilij

pax ꝛ gaudiū. Quia ḡ virgo ſancta totāꝫ ſi/
bi hauſerat ſpūs grām:merito ſubiūgit. Et
exultauit ſpūs meus in deo ſalutari meo. Et
idem aīam dicit ꝛ ſpūm. Cōſueta aūt in ſcri
pturis exultationis platio:inſinuat alacrem
quendā ꝛ iocoſum habitū anime in his q̄ di
digni ſunt. Proinde v̄o exultat in dn̄o inef
fabili cordis tripudio ꝛ reſultatōe in ſtrepū
tu honeſti effectus. Beda aūt exponēs illud
In deo ſalutari meo.ꝛ aſſignans cām huius
exultationis inq̄t. Quia eiuſdeꝫ Jeſu.i.ſal/
uatoris ſpūs v̄ginis eterna diuinitate letat̄
cuiꝰ caro tp̄ali ↄceptōe ferat̄. Ambroſiꝰ vero
dicit Magnificat ḡ aīma Marie dominū

ꝛ exultat ſpūs ei⁹ ī deo.eo ꝙ aīa ꝛ ſpū patri fi
lioq3 deuota vnū deū p̄ quē om̄ia pio venerat̄
affectu. Sit aūt in ſingulis Marie aīa vt
magnificet dn̄m. Sit ī ſingulis Marie ſpi
ritus vt exultet ī dn̄o. Theophil⁹ aūt inquit
Ille deū magnificat q̄ digne ſequit̄ chriſtū.
ꝛ dū xp̄ianus vocat̄ chriſti nō minuit digni
tatem magna ꝛ celeſtia op̄ando. et tūc ſpūs
eius.i.ſpūale chriſma exultabit.i.perficiet ꝛ
non mortificabit̄. Origenes ꝗ̄o ait. Pri⁹ au
tem aīa magnificat dn̄m: vt poſtea exultet ī
deo.niſi em̄ antea crediderim⁹: exultare non
poſſum⁹. Hec ille. Exultare aūt ſm̄ Papiā
Huguicionē ꝛ Catholicon. eſt valde vel ex
ſaltare.ꝛ eſt gaudiū qđ nō ſolū ꝟbis exp̄mit̄
ſed etiā geſtu corꝑis p̄ nimia leticia oſtēdit̄.
ꝛ talis fuit exultatio b̄tiſſime ꝟginis: que ex
ultauit.i.extra toti⁹ humane nature faculta
tem ſaltauit ꝛ exiliuit.ac tota in eterne maie
ſtatis ꝯtemplatōz abſorpta: gaudio ac leti
cia inexplicabili in aīa ꝛ ī corꝑe repleta fuit.

Sp̄s dr multiplr.

¶ Quia ꝗ̄o dicit exultaſſe ſpm̄ ſuū. eſt notā
dum ꝙ ſpūs multiplicit̄ accipit̄. ſ3 q̄ꝫtū ad p̄
ſens ſpectat: dico ꝙ accipit̄ p̄mo p̄ flatu hoīs
Iux̄ illud Geñ.ij. Inſpirauit ī faciē eius.ſ.
Ade.ſpiraculū vite.i.ſpm̄ ſiue flatum. Pro
aere etiā quo reſpiram⁹ ſumit̄ ſpūs. Iuxta il
lud pš. Os meū aperui ꝛ attraxi ſpm̄. Iſte ḡ
ſpūs Marie.ſ.flat⁹.exultauit in deo.q̄ totus
ad gl'iam dei diffuſus pandit magnalia ſua.
Spūs etiā inq̄ꝫtum aer dr ſuus.dici poteſt ī
q̄ꝫtum nō ſolū aer: ſ3 etiā tot⁹ mūdus factus
eſt ſu⁹ cū dei ſit.ꝛ p̄ ꝯſequēs dn̄a omniū. Aer
ḡ iſte ingrediēs p̄ os ꝟginis ad ſuū creatorē
qui eius latebat in ventre: mō ſuo exultabat
q2 magis purificat⁹: atq3 radijs diuinitatis
impletus dulciſſime reſonabat. ¶ Secūdus
ſpūs dr angelus. Iuxta illud pš. dicēris deo.
Qui facis angelos tuos ſpūs. Quelibet aūt
anima a p̄ncipio creationis ſue h3 angelum
ad ſui cuſtodiā deputatū. vt ait Hieronym⁹
ſup̄ Mattheū.ꝛ ponit magiſter ſentētiarū
in ſecūdo.diſt.xj. Beata igit̄ virgo habuit ī

Angelus dat⁹ marie ad cuſtodiā exultauit

ter alios vnū ſpūm ſupremū.q̄ fortaſſis nec
ante nec poſtea datus eſt alicui ad cuſtodiā3
ſed ſoli virgini huic ab initio reſeruat⁹. Si
cut em̄ ſola fuit mater vnigeniti filij dei.ꝛ in
gratuitis vniuerſis mirabiliter ſingularꝫ.ſic
etiam ſane dici poteſt cuſtodiā ſibi ſingula
rem datā fuiſſe. Si em̄ habuit ſingulariſſi
mum ſpōſum ad ſeruitiū.ꝛ electiſſimū apo
ſtolum ad obſequiū .q̄re nō credat̄ habuiſſe
nobiliſſimū ſpūm ad auxiliū. Hic igit̄ ſpūs
angelic⁹ dat⁹ ſibi ad cuſtodiā .p̄us exultaue
rat de obediētia.humilitate: ꝛ alijs ꝟtutibus
ipſi⁹ ꝟginis alme. At vbi ꝟbū dei ei⁹ ē carne
veſtitū.exultauit in deo ſalutari.i. Ihū Ma
rie filio.q2 deputabat̄ ad cuſtodiā.ſiue potius
ad obſequiū dn̄i dei ſui. Si tenere q̄s velit.
ꝙ angelus m̄ris ſit etiā angel⁹ p̄lis donec na
ſcat̄.ſm̄ q̄ſdā dicētes.ꝙ q̄n filius naſcit̄: acci
pit angelū p̄priū.q2 tūc eſt ſicut fruct⁹ ab ar
bore matre p̄ciſus.ſ3 donec eſt in vētre matrꝫ
eſt ſub cuſtodia angeli materni tāq3 aliq̄ ps
matris. Fructus em̄ pendens dr ps fundi.l.
fructus.la.ij.ff.de rei vendi. Et hec opinio fu
it beati Thome in p̄ma p̄te ſumme.q.cxiij.
arti.v. Uel vt aliqui allegant ca.cxiij.q.v.
Quid ḡ explicare poterit quāto gaudio exul
tabat ſpūs ille q̄ p̄mo vidit deum īcarnatū3
Qui fuit p̄mus ſpūſſancti miniſter ad illud
ineffabile opus. Qui p̄mus corpuſculum il
lud aut formauit aut formanti aſtitit. Qui p̄
mus inuiſibiles cunas deo parauit. Qui p̄ri
mus cibū de matre in os diuinū expſſit Qui
ſicut aſſiſtit viſione in celo corā p̄re.ſic aſſiſte
ſtat in terris filio incarnato. Qui p̄m⁹ illud
vidit deſideratū cōmerciū. Angelus quoq3
Gabriel accepto ꝟginis r̄nſo ꝛ ꝟbo dei incar
nato: p̄tinus ad celū totus iocūdus ac exul
tans celeſtē curiā letificatur⁹ aſcēdit. Iſte au
tem Marie ſpūs cert⁹ de p̄nti.p̄ tota hierar
chia celica exultabat. Exultabat nāq3 hic op
tim⁹ Marie ſpūs.q̄m videbat ip̄a3 dei ma
trē effectā.ꝛ tāto filio dignā. ¶ Tertio dr ſpi
ritus aīa. Iux̄ illđ Eccs.iij. Quis ſcit ſi ſpi

S Aia marie exultauit

ritus filioꝝ Adā aſcēdit ſurſum: Et vltimo
eiuſdē libri.c.dr. Reuertatur puluis.i.corp⁹
in terram ſuā.ꝛ ſpūs.i.anima: ad deum q̄ de
dit illum. Et iſte ſpūs Marie exultauit. Et
eſt ſenſus.ꝙ ſpūs id eſt anima: q̄ magnifica
uit deū quo ad alios: etiā exultat q̄ ad ſeip̄a3
ita ꝙ ſicut dilatatur deus.id eſt magnus oñ
ditur p̄ os ꝟginis in corda audientiū ei⁹ ma
gnificatiōem.ſic etiā creſcit in ipſo ſpiritu vl̄
anima ſua p̄ maiorē inherentiā: capacitatē3
ꝛ dilectiōem eius. Uel eſt dicendū de mente
quorundā doctoꝝ. ꝙ aīa Marie coniuncta
corꝑi magnificauit dn̄m. ſpūs vero raptus
a ꝯiunctiōe corꝑis q̄ꝫtum ad ſenſum actual̄
informatiōis exultauit in dn̄o. Unde magi
ſter Iohānes gerſon in tractatu ſecūdo ſuper
Magnificat dic̄. Beata ꝟgo fuit in exceſſu
ſpūs vel in extaſi mentis reſpectu illoꝝ q̄ ruz
nō poterant ex ſua ꝟtute vel intelligētia pro
p̄riā cognitiōem accip̄e. vt q̄d eſſet de⁹ in ſe ꝛ
ī ſua magnificētia. Quid angl'i p̄ oīa. Quid
felicitas quā nec oculus vidit: nec auris au

dit.nec ĩ cor hoĩs aſcẽdit. Hec ille. Ex q̃ viſi
one ſupnaturali exultauit in dño ſpũs eius.
O igit̃ beata beatoꝝ ꝟgo piiſſima.ꝑ iſtã inef
fabilẽ exultatiõem tua ĩpetra ⁊ mihi a domi
no quẽ tãtope magnificaſti:vt ⁊ ego illuꝫ di
gne merear magnificare:⁊ ſpũs meꝰ exultare
poſſit ĩ deo ſalutari tuo ⁊ meo. O beatiſſime
ſpũs ꝟginis gl'ioſe:qui ſemꝑ ĩ deo exultauit
Nec mirꝫ:qꝛ in ſe deũ habuit q̃ habitat ĩ hu/
mili ſpũ. Iſa.lvij. Ipa em̃ ſuauit illđ Eccli.
vij. Humilia valde ſpũm tuũ. Et ideo deꝰ
ſemꝑ habuit curã de ſpũ ipſiꝰ ꝟgis. Vñ dice
re poterat deo illud Job.x. Viſitatio tua cu/
ſtodiuit ſpũm meũ. O benedicte ſpũs Ma
rie.de qua dici poteſt illud pš.xxxj. Nec eſt ĩ
ſpũ eius dolus. Et ideo ꝯfidẽter dixit ĩ mor
te illud pš.xxx. In manus tuas dñe cõmen/
Spũs id est feruor marie exultauit
do ſpũm meũ. ¶ Quarto accipit̃ ſpũs ꝑ fer/
uore mentis. Iuxta illud ad Romanos.xij.
Spiritu feruentes: domino ſeruientes. Et
j.ad Thimo.v. Spũm.id eſt feruorẽ.noli/
te extinguere. Et iſte feruor deuotionis ꝟgi/
nis glorioſe exultauit in dño.id eſt ipſam ex
ultare fecit. Quinto accipitur ſpiritꝰ ꝑ deo.
quia ſpũs eſt deus. Johis.iiij. Vel particu/
lariter accipitur ꝑ pſona ſpũſancti. Iſtũ au
tem ſpm̃ ſuũ dicit btã ꝟgo exultaſſe in deo.
qꝛ ipſam exultantẽ fecit in ſe deo ſalutari ſuo
Sicut etiã dicitur ad Romanos.viij. Ipſe
ſpũs poſtulãt ꝑ nobis gemitibus inenarra/
bilibus.quia nos poſtulãtes facit ⁊ gemẽtes
D ¶ Exultauit ergo beate ꝟginis ſpũs afflatꝰ
rore ſpũſſancti. Sicut etiã đꝛ de xpo Luc.x.
In illa hora exultauit Jeſus in ſpirituſctõ.
De hac afflatione ſpirituſſancti in ipam dei
matrẽ p̃dixerat David dicens deo patri pš.
147. Flabit ſpũs eius ⁊ fluent aque.ſ.diui
naꝝ laudũ ab ore virginis ꝑ h̃ mirabile can/
ticum. O Maria q̃s erat ille ſpũs q̃ tãtum
exultare faciebat ſpũm tuũ ? Profecto erat
ille de quo dicit̃ Sap.xij. O q̃ꝫ bonꝰ ⁊ ſuauis
eſt domine ſpũs tuus. Et Eccli.24. inquit
ipſe deus. Spiritus meus ſuper mel dulcis
O beatiſſima virgo tu ſemꝑ habuiſti iſtum
ſpiritũ paraclitũ.id eſt conſolatorẽ. qui te ſꝑ
in omnibꝫ ſuis ſanctis operibus direxit Vñ
dicere poteras deo illud pš.142. Spũs tu
us bonus deducet me in terrã rectã. De te q̃ꝫ
dici poterat illđ Iſa.63. Spũs domini du/
ctor eius fuit.⁊ ideo eam mirabiliter exulta/
re fecit. Tu etiam dicere poteras illđ Ezech
iij. Eleuauit me ſpiritus inter celũ ⁊ terram
Et illud Apoc.xxj. Suſtulit me in ſpiritu.
Ideo enim eleuabit mentẽ tuã ſpũſſanctus
vt de ſpũ tuo dici poſſet illud.j.ad Chor.ij.
Spũs om̃ia ſcrutat̃:etiã ꝓfunda dei. Et iđ
ꝯtinue exultabas tu in deo ſalutari tuo. Sꝫ
dic mihi obſecro: o genitrix dei ſanctiſſima.
Quis eſt iſte deꝰ in q̃ exultabas ? Certe rñde/
re potes. Iſte ẽ ille qui inq̃t Gen.xvij. Ego
ſum deꝰ omnipotẽs. ⁊ ideo fecit mihi magna
qui potens eſt. Ipſe eſt ille cui đꝛ Numeri.
xvj. Fortiſſime deus ſpirituũ Et iđ exultauit
in eo ſpũs meus. Iſte eſt ille de quo dicitur
Deut.iiij.⁊ ad Hebre.xij. Deꝰ noſter ignis
conſumens eſt. Et ideo igne ſui amoris accẽ/
dit ſpũm meũ ac eum exultare fecit. Ipe em̃
eſt deus cordis mei:⁊ pars mea deus in eter/
num.pš.72. Ipſe eſt deus ſaluator meꝰ Iſa.
xij. Ipſe eſt deus abſcõditus.ſ.in vẽtre meo.
Iſa.45. Ipe eſt deus dominꝰ fortitudo mea
Abacuc.iij. Ipſe eſt deus totius cõſolatiõis.
ij.ad Chorin.j. Iſte eſt ille deus qui locutus
eſt in ſancto ſuo.pš.cvij.id eſt in corde meo.
⁊ fecit me exultantẽ canere laudes ſuas ĩ can
tico iſto:quod vult ab omnibꝫ frequentari.
ac dici cum iubilo. Unde dixit mihi Iſa.lix
Spiritus meus qui eſt in te: et verba mea
que poſui in ore tuo non recedent de ore tuo.
⁊ de ore ſeminis tui ammodo vſqꝫ ĩ ſempiter/
num. Sicut ergo ego exultaui ĩ domino.ita
⁊ ſemen meũ ſeruiet ipſi.pš.xij.ſ.hoc canticũ
deuote decantãdo. ⁊ tũc de ſemine deuotorum
meoꝝ verificabit̃ illud.pš.36. Et ſemẽ illiꝰ ĩ
bñdictione erit. Quilibet g̃ deuotus meus de
bet magnificare mecũ in hoc cantico filiũ me
um:⁊ exultare ei ac dicere cũ ꝓpheta. pš.41
Tu es ſalutare vultꝰ mei ⁊ deus meꝰ. Exul/
tent g̃ om̃es gentes. qꝛ gentibꝫ miſſum eſt h̃
ſalutare. Act.28. Ipſe eſt em̃ ille de quo di/
cebat Jacob deo Gen.49. Salutare tuũ ex
pectabo dñe:⁊ erit expectatio gentiũ. Ipe eſt
ille de quo David rogabat deũ pš.l.dicens.
Redde mihi leticiã ſalutaris tui. Et pš.83.
Oñde nobis dñe miſcdiam tuaꝫ:⁊ ſalutare
tuũ da nobis. Ipe eſt ille cuiꝰ incarnatiõem
videntes ꝓphete in ſpũ exultabãt. Vñ Iſa.
lij.ſui libri.c.dicebat. Videbũt oẽs fines ter
re ſalutare dei nr̃i. Si g̃ ſancti pr̃iarche ⁊ ꝓ/
phete tantũ exultauerũt ꝓpter huiꝰ ſalutarꝫ
expectatiõem.q̃re exultare nõ debet ſpũs meꝰ
in deo ſalutari meo quẽ incarnatuꝫ habeo in
vtero meo.

¶ Pars ſecunda huius ſermonis que đꝛ
cauſalitatis.

C Auſa huius cantici virginalis vt in
quit Nicolaꝰ de lyra ſuꝑ Lu. fuit vt
dei bñficia cõnumerare ⁊ ei grãs re/

ferret. Un̄ p̄mo ↄnumerat bn̄ficia ſibi colla
ta ſingulariter. ibi. Quia reſpexit hūilitatē
ancille ſue ⁊c. Scd̄o bn̄ficia collata populo
iudeoꝝ ſpecialiter. ibi. Suſcepit iſrl' puerū
ſuū. Circa p̄mū dicit. Quia reſpexit humili
tatem ancille ſue. q. d. ſm̄ Nicolaum de lyra
Deus re vbi ſ. Un̄ debeo magnificare ⁊ laudare dn̄z
ſpexit hu Quia reſpexit humilitatē ancille ſue. Nam
militatē licet ex omnibꝫ v̄tutibꝫ fuerim diſpoſita ad
Marie. ↄceptiōem filij dei: ſpecialiter tn̄ h̄ fuit ex hu-
militate. Un̄ diu⁹ Hiero. in ſuo trāſitu in-
quit. Maluit de⁹ de btā Maria incarnari
ꝑpter humilitatē q̄z ꝑpter aliā quātācunq̄z
v̄tutem. Hugo autē cardinalis exponit hec
v̄ba. Reſpexit humilitatez ancille ſue. i. me
humilē ancillā. Placuit eñ ei humilitas an
cille: cui diſplicebat ſupbia Eue. vt ſicut per
ſupbiā Eue mors intrauit in mundū ſic per
humilitatē ancille vite pādatur introitus.
Un̄ in figuraz dixit Lya Gen̄. xxix. Uidit
dn̄s humilitatē meā: nuc amabit me vir me
us. Habuit aūt humilitatē btā v̄go a patre
ſuo Dauid. qui dixit. ij. Re. vj. Ludā ⁊ vili
or fiam plus q̄z factus ſum. ⁊ ero humilis in
oculis meiſ. ⁊ cū ancillis de q̄bꝫ locuta es glo
rioſior apparebo. Itē a filio qui dixit Mat
thei. xj. Diſcite a me quia mitis ſum ⁊ humi
De⁹ mul lis corde. ¶ Sed hic eſt notādum. q̄ multi-
tiplr̄ rſpi pliciter reſpicit deus hoiem. Primo peccata
cit hoiez dimittēdo. ſicut reſpexit Petrū Luce. xxij.
Secūdo reſpicit penā infligēdo. Un̄ Exo.
xiiij. dr̄. Reſpiciēs dn̄s ſup caſtra egyptiorū
interfecit exercitū eoꝝ. Et Abacuc. j. inquit
deo ꝑpheta. Quare nō reſpicis iniqua agen
tes. Tertio reſpicit occulta cordiū cōſiderā-
do. Iuxta illud Can̄. ij. En ipſe ſtat poſt pa
rietem noſtrū: reſpiciens p feneſtras: proſpi
ciens p cancellos. Et hoc modo reſpexit de⁹
virginem benedictā. cui⁹ occulta cordis ſem-
per tendebāt in deū. Quarto reſpicit aliquē
eius opera acceptando. Gen̄. iiij. Reſpexit
deus ad Abel ⁊ ad munera eius ⁊c. Traſſum
ptiue in c. ſcriptū. xiiij. q. v. ⁊ de pe. diſt. j. cap.
nunquid. ⁊ diſt. v. c. conſideret. ⁊. iij. q. vij. c. i
grauibus. Et hoc modo reſpexit deus opera
virginis glorioſe: que illi erant gratiſſima.
Quinto reſpicit grām inſpirando. Un̄ orat
pſ. dicens. Reſpice in me ⁊ miſerere mei. Et
hoc etiā modo ſemper reſpexit eam cui pleni
tudinem ſuarū gratiarū infudit. Sexto re-
ſpicit approbādo. Iuxta illō Abacuc. j. vbi
dicit ei ꝑpheta. Oculi tui mundi ſunt: ⁊ nō
poteris reſpicere ad iniquitatē. id eſt eam ap
probare. aliter nō eſſet ſumme bonus Et iſto
quoquo modo reſpexit matrē ſuā cui⁹ omīa
opera approbauit. Septimo reſpicit remu
nerando. Iuxta illud Gen̄. xxxj. Laborem
manuū meaꝝ reſpexit deus. Et hoc etiā mo-
do reſpexit beatiſſimā virginē. cuius opatio
nes magnifice remunerauit. Octauo reſpic̄
ab inimicis defendendo: ⁊ ab om̄i malo libe-
rando. Iuxta illud Exo. ij. Reſpexit deus fi
lios iſrael ⁊ liberauit eos. Hoc quoq̄z modo
ſingulariter reſpexit deus v̄ginē benedictaz.
quā ab om̄ibꝫ hoſtibꝫ ⁊ malis liberauit ⁊ pre
ſeruauit. Et ideo ipſa ſola ſemp deū magni-
ficauit ⁊ exultauit in deo ſalutari ſuo. Ipam
nāq̄z ſolā ſaluauit p̄ſeruādo ab originali pec
cato. ⁊ ideo deus ita fuit hoc modo ſalutaris
ſuus. q̄ nūq̄z fuit nec erit alteri. Rōnem autē
hui⁹ magnificatiōis ⁊ exultationis aſſignat
dicens. Quia reſpexit. i. ſemp oculo amoris
⁊ grē aſpexit humilitatē ancille ſue. i. me que
ſemp fui humilis ancilla eius. Nō eñ vnq̄z
ſeruiui diabolo p peccatū originale. ſz ſemp
fui ei⁹ ſeruitijs mācipata ⁊ dedicata. In his
ergo verbis beata v̄go oſtendit ſe ſine origi-
nali peccato fuiſſe conceptā. ⁊ de hac p̄ſerua-
tione grās agit deo ſalutari ſuo. Un̄ notan-
dum eſt. q̄ ſicut beata v̄go ſi ↄcepta eſſet i pec
cato originali nō ſp magnificaſſet dn̄m: nec
exultaſſet in deo ſalutari ſuo. Quia i illo in-
ſtāti q̄ fuiſſet i pctō magnificaſſet diabolū. ⁊
exultaſſet i eo. ſic̄ pctōres dicunt̄ exultare i re
bus peſſimis. Prouer. ij. Ita etiā nō ſp fuiſ
ſet reſpecta a deo. q2 i illo inſtāti fuiſſz ab ipo
deo reprobata ⁊ deſpecta. nec i illo inſtanti po
tuiſſet ſe appellare ancillā dei. q2 fuiſſet ancil
la ac ſerua diaboli. ¶ O igit̄ glioſa v̄go ſp a
deo reſpecta: roga eū q̄ dixit Leui. xxvj. Re- Orō ad
ſpiciā vos ⁊ creſcere vos faciā. vt nos reſpi- v̄ginē vt
ciendo p grām faciat in bonis opibꝫ ⁊ v̄tuti nos rſpi
bus ꝑficere. Tu quoq̄z o bn̄dicte deus: ſic re ciat deus
ſpexiſti humilitatē ancille tue ⁊ domine mee
ita nūc reſpice de ſanctuario tuo. Deut. xxvj
⁊ reſpice ad orationē ſerui tui. iij. Regū. viij.
Reſpice ⁊ exaudi me domine. pſ. xij. Tu qui
reſpexiſti humilem ancillam tuā virginem
Mariam. reſpice ad humilitatē noſtram.
Iudith. vj. Reſpice domine in ſeruos tuos.
pſ. lxxxix. Non eſt aūt mirandū ſi deus reſpe
xit virginem Mariam pauperculā. Nam
oculi eius in pauperem reſpiciunt. pſ. x. Et
quid mirū ſi humilitatē reſpexit ancille ſue.
qui humilia ſemper reſpicit? pſ. cxij. ⁊. cxxx
viij. Ille ē cui humiliū ⁊ māſuetoꝝ ſemp pla-
cuit depcatio. Iudith. ix. ⁊ qui ſemp reſpexit
in oratiōem humilium pſ. cj. ſemper exau-

dixit ⁊ gratã habuit orõem hui⁹ humil' an-
cille ſue. Unde ipa merito dici põt deo illud
pš.xxx. Reſpexiſti humilitatẽ meaꝫ. Ipe em̃
inq̃t Iſa.lvj. Ad quẽ reſpiciã niſi ad humi
lem ⁊c̃. Quia etiã hec humil' ancilla dei fuit
in fide ſtabiliſſima. iõ eã reſpexit de⁹. Cui dr̃
Hiere.v. Dñe ocl'i tui reſpiciũt fidẽ. O igi-
tur ancilla dei. tu es illa q̃ dicere potes illud
Heſter.xiiij. vbi Heſter regina i figuraꝫ tui
dixit deo. Tu ſcis ꝙ nunq̃ꝫ letata ſit ancilla
tua niſi in te dñe de⁹. In tui q̃ꝫ figurã dixit
Abygael.j. Re.xxv. Famula tua ſit i ancillã
O ancilla digniſſima q̃ ꝑpt hũilitatẽ tuam
facta es angl'oꝝ regina. Tu bñ ſciebas vt ait
Amb. ꝙ nulla maior ẽ dignitas q̃ꝫ deo ſuire
cui ſuire regnare ẽ. Fac ḡ ⁊ nos ſuos tuos. ⁊
ex benignitate tua filios tuos. vt vnuſquiſq̃ꝫ
nr̃m poſſit dicere deo illd' Sap.ix. Ego ſum
fili⁹ ancille tue. O hũillima dei ancilla: nunc
ſuꝑ oẽs angl'oꝝ choros exaltata. ꝑfecto adi-
pleta eſt ꝓphia tua i q̃ ꝓnũciaſti di. Ecce em̃
ex h' btãm me dicẽt oẽs generatões. Quia ei
de⁹ ab hũilib⁹ honorat᷑. vt dr̃ Eccl.iij. Ideo
te oim̃ hũillimã voluit ab oib⁹ merito hono
rari ⁊ beatificari. Itẽ q̃ vt inq̃t fili⁹ tu⁹ Luc
xviij. Oĩs q̃ ſe hũiliat exaltabit᷑. Et deus
humiles ponit in ſublime. Iob.v. Et q̃ hũi-
liatus fuerit erit in gl'ia. Iob.xxij. Nõ ime-
rito fecit te i celeſti curia ſuꝑ oim̃ ſctõꝝ gl'iaꝫ
exaltari: que humilitate tua omẽs ſuꝑaſti: ⁊
cunctos ad ſalutẽ ꝑduxiſti. Unde exclamat
Aug⁹. in ſmone de aſſumptiõe dicẽs. O ṽa
humilitas que deũ hominib⁹ ꝑpit. vitã mor
talib⁹ edidit. celos innouauit. mundũ puri-
ficauit. paradiſum aperuit: ⁊ hoim̃ aĩas libe-
rauit. Facta eſt marie hũilitas ſcala celeſtis
ꝑ quã de⁹ deſcẽdit ad terras. Quid em̃ eſt di
cere Reſpexit hũilitatẽ ancille ſue: niſi appro
bauit. Multi em̃ videñt i ꝯſpectu hoim̃ hũi-
les eſſe: ſꝫ eoꝝ hũilitas a deo nõ reſpicit᷑. Si
em̃ veracit᷑ humiles eſſent: ab hoib⁹ nõ ſe lau
dari vellẽt. ⁊ nõ in mũdo ſꝫ i deo ſpũs eoꝝ ex
ultaret. Hec ille. Beda ṽo ſuꝑ Lu. de benedi
cta ṽgine loquẽs ait. Cui⁹ hũilitas a deo re
ſpicit᷑: recte btã ab oib⁹ collaudat᷑. Athanaſi-
us aũt dic̃. Si em̃ ſm ꝓpham beati ſunt qui
hñt ſemẽ in ſyon. ⁊ proxios in hierl'm q̃ꝫtũ de
bet eſſe ꝑconiũ diuĩe ac ſacroſancte virginis
Marie. q̃ ſm carnẽ ṽbi genitrix eſt effecta.
Grec⁹ ṽo ait. Nõ aũt ſe beatã appellat inani
vexata gloria. Uñ em̃ loc⁹ in ipſa ſuꝑbie q̃ ſe
ancillã dñi nũcupauit. Sꝫ ſacro tacta ſpũ:
que futura ſunt ꝓſciuit. Hugo aũt cardinal'
exponẽs illa verba Ecce em̃ ex h' beatã me di
cent omẽs generatiões: inq̃t. Id eſt oẽs gẽ-
tes. ſ. iudeoꝝ ⁊ gentiliũ. viroꝝ ⁊ mulierũ. di
uitum ⁊ paupeꝝ. angeloꝝ ⁊ hoim̃. q̃ oẽs ꝑ
ipſam ſalutare bñficiũ acceperũt. Hoĩes re-
conciliatiõꝫ. angeli reparatõem. xp̃s em̃ dei fili
us operatus eſt ſalutẽ in medio terre. i. i vtero
Marie. que quadã mirabili ꝓprietate terre
mediũ appellatur. Ad illã em̃ reſpiciunt (vt
Bern̄. inquit) ⁊ q̃ habitãt i celo ⁊ q̃ habitãt
in inferno. i. in purgatorio. ⁊ qui habitant in
mũdo. Primi vt reſartiant᷑. Secũdi vt eri-
piant᷑. Tertij vt reconcilient᷑. Ex h' ḡ btam te
dicent oẽs generationes o beata ṽgo. q̃ oi
bus generatioĩb⁹ vitã grãm ⁊ gl'iam genu
iſti. mortuis vitã. peccatorib⁹ grãm. miſeris
gloriam. ¶ Ideo dr̃ Iudith.xv. Tu gl'a hie
ruſuſalem. tu leticia iſrael. tu honorificentia

Quõ oẽs generationes beatã dicũt Mariã

populi noſtri. que feciſti viriliter. Primum
eſt vox angeloꝝ quoꝝ ruina ꝑ ipam reparata ẽ
Secundũ eſt vox hominũ: quoꝝ triſtitia ꝑ
eam letificata eſt. Tertiũ eſt vox mulierum.
quaꝝ infamia ꝑ ipam delata eſt. Quartũ eſt
vox mortuoꝝ. quoꝝ captiuitas ꝑ eã reducta
eſt. Hec ille. Qui etiã vbi ṡ. declarat: quomõ
oẽs generatiões beatificãt gl'ioſam ṽginẽ.
ſcꝫ incipiẽtiũ. ꝓficientiũ ꝑfectoꝝ ⁊ beatorum
Et iteꝝ inq̃t ꝙ mũdus illos dic̃ eſſe beatos q̃
diuites ſunt Iuxta illud pš. Beatũ dixerũt
populũ cui hec ſunt. Sꝫ ꝓpha inq̃t. Beat⁹
populus cui⁹ dñs deus eius. Et talis fuit be-
ata virgo. Item ait ꝙ oẽs dicunt btm̃ illũ
a quo bñficia receperũt. Et ideo nos oẽs de
bemus dicere beatã ṽginem Mariam. q̃ ab
ea multa recepim⁹ bñficia: maxĩe q̃ttuor. ſcꝫ
Preciũ noſtre redemptiõis. j. ad Chor̃. v.
Medicamentũ nr̃e egritudinis. Eccl.xxviij
Uiaticũ nr̃e ꝑegrinatiõis. Ioh.vij. ⁊ p̃miũ
nr̃e retributiõis. Gen̄.xv. ⁊ Iſa.lxij. ¶ Bea-
tiſſima igit᷑ ṽgo ab oĩb⁹ generationib⁹ be-
atificat᷑. Et p̃mo a generatione diuina. De q̃

Dĩna generatõ beatam dr̃ Mariã

inquit pater filio vt habet᷑ pš.cix. Añ luciferꝫ
genui te. De qua etiã Iſa.liij. dicit᷑. Gene-
ratiõem ei⁹ quis enarrabit: ſcꝫ eternã. quaſi
dicat null⁹. Ipſe igit᷑ deus pater poſtq̃ꝫ cun-
cta creauit ꝑ verbũ ſuũ cũ ſpũſancto: benedi
xit beate ṽgini in figurã. ⁊ beatã eam dixit q̃ñ
benedixit diei ſeptime. in qua requieuit ab oi
ope quod patrarat. Gen̄.j. Eſt aũt iſta bene
dictio operũ ꝯſummatio. a peccatꝭ vacatio.
⁊ eterne requiei ꝑfiguratio. que oĩa ꝑfecte
repiunt᷑ in btiſſima ṽgine. Fuit em̃ in ea ꝑ-
fecta opeꝝ ꝯſummatio q̃ñ oĩa creata i vno
homine vniunt᷑ cum creatore. ⁊ primũ fit vl-
timum ⁊ vltimũ primũ. non enim eſt perfe-

ctio mot⁹ vl' opis niſi i circlo. Fuit ſcdo i vgi
ne ſcta a pctis vacatio. i. q nullū vnq̄z fuit pec
catū originale vl' actuale mortale aut veni/
ale. Tertio hec reqes nō tm̄ fuit future req̄ ei
ſignū ſ3 etiā cā. Si ḡ ſeptia dies ē bn̄dicta p
pter ſabbatū dei. i. ceſſatiōz ab opib⁹. 7 tm̄ ex/
cellētior eſt ſabbatiſm⁹ recreatōis. q. ſ. requi/
eſcēs in vgie mūdū recreauit ſabbato recrea
tionis. ḡ 7 bn̄dictio maior. In oib⁹ em̄ req̄ez
q̄ſiuit: 7 i ipa ſola iuenit. i. q inuenit oia q̄cū/
q3 q̄ſiuit. vn̄ 7 i tabernaculo ei⁹ req̄euit Eccl.
xxiiij. Poſtq̄z vo ipe dei fili⁹ de vgie nat⁹ con
uerſat⁹ ē i mūdo: ſel' pdicās mulieri exclamāti
7 dicēti. Beat⁹ vēter q̄ te portauit 7c̄. Rn̄dit
Quinimo. Bti q̄ audiūt vbū dei 7 cuſtodi/
unt illud. q. d. Nō ſolū illa que me portauit
beata eſt: ſed etiā om̄es q̄ audiūt verbum dei
7 obſeruāt. 7 cōplēt illud ope bti ſunt. Et q2
ipſa vgo pfectius audiuit: 7 obſeruauit oia
mādata dn̄i 7 ꝯſilia. iō btiſſima 7 bn̄dicta ē
ſup oēs. Et ſic pt3 quō diuia generatio btā3
dicit vginē gl'ioſam. ¶ Scdo eā dic̄ beatam
generatio angelica. De qua poteſt exponi il
lud Gen̄. j. Iſte ſunt generationes celi 7 ter
re. 7 d2 ibi generatio creatio a deo. 7 genera/
tio celi ē creatio angeloꝝ. Sic Aug⁹. ſuper
Gen̄ ad lrām exponit illud. In pncipio crea
uit deus celū 7 terrā. i. angelicā naturā. Hec
aūt generatio celi. i. angeloꝝ: beatificat: lau/
dat 7 bn̄dicit multipliciter vginē glorioſa3.
Vn̄ Gabriel p oib⁹ dixit illi. Aue grā plēa.
cū ſibi nūciauit ꝯceptū filij dei Ad partū vo
ei⁹ poſtq̄z angel⁹ cū magna luce apparēs nū
ciauit paſtorib⁹ cū magna iocūditate natiui
tatē filij vgis. facta eſt cū ipo mltitudo mili/
tie celeſtis. i. angeloꝝ canentiū. Gl'ia i altiſ/
ſimis deo: 7 in terra pax hoib⁹ bone volūtat3
Luc. ij. q̄ſi diceret. Gl'ia parat̄ in cel' ppt̄ de
um natū ex vgine Maria. 7 pax recōciliati
onis cū eo hoib⁹ habētib⁹ bonā volūtatē. In
aſſumptiōe vo ei⁹ cū aſcēdit i celū vt canit ec
cleſia. Gaudēt angeli: 7 laudātes bn̄dicunt
dn̄m. ac admirātes de tā excellēti gl'ia dicūt.
Que eſt iſta q̄ pgredit̄ q̄ſi aurora ꝯſurgēs 7c̄
Can̄. vj. Tempe quoq3 magni Gregorij: cū
ipe Gregori⁹ in pceſſione pgrediēs p vrbem
Romā cū om̄i clero 7 populo ad rogandum
deū p ceſſatiōe ſeuiſſime peſtis q̄ Romana3
vrbē inuaſerat. ꝯferri faceret quandā tabulā
vbi depicta erat imago btē vginis Marie
p verillo an̄ pceſſionē. viſi ſunt angeli circa
figurā beate vgis canentes in laudem eius.
Regina celi letare alleluia. Quia quē meru
iſti portare alleluia. Reſurrexit ſic̄ dixit alle
luia. Cui addidit Gregori⁹. Ora p nob deū
alleluia. De hac aūt beatificatōe angelica h3
Can̄. vj. vbi d2. Surrexerūt filie ſyon 7 bea
tiſſimā pdicauerūt eā. Filie em̄ ſyon dicunt̄
angeli: nō ppter ſexū ſ3 ppter intelligētiam
7 clarā atq3 ꝯtinuā ſpeculationē diuinorum
Syon naq3 interpretat̄ ſpeculatio. Et ad hoc
creati ſunt angeli Qui om̄es ſurrexerunt ad
laudandā 7 beatificādam reginā ſuā benedi
ctam vginē. ¶ Tertio beatā dixit eā et dicit
generatio humana. De qua d2 Eccs. j. Ge/
neratio pterit. ſ. p mortē. 7 generatio aduenit.
ſc3 p natiuitatē alioꝝ hoim. Eſt aūt triplex
hoim generatio. ſ. reproboꝝ. electorum et do/
ctorum. Et he om̄es generatiōes beatam di
cunt eā 7 laudāt. De generatiōe praua repro
borum d2 Deut. xxxij. Generatio pverſa eſt
7 infideles filij. Et Mat. xv. inq̄t ſaluator.
Generatio praua 7 adultera ſignū q̄rit 7c̄.
Iſta aūt generatio praua ac infidelis et ad/
ultera: eſt gentiliū. iudeoꝝ. ſaracenoꝝ. turco
rum. armenianoꝝ. indianoꝝ. georgianoru3
neſtorianoꝝ 7 oim̄ ſciſmaticoꝝ ac hereticorū
grecorū 7 latinoꝝ malorūq3 chriſtianoru3. q̄
tm̄ om̄es mō ſuo bn̄dicūt btām vginē. Sa/
raceni em̄ 7 turci bn̄dicūt eā venerātes in tē/
plis ſuis. 7 ei thurificātes: 7 nomē eius i tali
reuerētia hn̄tes ꝙ blaſphemātes illā: graui
pena mulctant̄. vt pat3 i alchorano Mach/
ometi lege coꝝ. In q̄ libro d2 ſic de ipa vgine
Dixerunt angeli. O Maria: de⁹ annūciat
tibi vbum ex ipo 7 erit nomē ei⁹ Jeſus filius
Marie. Et iteꝝ ibidē d2. Dixerūt angli O
Maria: de⁹ vtiq3 elegit te clarā ſup mlieres
ſeculoꝝ. Et multa alia ibi dicunt̄ ad laude3
vginis glorioſe. De paganis vo 7 gētilibus
latinis pt3 in Ouidio q̄ in li. de vetula mul/
ta pdixit de vgine bn̄dicta ad ei⁹ ꝯmēdatōz
Itē de Virgilio q̄ in lib. buccholicoꝝ ait. Iā
redit 7 vgo: redeūt ſaturnia regna. Jam no
ua pgenies celo dimittit̄ alto 7c̄. Nā q̄uis
Hiero. dicat Virgiliū nō hec intēdiſſe dice
re de xpo vel mr̄e ei⁹. tm̄ poſſibile eſt etiā ꝙ ſic̄
Cayphas pphetauit de ſalute mūdi p mor/
tem vni⁹. ſ. xpi. nō h̄ intēdēs nec itelligēs. ita
7 Virgili⁹ de xpo 7 mr̄e ei⁹ bn̄ dixerit: vt ſen
tit Aug⁹. Et ſilr̄ dici pōt de Ouidio 7 alijs
paganis. Ex grecis vo fuerūt mlt̄e Sybille
q̄ multa ad ꝯmendatiōem xpi 7 mr̄is ei⁹ di/
xerunt. de q̄b⁹ infra dicā in pte ſequēti huiuſ
opis ſmone primo. Sciſmatici quoq3 7 he/
retici 7 ſi in multis errent. vel q̄a diuiſi ſunt
ab vnitate fidei. vel quia male ſentiunt de
aliquib⁹ articulis fidei venerant̄ tm̄ beatam

¶ Generatio angelica btā3 d2 Mariam

¶ Generatio hūa/na Mariam beatam dic̄.

virginē exceptis illis q̄ aſſerūt ipam habuiſ
ſe alios filios ex Ioſep. qd̓ blaſphemū eſt ⁊ i/
iquū dicere de mr̄e dei. Sȝ ⁊ mali xp̄iani mo
do ſuo bn̄dicūt v̓ginē glioſam. Nā ⁊ homi/

Pctōreſ etiā btāȝ eā dicūt

cide. adulteri. inceſtuoſi. blaſphemi. ꝓditoreſ
⁊ oīm vicioꝝ ſpurcicia infecti aliq̄n venerāt
ipam. ieiunātes in honorē ei⁹ die ſabbati vl̓
die occurrentē annūciatōis ſuꝑ totū annū
ſemel i hebdomada. ⁊ ieiunātes ei⁹ vigilias
in pane ⁊ aq̄. ⁊ faciētes el'ynas amore ei⁹. imo
etiā multe meretrices i die ſabbati nō pecca/
rent ꝓpt̄ reuerētiā v̓ginis. ⁊ multi videnť be
atā v̓ginē in maiori veneratōe hr̄e q̄ȝ xp̄m fi
lium ei⁹: magꝭ ex ſimplicitate moriq̄ȝ ſciētia
Sȝ q2 honor mr̄is redūdat i filiū. Prouer.
xvij. paciētiā hȝ fili⁹ dei de hac q̄rundā viro/
rum ⁊ mulieꝝ ſimplicitate. Eccl'ie q̄ȝ pluri/
me ꝑ vniuerſum orbem ꝯſtructe ⁊ dedicate ad
honorē ipſi⁹ v̓gis plene imaginib; ei⁹. oſten
dūt deuotiōem eximiā etiā armigeroꝝ ⁊ alio
rum mūdanis deditoꝝ. q̄ ad ipam piiſſimāȝ
v̓ginē ſe cōmēdantes cū votis grās ab ea in
numeras recipiūt: ⁊ euaſiones ex pericul'ma
ximis. Generatio ḡ etiā reproboꝝ bn̄dicit ⁊
beatificat matrē dei. ¶ Generatio q̄ȝ rectorū
⁊ electoꝝ. de qua ps. inquit. Generatio recto
rum benedicet. Et iteꝝ. Hec eſt generatio q̄/
rentiū dn̄m. Et Sap. iiij. dr̄. O q̄ȝ pulchra
eſt caſta generatio cū claritate. Que genera
tio cōp̄rehēdit cōgregatōem oīm bonoruȝ fi/
deliū. ſil'r q̄ȝtū pōt beatificat v̓ginē bn̄dictā.
⁊ ſi nō tantū quantū mereť. Vn̄ ſtatuit eccle
ſia officiū ꝑticulare quod diciť ſingulis die/
bus ad honorē ipſius v̓ginis: ſicut aliud of/
ficium ad honorē dei ⁊ q̓ ſingulis diebus ter
pulſenť campane ad honorē eiuſdē bn̄dicte
mr̄is dei. maxime de mane ⁊ de ſero vt omnes
ipam immaculatā v̓ginē genib; flexis adorā
tes venerenť ac beatificēt: ⁊ ei ſe recōmendēt
⁊ de pceptis ab ea bn̄ficijs grās agant. Gene
ratio ḡ electoꝝ ⁊ oīm fideliū beatā dicit do/
minā noſtrā. quod patȝ ex multitudie eccl'ia
rum ſub eius titulo edificataꝝ. Nō eſt enim
ciuitas vel caſtꝝ ſeu villa que nō habeat eccle
ſiam vel ſaltē capellā aliquā ad honorē v̓gi/
nis Marie. imo plures reperiunť eccleſie ei
intitulate q̄ȝ in honorē ſaluatoris ⁊ aliorum
ſanctoꝝ oīm. Et in ipis eccl'ijs ⁊ domib; ꝑua
tis vbiq̄ȝ depingiť eius imago. que oēs attra
hit ⁊ accēdit ad ei⁹ amorē ⁊ deuotōem. Tales
nāq̄ȝ picture ſunt libri ignorātiū l'ras. in q̄b;
legere poſſunt ⁊ incitanť ad deuotōȝ. c. platū
de ꝯſe. diſ. iij. Et vbi in eccl'ijs in pte inferio/
ri eaꝝ q̄ſi in ſcīā poniť imago crucifixi tanq̄ȝ

Iuſti etiam mariam beatā dicunt

candelabrū ad illuminandū ⁊ incitandū ad
ſui imitatiōem. In pte ſupiori ſeu ſacrario q̄
ſi in ſancta ſanctoꝝ ⁊ in loco ꝓpiciatorij. ſ. ta
bule altaris: poniť cōmuniter figura beatiſſi
me v̓ginis cū filio in vlnis. vt mediāte ipſa
ſperemus ꝓpiciatiōem a peccatis nr̄is apud
filiū ſuū. Hoc aūt ſalubriter inſtitutū eſt vt
dū ſacerdos diuia ſacra ptractat Mariam
intuēs: cogitet qualis fuit: cui creditum eſt:
ſolo verbo verbū carnē efficere. ⁊ qualis debȝ
eſſe ſacerdos q̄ verbo ſuo vel poti⁹ xp̄i a ſe ꝓ/
lato vult corpus xp̄i ⁊ ſanguinē efficere ⁊ ſub
ſtantia panis ⁊ vini. ⁊ exemplo ſue humili/
tatis ⁊ puritatis diſcat humilē ⁊ purā gere/
re mentē: ac mediatricē ponat ipam v̓ginem
piiſſimā ad ꝓ ſe interpellādū: ad digne et fi
deliter miniſtrandū tantū ſacramētū. Fiūt i
eccleſijs pceſſiones annuatim ad honorē ſal
uatoris in die palmaꝝ. ⁊ ſil'r ad honorē ma/
tris ſue i die purificatiōis ad correſpōdētiā
ad ipm diē palmaꝝ. Nā ſicut tūc portantur
rami oliue cū palmis i ſignū victorie xp̄i de
morte ꝑ reſurrectiōem futurā. ⁊ ad ſignificā
dū etiā nos hn̄tes victoriā d̓ vicijs ꝑ pn̄iam
ad vitā gr̄e reſurrecturos. Ita in die purifi/
cationis candelas accēſas geſtamus i māib;
lumē ardētiſſime charitatꝭ ipi⁹ v̓gis deſignā
tes. ⁊ eā viuā. i. ꝓpiciā i nr̄is opib; ⁊ neceſſi/
tatib; hr̄e. ⁊ ſp̄ habituros preſtātes. Ipſam
quoq̄ȝ beatā p̄dicāt ⁊ btificāt oēs ſmocinātes
⁊ p̄dicātes chriſticolis: exordiū ꝓ grā ipetrā/
da a ſalutatiōe angelica facientes. Preterea
cū octo ſint ſolēnitates ꝑticulares deo ꝯſecra
te. vt Natiuitatis dn̄i. Circūciſionis. Epi/
phanie. Reſurrectiōis. Aſcēſionis. Trinita
tis. Pēthecoſtes: ⁊ Corp⁹ xp̄i. Ita octo ſunt
celebritates ad honorē v̓ginis bn̄dicte. ſ. ei⁹
imaculate atq̄ȝ ſacratiſſime ꝯceptiōis. Nati/
uitatꝭ. Pn̄tatiōis ei⁹ i tēplo. Annūciatiōis
Viſitatiōis. Purificatōis. Aſſumptiōis. et
feſtū niuis. ¶ Tertio hoīm generatio ē ſctōꝝ
doctoꝝ. de q̄ aplus. ij. ad Chor. iiij. inq̄t. In
xp̄o ieſu ꝑ euāgeliū ipe vos genui. Genera/
re ḡ dicunť doctores ⁊ p̄dicatores ⁊ eccl'ie pla
ti eos quos ſua doctrina trahūt ad bn̄ opan
dum. Beata aūt v̓go a generatōe oīm ſcōꝝ
doctoꝝ tam noui q̄ȝ veteris teſtamēti eſt bea
tificata. Nā oēs ſacre ſcripture teſtamēti
veteris. ⁊ omnes auctores qui eas ediderūt:
ipſam v̓ginē in figurā beatā dicūt. vn̄ Ruth
iij. dr̄. Ruth. ex q̄ nata eſt beata v̓go. Benedi
cta es tu filia a dn̄o. ⁊ Judith q̄ caput ampu
tauit Holofernis ⁊ figurat ipam v̓ginē glo
rioſam. Sil'r ab Ozia principe populi Iſ/

Cōficieſ ſacer in ſpiciat Mariā

Sācti doctores beatam eā dicunt

raël multiplicit̾ bn̄dicit̾. Uñ ei dr̄ vt habet̾
Judith.xiij.c. Bn̄dicta es tu filia a dño deo
excelſo p̄ oib' mulierib' ſup terrā. ⁊ bn̄dict'
dñs q̄ te direxit i abſciſione capitis p̄ncipis
inimicoꝝ nr̄oꝝ. q2 nomē tuū ita magnifica/
tum eſt vt nō recedat laus tua de ore hoim̄ q̄
memores fuerint v̄tutis tue. Et iteꝝ ibidē
dr̄. ꝙ vniuerſi filij iſrael adorauerūt dn̄m di
centes ad eā. Bn̄dixit te de' in v̄tute ſua: q̄a
p te ad nihilū redegit inimicos nr̄os. Achi/
or quoq3 ex gētili fact' iude' ad eam dixit.
Bn̄dicta tu a deo tuo: qm̄ in omi gente q̄ au/
dierit nomē tuū magnificabit̾ de' iſrael ſuper
te. Et.xv. eiuſdē li. c. dr̄. ꝙ Joachim pontifex
ſumm' de hieruſalē venit Bethuliā ad vidē
dum eā cū p̄ſbyteris ſuis vniuerſis. ⁊ benedi
xerunt eā om̄es vna voce dicētes. Quia fe/
ciſti viriliter ⁊ ꝯfortatū eſt cor tuū. iō eris be/
nedicta in eternū. Que om̄ia fuiſſe incōpa/
rabiliter ꝑfectius i inclita mūdi regina per
iſtas duas mulieres figurata aptiſſime p3.

R ¶ Om̄es etiā noui teſtamēti doctores ſtupētes
bn̄dictōes glīoſe v̄ginis ⁊ ei' excellētiā non
ceſſant appellare beatā. atq3 collaudare. bn̄/
dicere ⁊ p̄dicare hāc v̄ginē glīoſiſſimā. q̄ v̄gi
nitat' glīa ꝑmanēte huic mūdo lumē eṫnū
effudit Jeſum xp̄m dn̄m noſtꝝ. Unde canit
eccl'ia. ⁊ fuit dictū beati Gregorij di. Beata
es Maria q̄ dn̄m portaſti creatorē mundi.
genuiſti q̄ te fecit ⁊ in eternū ꝑmanes v̄go.
Et iterū. Benedicta ⁊ venerabilis es v̄go
Maria q̄ ſine tactu pudoris inuēta es mat̾
ſaluatoris ⁊c. Om̄es etiā alij ſcti immēſis eā ex
tollūt p̄conijs. Et ſic patet quō ipam beatā
dicūt oēs generatōes. Et ſi dicat̾ ꝙ aliq̄ inue/
niunt̾ ita ſcelerati ꝙ eā nūq̄3 bn̄dicūt ſ3 ma/
ledicūt. Itē aliq̄ ſunt nō ſolū infideles ſ3 eti/
am de baptizat' q̄ de illa noticiā nō habēt. vt
ſunt puuli. ⁊ iō eā actualit̾ nō bn̄dicūt. Dico
ꝙ pōt exponi oēs generatōes. i. aliq̄ d̾ om̄ib'
generationib'. q2 de om̄ib' generatōib' ali/
qui ſunt ꝯuerſi ad fidē q̄ laudāt btīſſimā v̄
ginē ⁊ eā beatificāt. ⁊ ita exponit Nicola' de
lyra. ⁊ eſt diſtributio p generib' ſinguloꝝ. ſi
cut ſepe diſtribuit termin' vniuerſal' i ſacra
ſcp̄tura. ⁊ etiā in iure canonico. vt in. c. nam
ꝯcupiſcētia. de ꝯſtitu. ⁊ in. c. cū hūilitat'. xxij.
q. ij. ⁊ in. c. ſi q̄s oēm. j. q. vij. ⁊ in. c. mlier. xv
q. j. De qua diſtributiōe hr̄ p theologos in
iiij. di. xlvj. Dicere tn̄ poſſumus vt ſup̄ ē de/
claratum. ꝙ quaſi om̄es de ſingulis generati
onib' beatificāt mō ſuo v̄ginē bn̄dictā. et iō
eā ſemp debemus benedicere. q2 verificabit̾ d̾
ea illud Nume. xxiiij. Qui benedixerit tibi
ipſe erit bn̄dictus. Maxime aūt eā collau/ Q2 btā
dare ⁊ beatificare debemus de hoc ſtupēdo ac iō ſp bn̄
valde mirabili cantico ab ipa edito. ⁊ dicere dicēda
ei illud. j. Re. xxv. Bn̄dictū eloquium tuū3
Et illud quod ait magiſter Johes gerſon in
quarto tractatu ſuper Magnificat dicens
Dignare nos laudare te v̄go ſancta. o ter q̄/
ter q3 beata. Beata p̄mo q̄ credidiſti clamat
Elizabeth. Beata ſcd̄o. q2 grā plena ſm̄ Ga
brielis ſalutatōem. Beata tertio ⁊ bn̄dicta:
q2 bn̄dictus fructus vētris tui. Btā q̄rto: q̄a
fecit tibi magna q̄ potēs eſt. Btā q̄nto: q2 mr̄
dn̄i. Beata ſexto. q2 fecūdata v̄ginitat' ho/
nore. Btā ſeptimo. q2 nec p̄mā ſilē viſa es
nec hr̄e ſeq̄ntē. Hec ille. Merito ḡ dixit do/
mina nr̄a. Btām me dicēt ⁊c. In ei' ei figu/
ram p̄dixerat Lya Gen̄. xxx. Hoc p beatitu
dine mea beatā me q̄ppe dicēt oēs mulieres.
Mgr̄ aūt Johes gerſon in. v. tractatu ſuo
ſup Magnificat: aſſignat rōe3 q̄re ipa glo/
rioſa v̄go beatificet̾ ab oib' generatōib'. di/
cens ꝙ h̄ iō eſt. q2 ipa mr̄ eſt illi' q̄ fecit om̄es
generatiōes celi ⁊ terre. ⁊ oim̄ que i eis ſunt.
Itē q2 ab initio ⁊ an̄ ſecula ipa fuit p̄deſtina
ta vt affinis eſſet oim̄ generationū in omi ge
nere affinitatis. ideo eā bn̄dicūt ⁊ laudant
om̄es generatōes. Eſt em̄ noſtra ſoror ab hu
mana ſpecie. eſt mr̄ ex noſtra poſt filiū regene
ratione. eſt cognata angelis ⁊ nobis ex ſimi/
litudine intellectualis nature. eſt vnum cor
nobiſcū ⁊ vn' ſpūs ex dilectiōis obligatiōe.
Maxime aūt eā beatificāt oēs generatōes.
q2 cognoſcūt bn̄ficioꝝ largitōes ex ea ꝓcede
re. Jō ipa dic̄ Ecci. xxiiij. Memoria mea i
generatiōe ſeculoꝝ. ¶ Sequit̾ aūt v̄go bene S
dicta i ſuo cātico expōnēs q̄re ab oib' ſit bti/ Q2 fecit
ficāda. ⁊ dic̄. Quia fec̄ mihi magna q̄ potēs mihi ma
eſt. Qđ exponēs Theophil' ait. Oſ̄dit vir gna expo
go nō p ſuā v̄tutē ſe btām p̄dicādā ſ3 cauſā3 nitur
aſſignat dicēs. Quia fec̄ mihi magna q̄ po/
tens eſt. Que tibi fec̄ magna? Credo vt cre/
atura ederes creatorē. famula dn̄m genera/
res. vt p te mundū de' redimeret. p te illumi
naret. p te ad vitā reuocaret. Dr̄ aūt de' po/
tēs eſſentialit̾. q2 p ſe ⁊ ex ſe omia pt. Uñ ad
Ro. xj. dr̄. Ex quo oīa. p quē oīa ⁊ in q̄ om̄ia
Ipe em̄ eſt v̄e potens: q2 de paruis ⁊ infimis
facit magnos ⁊ fortes. pauperem em̄ facit ⁊
ditat. humiliat ⁊ ſubleuat. j. Regū. ij. Be/
da v̄o dicit. Reſpicit aūt hoc ad initium car
minis vbi dictū eſt Magnificat aīma mea
dn̄m. Sola enim aīma illa cui dn̄s magna
facere dignat̾ dignis eū p̄conijs magnifica/
re poteſt. ¶ Si quis vero querat que fuerint

Sermo.II.De viſitatiõe Marie

Duodecim mag̃ fecit deus Marie

Q ista magna q̃ de⁹ oĩpotẽs fecit beate virgini?
Rñdit Hugo cardinal'. q̄ inter alia pñt .xij
aſſignari. Primũ fuit i vtero mr̃is ſctificatõ
⁊ nos addere debem⁹. ⁊ ab originali petõ pre
ſeruatio. Scdm angeli ſalutatio. Tertium
grẽ plenitudo. Quartũ filij ↄceptio. Quin
tũ fecũda ꝟginitas. Sextũ ꝟginalis fecũdi
tas. Septimũ honorata hũilitas. Octauũ
obedientie ꝓmptitudo. Nonũ fidei deuotio.
Decimũ ẽ prudẽs verecũdia. Undecimum
verecũda prudẽtia. Duodecimũ dñium celi
Hec ille. Nos aũt dicere poſſum⁹. q̄ de⁹ nũ/
q̃ȝ fec̃ nec faciet aliq̃ tã magna ⁊ excellẽtia in
aliq̃ pura creatura ſic̃ fecit in ꝟgine glorioſa
Licet eñi magnũ fuerit creare de nihilo celũ
⁊ terrã ⁊ oẽm ornatum eoꝝ: tñ hec q̃uis ſint
ampla: ñ ſunt adeo magna vt ſint diuĩe ma/
ieſtatꝫ capacia. Corp⁹ ꝟo ꝟgis mĩmũ forma/
uit: in q̃ eſſentialir̃ tot⁹ ẽ de⁹ ↄtentus: dicente
aplo de xp̄o ad Col'.ij. In q̃ habitat oĩs ple/
nitudo diuinitatis. Et ꝓpt̃ h̄ canit eccleſia.
Sancta ⁊ ĩmaculata ꝟginitas: quib⁹ te lau
dib⁹ efferã neſcio. Quia quẽ celi cape nõ po/
terãt: tuo gremio cõtuliſti. Magnũ p̄terea
fuit qñ de⁹ populũ iſrl' de manu Pharaonis
regis egypti ſignis magnis ⁊ ꝓdigijs libera
uit: ipo Pharaone cũ ſuis i mari ſubmerſo:
vt habet̃ Exo.xiiij. Sed mai⁹ fuit in ꝟgine
q̄ȝ nõ vnũ populũ tm̃: ſed gen⁹ humanũ ſal/
uauit diabolo infernali deuicto p ei⁹ filiũ. q̃
dixit Luc̃.xij. Nũc p̄nceps hui⁹ mũdi eijcie
tur foras. Magnũ fuit qñ mãna de celo de/
ſcendit. Numeri.xj. ſȝ mai⁹ eſt q̄ de⁹ in ꝟgi/
nis vteꝝ deſcẽdit. Magnũ p̄terea fuit q̄ de⁹
pauit populũ iſrael in deſerto quadraginta
annis mãna de celo. Itẽ q̄ d̃ q̃nq̄ȝ panib⁹ xp̄s
magnã hoĩm multitudinẽ ſatiauit. Math.
xiiij. Sȝ mai⁹ fuit q̄ i ꝟgine panẽ angl'oꝝ
ſcȝ xp̄m formauit. q̃ totũ humanũ genus ſui
corpis ſacramẽto paſcere ⁊ ſatiare venit. Vñ
ipe inq̃t Joh.vj. Ego ſum panis viuus qui
de celo deſcẽdi. Si q̃s mãducauerit ex h̄ pãe
viuet in eternũ. Magnũ fecit deus quando
eduxit mel de petra: oleũq̄ȝ de ſaxo duriſſimo
vt habet̃ Deut̃.xxxij. Sed maius fecit in ꝟ/
gine d̃ qua oriri fecit petrã illã a q̃ fluxerunt
aque graꝝ ⁊ oleũ pietatꝫ ⁊ miſericordie. Iu/
xta illud.j.ad Cor.x. Bibebãt aũt de ſpirita/
li ↄſeq̄nte eos petra. petra aũt erat Chriſtus
Magnũ fecit deus qñ Jordanis ↄuerſus ẽ
in ſuũ fontẽ. vt habet̃ Joſue.iij. ⁊ etiã pſ.cxiij
Sȝ mai⁹ fec̃ in ꝟgine qñ antiqu⁹ dieꝝ et ca/
nus eternitate vidit ꝟginẽ: ⁊ retroceſſit ad i
fantiã diei vnius. ſicut ꝓdixit Daniel ꝓph̄e

ta.vij. ſui li.c. dicẽs. Antiquus dieꝝ ſedit ⁊c̃.
Et vt breuib⁹ oĩa magna i creaturꝫ facta ↄp
hendã: nihil in eis tã magnificũ eſt: q̄n vno
ſolo actu ꝟgo gl'ioſa oĩa exuperet. Maxi/
mũ eñi oĩm q̃ vnq̄ȝ facta ſunt aut fiet: factũ ẽ
in ꝟgine. qñ de⁹ q̃ fecit oĩa: ⁊ a nullo eſt fact⁹
nec creatus: factus eſt filius ꝟginis: ⁊ exina/
niuit ſemetipm formã ſerui accipiẽs. ad Phi
lip.ij. O mirabiliſſima ⁊ ſtupendiſſima di/
gnatio diuina: q̄ in ꝟgine creator factus ſit
creatura. de⁹ hõ ⁊ hõ deus. infinit⁹ fact⁹ ſit fi/
nitus. etern⁹ t̄palis. ĩmortalis ⁊ ĩpaſſibil' paſ
ſibilis ⁊ morti ſubiect⁹. ditiſſim⁹ paup ⁊ ege
nus. ĩmẽſus puul⁹ ⁊ abiect⁹. Quis vnq̄ȝ au/
diuit talia? natura nõ capit. vſus neſcit. rõ
humana nõ cõphendit. caligant̃ oculi. ſtupe/
ſcũt aures. turbant̃ oẽs ſenſus. ecce q̄ mũdus
pugillo ↄtinet̃. ſpera cẽtro claudit̃. in centro
iacet circulus. de vaſe prodit figul⁹. fonteȝ ex
cedit riuul⁹. ps excedit totũ: lux mõſtrat̃ per
ignotũ. ſtella gignit ſolẽ. ⁊ vna puella regit
deũ. Dicit ḡ beata ꝟgo. Ille q̃ fac̃ magna ⁊ i/
ſcrutabilia ⁊ mirabilia quoꝝ nõ eſt numer⁹
vt dr̄ Job.ix. ⁊ cui inq̃t ꝓph̄a pſ.lxxxv. Tu
es de⁹ q̃ facis mirabilia. Et de quo etiã dr̄ pſ.
cxxxv. Qui facit mirabilia magna: fecit mi/
hi mirabiliſſima ⁊ inextimabilia. Vñ dice/
re poteſt deo ipa ꝟgo bñdicta illd̃. pſ.lxxxix.
Miſcdia tua magna ẽ ſup me. ¶ Sȝ o ꝟgo
gratiſſima nũq̃d tu aliq̃d feciſti deo? Nũq̃d
vicẽ ei reddidiſti? Profecto ſi fas eſt dicere:
tu ſm̃ q̃d maiora feciſti deo q̄ȝ ipe deus tibi ⁊
vniuerſo generi humano. volo ḡ ego dicere
q̄ tu ex humilitate reticuiſti. Tu eñi ſolũ ceci
niſti. Quia fecit mihi magna qui potens eſt
ego ꝟo cano ⁊ dico. Quia tu feciſti maiora ei
q̃ potens eſt. Deus nãq̄ȝ hoĩem de limo terre
formauit. Tu ꝟo bñiſſima ꝟgo deum de tuis
puriſſimis ſanguinib⁹ generaſti. ⁊ illum pu
riſſima carne tua coopuiſti ⁊ velaſti. Vñ di/
cere potes illd̃ Eccl̃i.xxiiij. Ego feci in cel' vt
oriret̃ lumẽ indeficiẽs ⁊ ſic̃ nebula tegi omnẽ
carnẽ. Puriſſima aũt caro tua p̄ualȝ oĩb⁹ reb⁹
mũdi. Itẽ de⁹ hoĩeȝ de fructib⁹ p̄adiſi educa/
uit. ⁊ tu ipȝ deũ pauiſti vbere de celo pleno. cu
ius lactꝫ vna gutta p̄ualet oĩb⁹ lignis p̄adi/
ſi. fructib⁹q̄ȝ oĩb⁹ toti⁹ mũdi. De⁹ q̄ȝ hoĩem
pellicea induit veſte. ⁊ tu ꝟgo gl'ioſa dei filiũ
tuis pãniculis ĩuoluiſti. ⁊ poſtea tunica incõ
ſutili induiſti q̃ p̄ualet oĩb⁹ tunicꝫ mũdi. Et
ſic diſcurrẽdo ꝓbare poſſum: q̄ tu virgo di/
gniſſima ſm̃ quid multo ampliora beneficia
ↄtuliſti xp̄o q̄ȝ de⁹ hoĩ in ſue creatiõis primor
dio. Sicut enim q̄ȝto pſona cui dampnum ⁊

Quid Maria fecerit deo

iniuria inferꝛ ē maioris dignitatꝫ: tāto maiꝰ
cenſeꝛ damnū maiorq̄ȝ iīuria. §. atrox. iſti. de
iniu. ⁊ l. ꝓtor. §. atroce. ff. eo. ti. Jta beneficia
alicui collata tāto reputari debēt excellētiora:
q̄zto excellētior eſt pſona cui cōferūꝛ. ⁊ io tua
erga dei filiū obſeq̄a ⁊ illa q̄ ei bn̄ficia ꝯtuli/
ſti digniſſima. excellētiſſima. atq̄ȝ q̄dāmmō
incōpabilia fuerūt. h̄ tn̄ vt tā magna facere
poſſes deo: fuit vnū de illis magnis q̄ fec̄ tibi
ipſi q̄ potēs ē: ⁊ ſanctū nomē eiꝰ. O igiꝛ btā
ꝑ oēs generatōes hebreoꝝ: grecoꝝ: latinorū
⁊ oīm generaliꝛ nationū ⁊ linguaꝝ. O ſctā
ſanctaꝝ. o pulcerrima ⁊ prudētiſſima femīa
Et ſctm̄ nomē eiꝰ rū. Quid mirꝝ ſi ꝑ nomē ſctm̄ ſuū fec̄ tibi tā
magna. tā ſtupēda tāq̄ȝ admirāda q̄ potēs ē.
Nōne ipē eſt q̄ dixit Gen̄. xxxij. Quid q̄ris
nomē meū q̄d eſt admirabile? Nōne ipē eſt
q̄ ait Exo. iij. Ego ſum q̄ ſum. h̄ nomē mihi
in eternū. Nōne ipē q̄ dixit Exo. vj. Nomē
meū adonay nō indicaui eis? Quia ḡ h̄ no/
men melliſluū indicauit tibi. fac vt etiā nob
eius ꝟtutem oſtendere digneꝛ. Fac vt eiꝰ no
men benedictū deuote frequenteꝛ a nobis: vt
dicat ipſe filius tuꝰ de nobis illud. ij. Paral.
vj. Elegi hieruſalē vt ſit nomen meum ī ea.
O glīoſum nomē: de quo ꝓpheta inquit pſ.
cx. Sanctū ⁊ terribile nomē eius. Profecto
nullus vnq̄ȝ hoc benedictū nomē tāta deuoti
one veneratꝰ eſt ſicut hec ſapiētiſſima tympa
niſtria noſtra. que illud Eccī. lj. dicebat deo
Laudabo nomē tuū aſſidue: ⁊ collaudabo il
lud in ꝯfeſſione. Un̄ ꝑ ꝟtutē ipſiꝰ diuini no
minis ſe ad tantā altitudinē ꝑueniſſe ꝓfiteꝛ
dicēſ. Fecit mihi magna q̄ potēs eſt ⁊ ſanctū
nomē eiꝰ. Sup q̄b; ꝟbis dicit Nicolaus de
lyra. Quicq̄d ſanctitatꝫ pōt cogitari: totum
eminētius eſt in eo. Hugo aūt cardinalis ex
ponit dicēs. Sanctū d̄r ab effectu. q̄r parti/
cipes ſui fac̄ ſanctos. i. firmos ⁊ mūdos: ac fi
naliter beatos. Juxͣ illud Johel. ij. Omīs q̄
inuocauerit nomē dn̄i ſaluꝰ erit. ¶ Sequiꝛ
X aūt btā ꝟgo in cantico ſuo dicēs. Et miſeri/
Et mīa eiꝰ ⁊c̄. cordia eiꝰ a ꝓgenie in ꝓgenies timētibus eū
Jn quib; verbis cōnumerat bn̄ficia cōiꝛ to
ti humano generi collata. Dicit ḡ. Et miſeri
cordia eius. ſ. in me inchoata. dilataꝛ: ꝯtinua
tur ⁊ multiplicaꝛ. a ꝓgenie. ſ. iudeoꝝ. in ꝓge
nies gentiū. i. in om̄es ꝓgenies mūdi quas
crediturās ꝓuidit. Et h̄ eſt q̄d ſubdit. timē/
tib; eū. Nō mundū. nō diabolū ſm̄ q̄ exhor
tatur dn̄s Math. x. dicens. Nolite timere
eos qui occidūt corpꝰ ⁊c̄. Et ita exponit Hu
go cardinalis ſup Lucā. vbi etiā dicit q̄ ta/
lib; timētib; deū fit miſericordia ab ipo. Ju/
xta illud Malach. vl. Uobis timētibus no
men meū orieꝛ ſol iuſticie: ⁊ ſanitas in pēnis
eiꝰ. Un̄ Act. x. inq̄t beatꝰ Petrꝰ. Jn veritate
comperi q̄r nō eſt acceptor perſonaꝝ deꝰ: ſed ī
om̄i gēte q̄ timet deū acceptꝰ eſt illi. Nicolaꝰ
ſ̄o de lyra exponit. Et miſc̄dia eiꝰ. i. bn̄ficiū
incarnationis q̄d ex miſericordia dei factū
eſt. Un̄ petebat Dauid dicēs. Oſ̄nde nobis
dn̄e miſericordiā tuā. quaſi diceret. Oſtēdi/
ſti potentiā in creatōe mūdi de nihilo ⁊ ſapi/
entiā tuā in mūdi gubernatōe ſic ordinata ⁊
iuſticiā tuā in pctōꝝ punitiōe. ſicut in dilu/
uio ⁊ ſubmerſione ſodome ⁊ gomorre. Et iō
oſ̄nde nobis dn̄e miſericordiā tuā in filij tui
incarnatiōe. a ꝓgenie. ſ. iudaica. Quia ſic d̄r
Joh. iiij. Salus ex iudeis eſt. Quia incar/
natio dei facta eſt ī ꝟgine iudea natiōe. Sȝ
q̄r bn̄ficiū incarnatiōis ad totū mundū dif/
fundiꝛ. ideo ſubdiꝛ. Jn ꝓgenies. ſ. omnium
nationū. Uerūtn̄ q̄r licet h̄ bn̄ficiū incarna
tionis ſe extēdat ad oēs q̄ztū ad ſufficiētiam
nō tn̄ q̄ztū ad efficaciam. ſȝ tm̄ ad iuſtos. Jō
ſubdiꝛ. timentib; eū. ſ. timore filiali et caſto.
Hec ille. Beda ſ̄o inq̄t. A ſpecialib; ſe do/
nis ad generalia dei iudicia cōuertens: totiꝰ
humani generis ſtatū deſcribit ſubdens. Et
miſericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timē
tib; eū. quaſi diceret. Nō ſolū mihi fec̄ ma/
gna q̄ potēs eſt ſȝ ⁊ in om̄i gēte qui timet de
um acceptꝰ ē illi. Orige. autē ⁊ Augꝰ. inquit
Miſc̄dia dei nō ī vna generatōe ſȝ ī ſempi/
ternū extēdiꝛ a generatōe ī generatiōȝ. Jpſe
etenim deꝰ inq̄t Deut. v. Ego ſum dn̄s faci/
ens miſc̄diam ī multa milia diligētib; me ⁊
cuſtodiētib; ꝑcepta mea. Et idē h̄r Exod. xx
⁊ pſ. cxvj. d̄r. Miſc̄dia dn̄i manet ī eternū
Grecꝰ ſ̄o expoſitor ait. Et miſc̄dia eiꝰ. ſ. quā
hȝ in generatiōe generationū: nr̄am tractās
ſalutē ſoliꝰ intuitu pietatꝫ. Miſereꝛ aūt nō
q̄litercūq̄ȝ ſȝ his q̄s timor eiꝰ cōpeſcuit in q̄/
libet natiōe. vn̄ d̄r. timētib; eū. q̄ ſcȝ ad fidē
⁊ pn̄iam ꝯuertunꝛ. Nā q̄ obſtinati ſunt icre
dulitatꝫ vicio clauſerūt ſibi ianuā pietatis.
Theophilꝰ aūt dic̄. Ul̄ ꝑ h̄ inuit q̄ timētes
deū miſc̄diam ꝯſeq̄nꝛ ī generatōe iſta. i. ī pn̄/
ti ſecl'o. ⁊ ī futura. i. ī ſecl'o futuro. ī h̄ ſecl'o cen
tuplū accipiētes. ⁊ ī alio ml'to maiora. ſ. vitā
eternā. Jllis aūt q̄ non timēt deū nec pn̄iam
agūt de pctīs ſuis: ſȝ aſſidue peccāt: nō miſe/
reꝛ deꝰ. c. diaconi. xciij. di. Quia facere miſe/
ricordiā malis nō ē aliud q̄ȝ ipis fauere. xiiij y
q. vj. c. ſi res aliena. Progrediꝛ aūt ꝟgo bn̄/ Fec̄ potē
dicta ī cātico ſuo dicēs Fec̄ potētiā ī brachio tiam ⁊c̄.
ſuo ⁊c̄. vbi ait Hugo cardinalis. q̄ q̄r vt in

quit pſ. Uniuerſe vie dñi miſcdia ⁊ ꝟitas.
Jõ ꝯmẽdata miſcdia dei i timẽtib⁹ eũ cõmẽ/
dat ꝟgo prudẽs iuſticiã in ꝯtẽptorib⁹: oñdẽs
ꝗd mereant̃ ⁊ ꝗd fiet illis dicẽs. Fecͤ potẽtiã
in brachio ſuo. i. potẽter ꝑ filiũ opatus eſt per
quẽ oĩa creauit ⁊ recreauit ⁊ glorificauit ⁊ po
teſtates aereas debellauit. Dr̃ aũt filius bra/
chium pr̃is Quia ſicut a corpe exit brachiũ:
⁊ ab eodẽ. ⁊ a brachio man⁹. ita a pr̃e filius ⁊
ab eodẽ pr̃e ⁊ filio ſpũſſcũs. Un̄ Eccl. xxxvj
Fili⁹ dr̃ brachiũ patris — dr̃. Glorifica manũ ⁊ brachiũ dextꝝ. Jtẽ ꝗa
ꝑ ipm̄ opat̃ pater. Eſt aũt fili⁹ vt brachiũ fi/
guli ꝗ vaſa glorioſa de luto facit. Juxta illud
Eccl. 38. Figulus ſedẽs ad opus ſuum i bra
chio ſuo formabit lutũ: ⁊ añ pedes ſuos cur/
uabit ꝟtutẽ ſuã. Jtẽ eſt vt brachiũ pugillis
ꝗ pugnãdo brachiũ regꝭ egypti. i. diaboli cõ
fregit. Un̄ dr̃ Ezech. xxx. Fili hoĩs brachiũ
Pharaonis regꝭ egypti ꝯfregi ⁊c̄. Jtẽ eſt vt
brachiũ nutricꝭ ad portandũ puulos Jſa. xl
Jn brachio ſuo ꝯgregabit agnos. Et Oſee
xj. dicit de⁹. Ego qſi nutrici⁹ effraim in bra/
chijs portabã eos ⁊ neſcierũt ꝙ curarem eos
Jõ dr̃ Jſa. xxxij. Eſto brachiũ eoꝝ in mane
⁊c̄. Jtẽ fecͤ ipe fili⁹ dei potẽtiã i brachio ſuo i
cruce extẽſo. qꝛ diabolũ ſupauit ⁊ captiuos d̄
inferno liberauit. ac electos oẽs ad ſupna le
uauit. De pͥmo aũt ⁊ ſcdo dicͭ pſ. Qui pcuſ
ſit egyptũ cũ pͥmogenitꝭ eoꝝ: ⁊ eduxit iſrael
de medio eoꝝ i manu potẽti ⁊ brachio excelſo
De tertio aũt pdixit ipe dñs Joh. xij. Cum
exaltat⁹ fuero a terra oĩa trahã ad meipſum
De h̄ etiã brachio ſolũ electꝭ ſalutifere reuo
lãdo dr̃ Jſa. liij. Et brachiũ dñi cui reuela/
tũ eſt? Hoc eſt illud brachiũ ꝗ territi demõeſ
amittũt vires ſuas. iux̃ illud Exo. xv. Jrru/
at ſup eos formido ⁊ pauor in magnitudine
brachij tui. Fiãt imobiles qſi lapis ⁊c̄. De
ipo etiã brachio fit mẽtio Job. xl. c. vbi dicit̃.
Si habes brachiũ ſicͭ de⁹. De h̄ etiã brachio
inqͭ ppha deo pr̃i pſ. lxxvj. Redemiſti i bra
chio tuo ppl̃m tuũ. Et pſ. lxxxviij. Jn brach
io ꝟtutꝭ tue diſpſiſti inimicos meos. Jpe ꝟo
de⁹ i eodẽ pſ. dicͭ de electo ſuo. Brachiũ meũ
ꝯfortabit eũ. Salomon qͦꝫ Sap. v. inqͭ de
deo. Brachio ſctõ ſuo defendet illũ. Et. xvj.
eiuſdẽ li. c. loqͥns deo de mal̃: ait. ꝑ fortitudi/
nẽ brachij tui flagellati ſt̃ ⁊c̄. Jn iſto igit̃ bra
chio dei debẽt oẽs potẽtiam ⁊ fortitudinẽ atqͥ
Contra ponẽtes ſpem in homine — ſpem ſuã ponere. ⁊ nõ facere ſicͭ ꝗdã ꝗ ponũt
ſpem ſuã i hoĩb⁹ vl̃ reb⁹ mũdanis. Cõtra qͦs
ſcel⁹ inqͭ Hiere. ppha. xvij. ſui li. c. Maledi
ctus hõ ꝗ ꝯfidit i hoĩe ⁊ ponit carnẽ brachi/
um ſuũ. ⁊ a dño recedit cor ei⁹. De tali ecͦ dr̃
ij. Paral̃. 32. Cũ eo ẽ brachium carneũ. Et
Ezech. xxx. ait dñs. Cõminuã brachiũ eius
forte. i. qd̄ ipe reputat eẽ validũ. vñ ⁊ Hiere
48. de tali ꝯfidẽte i hũano auxilio fragili dr̃
⁊ brachiũ ei⁹ ꝯtritũ ẽ. Cõtra ꝟo ẽ de ꝯfidẽte
in brachio diuio. Un̄ inqͭ Orige. Timẽti/
bus aũt ſe fecͤ potẽtiã i brachio ſuo. qꝛ lꝫ infir/
mus ad deũ acceſſerꝭ: ſi timuerꝭ eũ pmiſſaꝫ ꝟ
tutẽ ꝯſeqͥrꝭ. Venerabil̃ aũt Beda expones p̄
dicta ꝟba cãtici ꝟgial̃ ait. hũani generꝭ ſtatũ
deſcribẽs. ꝗd ſupbi ⁊ ꝗd hũiles mereãt̃ oñdit
di. Fecͤ potẽtiã i brachio ſuo. i. i ipo dei filio.
Sicͭ eĩ tuũ brachiũ eſt ꝗ oparꝭ: ſic brachium
dei dictũ eſt ei⁹ ꝟbũ ꝑ qd̄ opat⁹ ẽ mdꝫ. The
ophil⁹ ꝟo dicͭ. Jn brachio ſuo. ſ. ei⁹ filio icar
nato potẽtiã fecͤ. qꝛ natura deuicta ẽ ꝟgĩe pa
riẽte ⁊ deo hũanato. ¶ Grec⁹ aũt inqͭ vel dicͭ. Z
Fecͤ ꝑ facter potẽtiã. nõ vt dudũ ꝑ Moyſen
ꝯ egyptios. nec ꝑ angeluꝫ: vt qñ mlta milia
rebelliũ pſtrauit aſſirioꝝ. nec ꝗqͥ alio mediã
te. ſꝫ i ꝓpo brachio triũphũ docuit itelligibi/
les hoſtes ſupando. vñ ſeqͭ. Diſpſit ſupbos — Diſpſit ſupbos
mẽte cordis ſui. ſ. quãlibet mẽtẽ elatã nõ pa/
rẽtẽ ei⁹ aduẽtui. ꝗ etiã apuit ⁊ vicioſas oñdit
ſupbas eoꝝ cogitatões. Cyrill⁹ ꝟo ait. Ma
gis ꝓprie demonũ hoſtil̃ caterua itelligẽda ẽ
hic. hos ei ſeuiẽtes i t̃ra diſſipauit aduenies
dñs. ⁊ ꝯpeditos ab eis obediẽtie ſue reſtituit
Theophil⁹ aũt dicͭ. Põt etiã h̄ de iudeis itel/
ligi ꝗs i oẽm diſpſit regiõꝫ ſicͭ nũc diſpſi ſũt
Hec ille. Un̄ Nico. de ly. exponit. Diſpſit
ſupbos. i. legiſpitos ⁊ phariſeos ꝗ fuerũt ſup/
bi mẽte cordis ſui ſpernẽtes ꝯſiliuꝫ dei. vt dr̃
Lu. vij. c. Et iõ ipi cũ ceterꝭ iudeis. xlij. ãno
a paſſiõe xpi fuerũt capti ⁊ captiuati ꝑ Titũ ⁊
veſpaſianũ ⁊ ꝑ orbẽ diſpſi. Et loqͭͭ h̄ ꝟgo de
futuro ꝑ modũ pteriti ꝓp̃ certitudinẽ euẽt⁹
ſue ꝓphie. Hugo ꝟo cardinal̃ exponit. diſp/
ſit ſupbos. i. diſpgi pmiſit. mẽte cordis ſui. i.
volũtatũ ac ſenſuũ diuiſitate. Sicͭ eĩ mltitu
dinis credẽtiũ ẽ coꝛ vnũ ⁊ aĩa vna. Act. iiij.
ſic ſupboꝝ ꝯrie ſt̃ opiones ⁊ volũtates ac ſen
ſus diuſi. Un̄ Prou. xiij. dr̃. Jnt̃ ſupbos ſp
iurgia ſt̃. Ul̃ expõat̃. Diſpſit. i. ab iuicẽ ſepa
uit. vl̃ exules a regno diuiſit ſupbos mẽte coꝛ
dis ſui. q. d. ñ dico apparẽtes ſupbos i exteri
ori hitu. ſꝫ ſupbos mẽte cordis ſui. i. ꝗ hñt ſu
pbiã i volũtate iteriori. Sepe eĩ apparꝫ ſup
bia i lõgis ⁊ pcioſis veſtib⁹ ⁊ i alijs actib⁹ ex
teriorib⁹: nec tñ ẽ i mẽte. ⁊ ſepe i curta ⁊ vili
tunica ẽ lõga ⁊ magna ſupbia. Un̄ notãduꝫ
ꝙ ẽ duplex ſupbia. ſ. interior ⁊ exterior. ſicͭ eti — Duplex ẽ ſupbia
am eſt duplex hũilitas. Juxta illd̄ Eccl. xix.
Eſt qui nequiter ſe humiliat ⁊ interiora ei⁹

plena ſunt dolo. Sapiens āt ſb hītu ſcīta/
tis ē ſumme deteſtād⁹.c.h̄ ſcripſim⁹.xxx.diſt.
De⁹ aūt om̄s iſtos ſuꝑbos diſpſit.ſic̄ diſpſit
edificātes turri babel ſup faciē vniuerſe terre
Ge.i.xj. Itē diſpdit luxurioſos.i.ꝑmittit di
ſpgi a luxuria.nō tm̄ mēte cordis ſʒ etiā paſ/
ſiōe corpis.vn̄ p̄s.inq̄t. Diſpierūt in endor
q̄ interptat̄ fons generatōis. Silr̄ diſpergit
auaros.i.diſpgi ꝑmittit ab auaricia ꝛ mēte
ꝛ corpe. Vn̄ Exo.v.dr̄. Diſpſus ē popul⁹ ꝑ
vniūſam t̄rā egypti ad colligendas paleas.
Recte āt diſpſus dr̄ auar⁹.qꝛ cuilibʒ rei quā
poſſidet dat vnā ꝑtē cordis ſui.ꝛ iō Eccī.x.
ſcp̄tū ē. Auaro nihil ē ſceleſti⁹ In vita ei ſua
ꝓiecit itima ſua.i.cor ſuū. Vn̄ p̄s.in ꝑſona
auari dic̄. Effuſus ſum ſic̄ aq̄ ꝛ diſperſa ſunt
oia oſſa mea Sic̄ em̄ de aq̄ nihil remanet cū
effundit̄.ita de corde ſuo nihil remanet aua/
ro:ſʒ totū effundit̄ exteri⁹ ſup reb⁹ ſuis. Hec
ille. Ego ṽo dico qꝫ cū radix oīs pctī ſit ſup/
bia. Ecci.x.ꝑ ſupbiā q̄ ē rebellio ꝯ deū itelligi
tur om̄e pctm̄. Et iō b.ṽgo ī his ṽbis :diſp/
ſit ſupbos ꝛc̄.itellexit oēs pctōres q̄s de⁹ a fa/
cie ſua diſpdit.ꝛ ad etn̄ā dānatōʒ diſperdet
De q̄b⁹ exponi moralr̄ ꝑt illō Geñ.vj. Diſ/
perdā eos cū t̄ra. Et Nūe.xvj. Eos repente
diſpdā. Et p̄s.lxxvij.dr̄. In malicia eoꝝ diſ
perdet eos. Et p̄s.cxliiij. Oēs pctōres diſper
det. Et p̄s.lxxxviij.inq̄t ꝓpha deo. Diſpſiſti
inimicos tuos. Et p̄s.xcj.dr̄. Diſpgent̄ oēs
q̄ opant̄ iniq̄tatē. Hoc āt nobis itimauit vt
hortaret̄ nos ad pniaʒ. Sciebat ei qꝫ ꝛ ſuper
bis ꝛ q̄buſcūqʒ pctōrib⁹ ſe ꝑ pniaʒ hūiliāti/
bus de⁹ idulget.iux̄ illō.ij. Paral̄.xij.vbi ip̄e
dn̄s inq̄t. Quia hūiliati ſt̄ nō diſpdaʒ eos.
Vn̄ ꝛ ꝓpha ait p̄s.lxxvij. Propici⁹ fiet pec/
catꝭ eoꝝ ꝛ n̄ diſpdet eos ¶ O igit̄ piiſſima ṽ/
go q̄ nos ſic benigne admonuiſti:tu bn̄ videſ
ṽificatū eē de nob illō.j. Mach.xj. Diſperſi
ſunt vnuſq̄ſqʒ ī locū ſuū. Vn̄ etiā dicere po/
tes illud.ij. Re.xxij. Vidi iſrl̄ diſpſum ī mō/
tem. Et illō.j. Paral̄.x. Dereliq̄rūt vrbes ſu
as:ꝛ huc illucqʒ diſpſi ſūt. Et illō Ecci.xlviij
Diſpſi ſunt ī oēʒ terrā. Vides benigna dn̄a
qꝫ de grege filij tui.i.de ꝯgregatōe xpianoruʒ
dici q̄d ammō ꝑt illō Hiere.x. Ois grex eo/
rū diſpſus eſt.ꝛ qꝫ multi q̄ deberēt eē ſcti ꝛ filio
tuo vniti ꝑ deuotōʒ:ab eo receſſerūt.ꝛ ꝑ pctm̄
diſpſi ſunt. Vn̄ de ill̄ dici pōt illō Tren.iiij.
Diſpſi ſt̄ lapides ſanctuarij:ꝛ ip̄e bn̄dictus
paſtor nr̄ dicere pt illō Ezech.xxxiiij. Diſpſe
ſunt oues mee.roga igit̄ ip̄m bn̄dictū filium
tuū q̄ nō vult mortē pctōrꝭ ſʒ vt magꝭ ꝯūtat̄
ꝛ viuat. Ezech.xviij. De q̄ ſcp̄tū eſt Iſa.xj.

A
Orō ad
ṽginē̄ne
diſperga
mur

Diſpſos iuda colliget a q̄ttuor plagis terre.
Obſecra eū q̄ ꝯgregat iſrl̄. Iſa.lvj. Qui ex
te hūanat⁹ eſt vt filios dei q̄ erāt diſpſi ꝯgre/
garet ī vnū. Joh.ij. De q̄ etiā ꝑdixit Dauid
ꝓgenitor tu⁹ p̄s.cxlvj.di. Diſpſiōes iſrl̄ cō/
gregabit vt nos ad ſe reuocare ꝛ ſibi vnire di
gnet̄ Tu qʒ o dn̄a nr̄a cui tā magna fec̄ q̄ po
tens eſt:ꝯgrega diſpſionē nr̄am.ij. Mach.
j.vt tecū magnificare dn̄m valeamus ꝛ exul
tare ī deo ſalutari nr̄o. Et nō ſim⁹ cū illis ſo/
ciati de q̄b⁹ in ſeq̄nti ṽſiculo cecīniſti dicens
Depoſuit potētes de ſede. Sʒ de ill̄ hūilibuſ
q̄s exultādos ꝓnūciaſti. ¶ Hec āt ṽgis bene
dicte ṽba exponēs Hugo cardinal̄ dic̄. De/
poſuit potētes de ſede.i.deponet.qꝛ gl̄ia pctō
rum ſterc⁹ ꝛ ṽmis.j. Machab.ij. Exaltauit
id eſt exaltabit hūiles. Per potētes aūt h̄ in
telligi pn̄t ſupbi. Vn̄ glo.ſup ꝑdicta ṽba in
q̄t. Potētes ſunt ſupbi q̄ ſup modū ſe extol/
lunt ꝛ nō in dei ṽtute ſʒ in ſua potētia confi/
dunt q̄ deponunt̄. Nā vt inq̄t Seneca in li.
tragediaꝝ. Supbos ſequit̄ victor a tergo de
us. Et ſaluator ait Omis q̄ ſe exaltat humi/
liabit̄ ꝛc̄. Mat.xxiij.ꝛ Luc.xviij. Supbia
em̄ deorſum trahit.ꝛ hūilitas ſurſum eleuat
xcvj.diſ.c.cū ad veꝝ. Merito aūt debēt hu/
miles exaltari ꝛ potētes deꝑmi q̄ hūiles ꝛ im
potētes oppſſerūt.qꝛ q̄ ī vno aggrauat̄ dʒ in
alio ſbleuari.l.eū q̄.ff.de iureiur. Potētes eī
ſolēt impotētiū vires abſorbere.l.generaliter
ff.de fideiuſ.ꝛ de ſolu.l.ſi duo.ꝛ.xvij.diſti.c.ſi
vir.ꝛ.lxxvj.di.ieiuniū.ꝛ.xiiij.q.j.c.rogam⁹
ꝛ extra q̄ cle.vl̄ vouē.c.meminim⁹ ꝛ.c.rurſuſ
ꝛ de ꝯcel.ꝑbē.c.auctoritate.li.vj. Myſtice āt
exponit̄ ſm ꝑdictū doctorē ſic. Depoſuit po/
tētes de ſede.i.demōes eiecit de celo.ꝛ exalta/
uit hūiles.i.hoīes loco eoꝝ ſblimauit. Vnd̄
Ecci.x.dr̄. Sedes ducū ſupboꝝ deſtruxit:et
ſedere fec̄ mites ꝑ eis. Ex hoc autem ꝓcedit
qꝫ demones ita inuident homib⁹.qꝛ homīes
tenēt ꝑ humilitatē locū eoꝝ quē ipi amiſerunt
ꝑ ſupbiā. Vel ꝑ humiles intelligunt̄ angeli
boni in ſede felicitatis eternalr̄ exaltati. vt
ait mgr̄ Johes gerſon in octauo tractatu ſu
per Magnificat ī ſcd̄a particōe. ¶ Itē depoſu
it potētes.i.iudeos.de ſede.ſ.lrālis itelligētie
in q̄ quieſcebāt:nō iueſtigātes ſpūalē intelli
gentiā.ꝛ q̄ſi magiſtri docebāt. Vn̄ Math.
xxiij.inq̄t dn̄s. Sup cathedra Moyſi ſede
runt ſcribe ꝛ phariſei.ꝛ exaltauit hūiles.i.gē
tiles ob humilitatē ad ſpūalem intelligētiaʒ
ad ꝑdicandū fidē euangelicam ſublimauit.
Unde Eccl̄i.x.predictum fuit. Radices gē/
tium ſuperbarum areſecit deus.et planta/

B
Depoſu
it poten/
tes

C
Judei ſt̄
depoſiti
de ſede

nit hũiles ex gẽtibꝫ. Et Mat. xxj. inq̃t ſal/
uator iudeis. Auferet̃ a vob regnũ dei: ⁊ da/
bit̃ gẽti facienti fructũ eiꝰ. Et h̃ ſignificatũ fu
it. j. Re. iiij. vbi dr̃ q̆ Hely ſacerdos ñ pote/
rat videre lucernã .ſ. ſpũalis intelligẽtie. ⁊ ce
cidit de ſella capta archa .i. finito ſacerdotio.
Vñ Heb. vij. inq̃t Paulꝰ. Trãſlato em̃ ſa/
cerdotio: neceſſe ẽ vt ⁊ legꝭ trãſlatio fiat Hec
Hugo. Et iſta fuit expoſitio Nico. de lyra. q̃
ait. Depoſuit potẽtes de ſede .i. iudeos q̃ erãt
potẽtes i lege ⁊ pphetꝭ. dimittẽtes eos ex ſuo
demerito i pfundo erroris. ſm̃ q̆ dr̃ Rom. xj
Cecitas ex pte ꝯtingit i iſrl'. Et exaltauit hu
miles .i. gẽtiles hũilit̃ ⁊ deuote p̃dicatiõem
aplo᷑ ſuſcipiẽtes. Cyrillꝰ ꝟo p̃dictas expoſi
tiões approbãs inq̃t. Magna ſapiebãt de/
mones ⁊ diabolꝰ gẽtiliũ: ſapiẽtes phariſei et
ſcribe. hos tñ depoſuit. erexitqꝫ humiliãtes ſe
ſb potẽti manu dei. dãs illis ꝟtutẽ calcãdi ſer
pentes ⁊ ſcorpiones. omnẽqꝫ ptãtem inimici
Erãt ⁊ iudei qñqꝫ ptãte ſuperbi. ſꝫ pſtrauit
hos incredulitas. ex gẽtibꝫ aũt ignobiles et
humiles p fidẽ ad pacẽ ꝯcẽderũt. Gregoriꝰ
aũt dicit. Deitatis tribunal noſter intellectꝰ
eſſe cognoſcit̃. ſꝫ inique ptãtes poſt trãſgreſ/
ſionẽ incubuerũt p̃cordijs pthoplaſti tãqꝫ i
ppo ſolio. Ob hoc g̃ venit dñs: ac ſpũs ini/
quos eiecit a ſedibꝫ voluptatũ. ⁊ pſtratus a
demonijs exaltauit eo᷑ ꝯſciẽtias purgans ⁊
eo᷑ mentẽ ſtatuẽs ppriã ſedẽ. Hec ille. Hu/
go aũt cardinal' etiã exponit dicẽs. Depoſu/
it potẽtes de ſede. ſicut Paulũ ſupbientẽ de le
gali doctrina. ⁊ exultauit humiles .i. ipm hu
milẽ iã factũ ad p̃dicãdũ fidẽ euãgelij ſubli/
mauit. Moraliter ãt ſm̃ eũdẽ: potẽtes ſunt
q̃ nõ in deo ſꝫ in ſua ꝟtute ꝯfidũt. vt ſ̃. dixim̃ꝰ
De q̃bꝫ Iſa. lix. dr̃. Cõfidũt in nihilum ⁊ lo
quũtur vanitates. Humiles ſunt q̃ ſe nihil
reputãt ⁊ i ſolo deo ꝯfidũt. Illos igit̃ deponit
id eſt deijcit dñs. hos ꝟo exaltat. Vñ Iob
xij. dr̃. Effudit oppſſionẽ ſup p̃ncipes ⁊ eos
q̃ oppſſi fuerãt releuauit. Et tũc ꝟificat̃ illd̃
Eccl. iiij. De carcere catenĩſqꝫ interdũ vnus
egredit̃ ad regnũ. ⁊ aliꝰ natꝰ i regno inopia
ꝯſumit̃. ¶ Exemplũ aũt depoſitõis ſupboꝶ
in ſe ꝯfidentiũ. ⁊ exaltatõis humiliũ habemꝰ
in Saul rege ſupbo depoſito. ⁊ Dauid hũili
ſublimato. j. Re. xv. ⁊ de Sobna de ſummo
ſacerdotio depoſito ⁊ Eliachim exaltato. vñ
Iſa. xxij. inq̃t dñs ipi ſupbo ſacerdoti i ſe ꝯfi
denti. Expellã te de ſtatõe tua ⁊ de miniſterio
tuo deponã te. ⁊ vocabo ſuũ meũ Eliachim ⁊
induã illũ tunica tua. ⁊ ptãtẽ tuã dabo i ma/
nus eiꝰ. Per potẽtes etiã itelligũt̃ vane glo

In ſeꝯfi dẽtes de ponit

D

ſi q̃ i fama ponũt ſuã potẽtiã q̃ deponũt̃ a ſta
tu gl̃e. ſic̃ depoſiti fuert̃ illi de q̃bꝫ dr̃. Gen. vj
Iſti ſr̃ potẽtes a ſecl'o viri famoſi ⁊c̃. Itẽ depo
nunt̃ illi potẽtes de q̃bꝫ inq̃t Lucanꝰ li. viij.
Virtꝰ ⁊ ſũma ptãs nõ coeũt. q̃ .ſ. ſunt vicio/
ſi. Itẽ deponũt̃ illi potẽtes de q̃bꝫ dr̃ Iſaie. v.
Ve q̃ potẽtes eſtꝭ ad bibẽdũ. Et p iſtos itelli
gunt̃ guloſi. Itẽ deponũt̃ iracũdi q̃ ſunt potẽ
tes i vindicta faciẽda. Vñ in figura dr̃ Iudi
cũ. v. Oẽs potẽtes i Eſebon pſtrauert̃. Eſe/
bon em̃ iterptat̃ cingulũ triſticie vl' cogitatõ
meroꝛꝭ. ⁊ ſignificat iracũdos: triſtes ⁊ indi/
gnatos ⁊ cogitãtes ſe vlciſci de hoſtibꝫ. De/
ponũt̃ q̃ꝫ illi q̃ volũt eẽ potẽtes i h̃ mõo ſup
alios: vt eos ꝯculcare poſſint ⁊ opp̃mere: ſic̃
Nebroth. de q̃ dr̃ Gen. x. q̆ cepit eẽ potẽs in
terra Et ibidẽ dr̃. j. Paral'. j. Cũ em̃ deus ſit
ſolꝰ rex potẽs. vt ait apl's. j. ad Thi. vj. Nõ
vult hanc ſuã potentiã ab aliq̃ vſurpari. Et
iõ deponit eũ q̃ illã pſumit vſurpare. Unde
Eze. vij. dic̃. Quieſcere faciã ſupbiã potẽtis
¶ E cõtrario ꝟo exaltãt̃ hũiles .i. illi q̃ ſeipos
viles reputãt. ac p oĩa diuie volũtatꝭ diſpoſi
tioni ſe ſbijciũt. ſuãtes illd̃. j. Pe. v. Hũili/
amini ſb potẽti manu dei vt exaltet vos i die
miſeratõis. Scp̃tum eſt ei Eccl. xj. Sapiã
hũiliati exaltabit caput illiꝰ. Int̃ oẽs ãt hũi
les tu p̃ncipatũ tenes o hũillima ꝟgo ancil
la dei. q̃ ſp dicere potuiſti cuꝫ ppha. pſ. cxxx.
Dñe nõ eſt exaltatũ coꝛ meũ neqꝫ elati ſr̃ ocli
mei. Neqꝫ ambulaui i magnis: neqꝫ i mira/
bilibꝫ ſup me. Si nõ humilit̃ ſentiebã ⁊c̃. et
iõ ſup oẽs exaltata fuiſti. Quia em̃ tu fuiſti
vt vallis depſſa p hũilitatẽ. iõ merito ſubli/
mari debuiſti. Scp̃tũ ẽ em̃ Eſa. xl. Ois val
lis exaltabit̃. Quapropt̃ dicere potes illud
Eccl. xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata ſuꝫ i libano
⁊ q̃ſi cypſſus i mõte ſyõ. Quaſi palma exalta
ta ſum i cades. ⁊ q̃ſi platanꝰ exaltata ſum iux̃
aq̃s. ¶ Proſequit̃ aũt btiſſima ꝟgo i cãtico
ſuo di. Eſuriẽtes ipleuit bonis: ⁊ diuites di
miſit ianes. Qd̃ exponit Nico. de lyra di. q̆
p eſuriẽtes deſignãt̃ gẽtiles. q̃ cũ magno deſi/
derio ꝟbũ dei receperũt. Per diuites ꝟo le/
giſperiti diuitijs ſcp̃turaꝶ p̃ꝰ repleti. q̃s di/
miſit i nanes p excecatõꝫ coꝶ. ⁊ falſum itelle/
ctũ ſcp̃turaꝶ. Hugo ꝟo cardinal' dic̃ q̆ p eſu
riẽtes itelligũt̃ nõ ſolũ gẽtiles. ſꝫ etiã oẽs iu/
ſticiã ⁊ gl'iã deſiderãtes. iux̃ illd̃ Math. v.
Bti q̃ eſuriũt ⁊ ſitiũt iuſticiã q̃m ipi ſatura/
bũt̃. Trãſſũptiue i.e. acceſſert. de ꝯſe. di. ij. Et
de h̃ in figurã hr̃. iiij. Re. iiij. vbi Helyſeꝰ re/
pleri fec̃ vaſa vacua nõ pauca Et ad h̃ addu
ci pt illud. j. Re. ij. Repleti p̃us p panibꝫ ſe

Omnes potẽtes deponẽt

E Hũiles exaltant.

F Eſurien tes iple/ uit ⁊c.

locauerũt ꝛ famelici ſaturati ſunt. Et Prou.
xiij. dͣ. Juſtus comedit ꝛ replet aĩam ſuam.
vẽter aũt impioꝝ inſaturabil'. Vñ ſequitur
Et diuites.i.ſupbos.vel diuites ad lr̃am di
miſit inanes.i.vacuos om̃i bono ꝛ ꝟtute.iu/
xta illud Gualterij i alexãdriade. Aufert pe
cunia moꝛes.nõ auferre ſolet Et hec itelligũ
tur de acq̃rentibꝫ diuitias p fas ꝛ nefas. q̃ re
manẽt puati lumie diuie cognitiõis. ꝛ tene/
bꝛati i pctis.c.nõne.xxxvij.di. Ad h̄ etiã fac̃
ꝙ difficile ẽ ſil' ꝟtutes ꝛ diuitias poſſidere ꝛ
onuſt⁹ pondere auri xp̄m pauperẽ nõ pt ſeq̃.
c. ſocrates.xij.q.ij. Et ita exponi pt illud.p̄s.
23. Diuites eguerũt ꝛ eſurierũt. Vl' expona
tur.inanes.i.fraudatos a ſpe ſua. Scp̄tũ eſt
em̃ Job.27. Diues cũ doꝛmierit nihil ſecũ
afferet.apiet oc'los ſuoſ ꝛ nihil inueniet. ꝛ Sa
piẽtie.vij.ſpes ipĩj q̃ſi lanugo q̃ a vẽto tollit.
ꝛ tãq̃ ſpuma gcil' q̃ a pcella diſpgit. ꝛ tãq̃ fu
mus q̃ a vẽto diffuſus ẽ. ꝛ Apoc.iij. Tu dic
qꝛ diues ſũ ꝛ locupletat⁹ ꝛ nulli⁹ egeo. ꝛ ne
ſcis qꝛ tu es miſer ꝛ miſerabil' ꝛ paup: cec⁹ et
nud⁹. De tali etiã diuite inq̃t Proſper i li.
epigrã. Terrenis opibꝫ cũ diues gaudet ini
qu⁹. Verꝫ ſe miſeꝝ neſcit egere bõis. Cũ licꝫ
adũſis ceſſantibꝫ oĩa parcãt. Lege tñ moꝛtꝫ
ſit faciẽd⁹ iops. Merito g̃ tales diuites di/
mittũt ianes.qꝛ terreni ſt̃. Terra ãt ẽrat ianis
ꝛ vacua. Gen̄.j. Vñ Hiere.iiij. inq̃t ppha.

Eſurit auarus

Aſpexi t̃rã ꝛ ecce vacua erat. Itẽ remanent
auari ianes.qꝛ auar⁹ non iplebit pecunia.vt
dͣ Eccl.v. Vñ Oraci⁹ i ep̄lis ait. Sp auarus
eget. ꝛ Hiero.i plogo pncipij biblie dic̃
Auaro deeſt tã qδ hꝫ q̃ʒ qδ ñ hꝫ. Auar⁹ g̃ cũ
nõ poſſit ipleri pecunia.nõ pt etiã i aliq̃ alia
re impleri.qꝛ nihil aliδ amat. ꝛ ſeipm ꝛ aĩaꝫ
ſuã vẽdit amoꝛe pecunie: vt ex ea impleat ar/
chã. Vñ Eccl.x.dͣ. Nihil ẽ ſceleſti⁹ q̃ʒ ama/
re pecuniã.hic em̃.ſ.amatoꝛ pecunie ex auari
cia: aĩam ſuã venalẽ hꝫ. Ex q̃bꝫ pꝫ declaratio
hui⁹ ꝟſiculi Eſuriẽtes ꝛc̃. Sup q̃ etiã dicit
glo Quia hũana pſpitas pcipue i honoꝛibꝫ
potẽtatuũ. ꝛ i abũdãtia diuitiaꝝ ꝯſiſtere vi/
det.poſt deiectõꝫ potẽtiũ ꝛ exaltatõꝫ hũiliũ
de diuitũ exinanitiõe. ꝛ paupeꝝ repletõe mẽ/
tionẽ fac̃. Baſilius ꝟo approbãs pdicta ait.
Diſpõit q̃dẽ nos pñs ꝟbũ etiã q̃ ad ſenſibi/
lia: edocẽs reꝝ mũdanaꝝ icertitudinem. Ca
duca ſiq̃dẽ ſt̃ hec ſic̃ vnda q̃ ab ipetu vẽtoꝝũ

Eſuriũt myſtice

hincinde diffundit. Intellectualit̃ ãt ſumẽ/
do eſuriebat gen⁹ hũanũ exceptꝫ iudeis.hos
nãq̃ ditauerat legꝫ traditio ꝛ ſcrõꝝ dogma/
ta pphaꝝ. Quia ꝟo ñ hũilit̃ heſerũt ꝟbo hũa
nato: dimiſſi ſt̃ ianes nihil deferẽtes. nõ ſidẽ
nõ ſciam. ꝛ ſpe bonoꝝ puati ſt̃. ꝛ a t̃rena hie/
ruſalẽ ꝛ a vita futura excluſi. Qs ꝟo de gẽtibꝫ
fames ꝛ ſitꝫ ꝯtriuerat: cũ heſiſſent dño reple
ti ſt̃ ſpũalibꝫ bõis. Hec ille. Glo aũtẽ dicit.
Qui et̃na toto ſtudio q̃ſi eſuriẽtes deſiderãt
ſaturabũt cũ xp̄s appuerit i gl'ia. ſꝫ q̃ t̃renis
gaudẽt: i fine toti⁹ btĩtudĩs ianes dimittent

S

Mgr̃ ꝟo Joh.gerſon i tractu.ix.ſup magni
ficat ait. Eſuries nob neceſſaria ẽſt tãtis q̃ri
mus ipleri bonis. Eſuries aũt cauſat ex eua
cuatõe ſtomachi a noxijs humoꝛibꝫ. hãc ꝟo
pauptas ſpũs fac̃. Exemplũ habem⁹ ihũ xp̄i
crucifixi: q̃ nõ vult bibere vinũ ſecularꝫ dele/
ctatiõis.qꝛ mirratũ.qꝛ felleũ.qꝛ acetoſũ eſt
ſpũi. Vñ dic̃ cũ ppha. Renuit ꝯſolari aĩma
mea: memoꝛ fui dei ꝛ delectat⁹ ſum. Hec ille
Qui iteꝝ ibidẽ inq̃t. Si eſuriẽtes implẽt bo
nis.ſi btĩ ſunt q̃ eſuriũt iuſticiã: cũ btĩtudo
nihil aliδ ſit q̃ʒ dei fruitio.qδ ẽ oẽ bonũ. cõſe
quẽs ẽ ꝙ eſuriẽtes de q̃bꝫ Maria loq̃t ſint
btĩ. Dicit etiã ibi pdict⁹ doctoꝛ. Sic maria
p ceterꝫ purꝫ i via eſurijt iuſticiã: ſic p ceteris
purꝫ viatoꝛibꝫ ipleta fuit bonis ex illo.i illo.
ꝛ p illũ q̃ ẽ om̃e bonũ dicẽs aĩme ſue. Bñdic
aĩa mea dñm: q̃ replet i bonis deſideriũ tuũ.

Quibus bõis maria fuerit impleta ĩ hac vita

¶ Quibꝫ ãt bonis repleta fuerit i hac vita:
ſbinfert idẽ doctoꝛ di. Maria ſic̃ p ceteris i
via cognouit: credidit ꝛ itellexit figuras legis ꝛ
nature xp̄i ſacerdotiũ pſignãtes. ſic i illis aut
p illas mãducauit fruitiue bñdictũ fructũ
vẽtrꝫ ſui. ꝛ ſpũalit̃ ei⁹ ſacr̃m. vñ exultauit ſpi
rit⁹ ei⁹ i deo ſalutari ſuo. et iteꝝ ait maria dũ
legebat dauid prẽꝫ ſuũ dicẽtẽ xp̄o filio ſuo.
Tu es ſacerdos i et̃nũ ſm oꝛdinẽꝫ melchiſe/
dech. q̃.ſ.panẽ ꝛ vinũ obtulit. extũc itellige/
bat ꝛ mãducabat ſpũalit̃ h̄ ſacr̃m bñdictum
vñ cecinit Magnificat aĩa mea dñm. Iteꝝ
pſallẽs illδ dauidicũ. Memoꝛiã fec̃ mirabili
um ſuoꝝ miſicoꝛs ꝛ miſatoꝛ dñs: eſcã dedit
timẽtibꝫ ſe. Credebat ꝛ itelligebat hãc eſcaꝫ
ſacralẽ figurari ꝛ i figura cõedebat eã ꝛ teſtm̃
ſpabat hereditatꝫ et̃ne. ꝛ ñ min⁹ refecta ẽ ꝛ i
pleta bonis h⁹ ſacri q̃ʒ p̃res antiq̃. de q̃bus ait
ap̄ls. ꝙ eãdẽ eſcã ſpũalẽ mãducauerũt. ꝛ eũdẽ
potũ ſpũalẽ biberũt. Biberũt ãt de ſpirituali cõſe
quẽti eos petra. petra ãt erat xp̄s. q̃ ẽ ꝟe pãis
q̃ de celo deſcẽdit. Itẽ maria ſtãs vl' oꝛans in
tẽplo. aſpiciebat. credebat ꝛ itelligebat om̃s
oblatiões: victimas ꝛ holocauſta. Sacrifi/
cia inſup matutina ꝛ veſptina mãducãs im
plebat bonis h⁹ bñdicti ſacri. etiã añ ꝯceptũ
bñdicti fruct⁹ vẽtrꝫ ſui. Et ſic itellexit filiũ
ſuũ fuiſſe agnũ q̃ occiſus eſt ab origie mũdi
put Johãnes in Apoc̃. loquitur. Sic ergo/

lẽs ſacrificiũ abel ⁊ ei⁹ martyriũ. fruebat̃ xp̃o
agno q̇ fuit figuralit̃ occiſus i eo i q̇ fuerũt p̄
mitie martyrꝝ. q̇ꝫ fuit v̄ginitatꝫ ↄſecrator. ⁊
dũ celebrabat̃ phaſe ſiue paſcha iudeoꝝ. cele
brabat ⁊ ipſi⁹ aĩa cũ exultatõe ſpũs paſca no/
ſtrũ q̇d imolat⁹ ẽ xp̃s. quẽ epulabat̃ i azimiſ
ſinceritatꝫ ⁊ v̄itatꝫ fermẽto veṫi relicto. ⁊ fer
mẽto malicie ⁊ neq̃tie. Itẽ q̇cunqꝫ loco fuerit
corp̱alit̃ i veſp̱e cene dñi comedit añ ⁊ poſti/
ſtitutõꝫ h⁹ ſacri verꝝ corp⁹ ⁊ bibit ſpũalit̃ ve
rum ſanguinẽ filij ſui pl⁹ approp̄ate q̄ꝫ apl̃i
receperũt. Itẽ veſp̱e dicte cene dicẽda ẽ frui
corp̱e ⁊ ſanguĩe filij ſui pl⁹ approp̄ate q̄ꝫ ipſe
xp̃s dr̃ ſe cibaſſe eodẽ pane ⁊ vino myſtice cõ
ſecratꝫ. qꝛ nõ i fide ſꝫ i clara viſiõe. nec in au/
gmẽtũ caritatꝫ ſeip̄o fruit⁹ ẽ. Itẽ dicto veſp̱e
⁊ ſi nõ fuit inſignata charactere ſacerdotalis
officij. nihilomin⁹ tũc ⁊ antea ⁊ poſtmodũ fu
it i regale ſacerdotiũ p̄ ↄſortib⁹ ſuis inuncta
nõ q̇dẽ ad ↄſecrãdũ ſꝫ ad offerẽdũ hãc hoſti
am purã: plenã ⁊ p̱fectã i altare cordis ſui. i
q̇ ſp̱ ignis ardebat holocauſti. fuit eñi rubus
ardẽs icõbuſt⁹. Itẽ pl⁹ ↄplacuit deo ⁊ pl⁹ hu
mano generi p̱fuit poſt xp̃m bñdictũ fructũ
ſiue filiũ ſuũ: offerẽdo ip̄m ſp̄õtanee in holo
cauſtũ i ara cordis ſui feruẽtiſſima charitate
ſuccẽſi. q̄ꝫuis h̃ p̄mit⁹ fieret in enigmatib⁹ et
figurꝫ an cenã hãc bñdictã fructus vẽtrꝫ ſui.
Hec ille. Qui etiã ibidẽ alloquẽs ſaluatorẽ
nr̃m ait illi. Ihu tua fruitio eſuriẽtes replẽs
bonis v̄tuoſi⁹ affecit Marie ſp̄m q̄ꝫ corp̱al'
ↄtrectatio ⁊ lactatio ſuauiſſima tuijp̄ſi⁹ q̇ es
bñdictus fruct⁹ vẽtrꝫ ſui. Rõ. qꝛ cuꝫ maiori
merito. Vñ exultauit ſpũs ei⁹ i deo ſalutari
ſuo. Et iterꝝ ait. Ihu tua fruitio ſeu mandu/
catio mirabilior fuit ⁊ v̄tuoſior ſuo mõ i ma
ria q̄ꝫ ſola ↄtrectatio vl' viſio corp̱al' dum na
tus es i bethleẽ Iude. dũ reclinat⁹ ſup̱ fenuꝫ
iacuiſti i medio duoꝝ aĩaliũ i p̄ſepio q̄ſi pa/
bulum iumẽtoꝝ. Et certe cõpat⁹ eſt hõ iumẽ/
tis inſipiẽtib⁹ ⁊ ſil'is fact⁹ ẽ ill'. q̇b⁹ dediſti ci
bũ. ⁊ ad q̇ꝝ vilia ⁊ ſordida corda ſepe venis
ↄcinẽtib⁹ cũ eccl'ia chorꝫ angl'oꝝ Gl'ia in al/
tiſſimis deo ⁊ i terra pax hoib⁹ bonevolũtatꝫ
Ibidẽ etiã p̄dict⁹ doctor ſ̄bnectit dicẽs. Ihu
tua refectio dũ Maria recepit eccl'ie ſacrm̃:
etiã ſacramentalit̃. maxie poſt aduentũ ſpũſ
ſancti qñ cepit h̃ ſacrm̃ freq̄tẽtari: fuit admi
rabilior ſuo mõ q̄ꝫ maternalis generatio v̄/
bi dei. Hec eñi fruitio ſacramẽtalis ponit ge
neratiõem v̄bi dei ⁊ aliud multũ vltra in ad
miratiõem ⁊ vtilitatẽ oim a p̱genie in p̱ge/
nies timentib⁹ eũ. Ieſu tua fruitio ſacramẽ/
talis: qꝛ Maria impleta eſt bonis: exẽplar

Quomõ mãduca/tio ſacramenti repleuit

erat ⁊ eſt oib⁹ fidelib⁹ q̇ eſuriãt h̃ ſacrm̃. ⁊ im
pleant̃ bonis ei⁹ cũ fidei certiſſime firmitate
Ieſu tua fruitio ſacramẽtalis ipleuit Ma/
riam prius bonis q̄ꝫ obiret. i. obuiã tibi xp̃o
iret. ⁊ aſſumeret̃ in celũ. Nec abhorret a pie/
tate fidei. q̇ tu bñdict⁹ fruct⁹ vẽtris ſui totus
feſtiu⁹ adueniẽs dederis ſibi ſicut poſtmodum
Dionyſio i carcere myſteriũ h̃ tui corp̱is di.
Accipe h̃ mr̃ mea q̇d mox cõplebo tibi in re/
gno meo. Hec ille. ¶ Recurram⁹ ḡ oms ad
hãc bñdictiſſimã v̄ginẽ ⁊ dicam⁹ ei. O clauĩ
geraria cellarioꝝ regꝫ pacifici. O repleta oib⁹
bonis filij tui. Ecce q̇ nos eſuriẽtes cõuerti/
mur ad te eſurientẽ olim. ad te pauperẽ ſpũ:
⁊ humilẽ ancillã xp̃i. iã btãm: iã bñdictã per
oẽs generatões. Tu ḡ piiſſima v̄go nũc et/
nis epulis ſp̱ abũdãtiſſime plẽa porrige no/
bis panẽ de q̇ quottidie ſplẽdide epularꝫ. no
li negare aliq̇ micaꝝ fragmẽta vlceroſis nob̃
⁊ mẽdicꝫ. q̇ꝝ ſunt tot lingue clamãtes ad tu/
am miſcd̃iam q̇t ſunt vlcera nr̃am oñdentia
miſeriã. panẽ ḡ tuũ cũ eſuriẽtib⁹ ⁊ egenis co
mede. Thob. iiij. Imitare filiũ tuũ. q̇ aĩam
tuã eſurientẽ ſatiauit bonis. pſ. cvj. Qui
dat eſcã eſuriẽtib⁹. pſ. 145. O igit̃ v̄go beni
gniſſima aĩam eſuriẽtẽ ne deſpexerꝫ Eccĩ. iiij
Sꝫ frãge eſuriẽti panẽ tuũ Iſa. lviij. Aĩma
eñi nr̃a eſuriẽs dabit tibi gl'iaꝫ. Baruc. ij. c.
ſi eã impleri facies bõis filij tui. Obſecra ḡ
illũ vt nos nõ dimittat ianes bonis morib⁹
⁊ plenos pc̄tis: ſic̃ dimiſit illos diuites de q̇/
bus dr̃ Mich. vj. Diuites ei⁹ repleti ſunt i
iquitate. Sꝫ fac nos ↄſeq̇ illas veras diui/
tias de q̇b⁹ dic̃ apl's Eph. iij. vt. ſ. det nob̃ di/
uitias gr̃e ſue. Fac nos ↄſeq̇ iueſtigabiles di
uitias gr̃e xp̃i. vt i eodẽ. c. inq̇t apl's. Fac noſ
hr̃e remiſſionẽ pctõꝝ ſ̄m diuitias gr̃e eius. ⁊
adipiſci diuitias gl'ie hereditatꝫ ei⁹. Eph. j.
¶ Sequit̃ aũt in cãtico v̄ginali. Suſcepit
iſrael puerꝝ ſuũ: recordat⁹ miſcd̃ie ſue ⁊c. In
q̇b⁹ v̄bis btã v̄go tãgit bñficiũ iextimabile
exhibitũ toti hũano generi cõit̃. ſꝫ pp̄l'o iſra/
elitico ſp̄ãliter. Vñ exponit Nico. de lyra ſic
Suſcepit iſral' puerꝝ ſuũ. qꝛ de⁹ accepit carnẽ
puerilẽ de populo iſrael. q̇d fuit bñficiuꝫ illi
populo collatũ p̄ticularit̃. maxime q̄ꝫtum ad
credẽtes de populo illo. Recordat⁹ miſericor
die ſue. Ad modũ eñi recordãtꝫ ſe habuit qñ
filiũ ſuũ patrib⁹ antiq̇s p̄miſſuꝫ i carne mi/
ſit. Iõ ſubdit̃. Sic̃ locut⁹ eſt ad p̄res nr̃os. i.
ad p̄riarchas ⁊ pp̄has Abraã ⁊ ſemini eius
ſ̄m q̇ dr̃ Geñ. xxij. In ſemine tuo benedicen
tur oẽs gẽtes terre. In ſecula. qꝛ caro huma/
na permanebit generaliter deitati vnita. hec

P Dño ad vt iplea/mur bõis

I Suſce/pit iſrael puerꝝ ⁊c.

ille. Hugo aũt cardinalis exponit ſic. Suſce
pit iſrl'.i.ppl's iudaicꝰ.puez ſuũ.nõ dr dñm
q; venit miſtraturꝰ nõ dñaturꝰ. Math.xx.
Filiꝰ hois nõ venit miſtrari ſ; miſtrare. vñ
dicere debebãt iudei illð Iſa.ix. Puer natꝰ ẽ
nob: ⁊ filiꝰ datꝰ ẽ nob ⁊c. Recordatꝰ miſcdie
ſue.i.ſibi ꝓmiſſe. Iuxͣ illð Iſa.63. Miſera/
cionũ dñi recordabor. Ul'ſic. Suſcepit iſrl'
puez ſuũ.i.popolũ iudaicũ vl' mag; pplum
xpianũ videtẽ deũ.ad ſanãdũ vt medicꝰ in/
firmũ.iuxͣ illud pš. Qui ſanat oẽs infirmita
tes tuas. Uñ Ecci.38.dr. Honora medicũ
ppr̃ neceſſitatẽ em̃ illũ creauit altiſſimꝰ. Itẽ
ſuſcepit eũ ad docẽdũ vt mgr̃ diſcipulũ. Jo.
xiij. Uos vocat; me mgr̃ ⁊ dñe ⁊ bñ dicitis:
ſum etenim. Uñ pš.inqt. Qui docet hoiem
ſciam. Et itez. Beatꝰ hõ quẽ tu erudier; do
mine: ⁊ de lege tua docuer; eũ. Itẽ ad regẽdũ
vt gubernator regit nauẽ Uñ dicebat ppha
pš.22. Dñs regit me ⁊ nihil mihi deerit Itẽ
ad paſcẽdũ vt paſtor gregẽ ſuũ. vñ dicebat
Joh.x. Ego ſum paſtor bonꝰ. ⁊ Iſa.xl.dr.ſic
paſtor gregẽ ſuũ paſcet ⁊c. Itẽ ad lauãdum
pollutũ.iuxͣ illð Apoc.j. Ipe dilexit nos ⁊ la
uit nos a pctis nr̃is ĩ ſanguie ſuo. Itẽ ad ſol
uẽdũ vinctũ de carcere pcti ⁊ iferni. ⁊ illumi/
nãdũ cecũ.iuxͣ illð pš. Dñs ſoluit ꝯpeditos
dñs illumiat cecos. Itẽ ad ditãdũ pauperẽ
Uñ.ij.Cor.viij.ait apl's. Propr̃ vos egenꝰ
factꝰ ẽ cũ eſſet diues: vt illiꝰ inopia nos diui
tes eſſemus. De h̃ etiã dr.j.Re.ij. Dñs pau/
perem facit ⁊ ditat. pauperẽ fac ſpũ ꝓprio. ⁊
ditat ſpũſcõ. pauperẽ fac ad modicũ ⁊ ditat
in eternũ. His modis ſuſcepit iſrael puerũ
ſuũ. Uñ pš.rogabat dicẽs. Suſcipe dñe ſ/
uum tuũ in bonũ. Aliqñ em̃ puer accipit̃ pro
ſeruiẽte vel ꝑ ſuo.l.pueri.in ꝑn.ff.de ṽ.ſig. ⁊
le.iij.l vxorem.§.teſtamẽto. ⁊ nõ.i.c.i veteri.
lxxvij.di. Recordatꝰ miſcdie ſue.i.ꝓmiſſiõis
ſue miſericordie̾ factez miſcditer adimplẽde
Abacuc.iij. Cũ iratꝰ fueris miſcdie recorda
beris. Sequit̃. Sic locutꝰ eſt ad pr̃es nr̃os.
quibꝫ ꝓmiſit ſe filiũ ſuũ datuz. Abraam ⁊ ſe
mini eius.i.imitatoribꝫ eius. Nã Roma.ix.
inquit Paulꝰ. Nõ om̃es q̃ ex iſrael ſunt: hi
ſunt iſraelite. neq; q̃ ex ſemie ſunt abrae om̃s
ſunt filij Abrae. Non em̃ filij carnis hi filij
dei ſunt. ſed qui ſunt filij ꝓmiſſionis extimã
tur in ſemie. Et ad Gal.iij.dr. Qui ex fide
ſunt hi ſunt filij Abrae. Et notãter nomina/
uit Abraaz in particulari. q; ei ter fuit facta
ſpãlis ꝓmiſſio de xpo naſcituro. vt pz Gen.
xviij.xxj.⁊.xxij. Itẽ vt hr̃ Gen.xviij. ipe abra
am tres vidit ⁊ vnũ adorauit. quẽ ꝑ ſpũ; itel

lexit gerere figurã filij dei incarnãdi. Itẽ ſpe/
cialiter exprimit̃. q; ꝓmꝰ apte ꝑdicauit fidez
Uñ etiã dr pr̃ fidei nr̃e. ad Roma.iiij. In ſe
cula. Quia gl'ia beatoz nũq; deficiet: ſ; ĩ eter
num durabit. Uel in ſecula.i.ſemini duratu
ro in ſecula. vel miſcdiam ꝯſecuturo in ſecu
la ſecl'oz. Nos aũt dicere poſſumꝰ q̃ in ſacra
ſcriptura aliqñ puer accipit̃ ꝑ paruulo Jhu
vt in miſſa natiuitat; eiꝰ dũ canit̃. Puer na
tus eſt nob ⁊c. Dr aũt puer q̃ſi purꝰ aer a pu
ritate. ſm Arch.in.c.j.de cle.egro.lib.vj. Et
ſm Albricũ de roſate ĩ ſuo repertorio in ꝓmo
alphabeto.ĩ ṽbo puer. Puer ꝑ xpo ſic poteſt
ethimologizari. Per p.patris ꝑ v. ṽbũ.ꝑ e
eternaliter.ꝑ r.regnãs ſignificat̃. Uel per p.
partꝰ.ꝑ v.ṽgis.ꝑ e.hereditatẽ.ꝑ r.reſtituẽs.
Uel ꝑ p.paſtor.ꝑ v.verus.ꝑ e.errãtes.per r.
recõcilians vl' reuocãs. Uel ꝑ p.panis.per v
viuus.ꝑ e.eſuriẽtes.ꝑ r.reficiẽs. Ipe em̃ ẽ il/
le q̃ corpe ſuo ⁊ ꝑcioſo ſanguie reficit om̃es fi
deles. Et h̃ ꝑdixit ꝓphetice brã ṽgo dũ ceci/
nit. Eſuriẽtes impleuit bonis.i. ĩplebit mo/
re ꝓphetico. Predicta aũt expoſitio Hugo/
nis accepta eſt a gloſa ſuꝑ Magnificat In
qua expoſitõe hꝰ penultimi ṽſiculi dr. Poſt
generalẽ diuie pietat; ⁊ iuſticie ꝯmemoratio
nẽ ad ſingularẽ noue ĩcarnatõis diſpẽſatiõz
ꝯuertit ṽba di. Suſcepit iſrael puez ſuum.
quaſi medicꝰ egrũ. viſibilis in hoĩes factꝰ vt
faceret iſrael.i.videntẽ puerũ ſuũ. Et addit
Beda. Obedientẽ.ſ.⁊ humilẽ. Nã q̃ cõtem
nit humiliari nõ poteſt ſaluari. Baſilius ṽo
dicta in ꝑcedẽtibꝫ approbãs ait. Iſrael dicit
nõ materialẽ quẽ ſola nobilitat appellatio:
ſed ſpiritualẽ qui nomẽ fidei retinebit: hñs
oculos tendẽtes ad deũ viuendũ ꝑ fidẽ. Po
teſt etiã ad iſrael carnalẽ hoc aptari: cũ ex eo
quaſi infiniti crediderint. Hoc aũt fecit deꝰ
recordatꝰ miſericordie ſue. Sicut locutꝰ eſt
ad patres noſtros Abraã ⁊ ſemi eiꝰ in ſecula.
Nã abrae dixit deꝰ. Statuã pactũ inter me
⁊ te. ⁊ ſemẽ tuũ poſt te in generatõibus ſuis
federe ſempiterno. vt ſim deꝰ tuꝰ ⁊ ſemis tui
poſt te. cuiꝰ ꝓmiſſionis dei genitrix recorda/
ta memoriã fecit Beda ṽo etiã inqt. Semẽ
aũt dr nõ carne ꝓgenitꝰ q̃; fidei eiꝰ veſtigia
ſecutꝰ. cui aduẽtus ſaluatoris in ſecula ꝓmiſ/
ſus eſt. Illi em̃ dicunt̃ filij Abrae q̃ eiꝰ fidez
imitant̃. xxij.q.ij.§.item opponit̃. Uñ ſalua
tor Joh.viij.inqt. Si filij abrae eſtis: opera
abrae facite. Gloſa aũt expoñes in ſecula ait.
Quia ipa ꝓmiſſio hereditat; nullo fine clau
detur: ⁊ vſq; in finẽ ſeculi credẽtes nõ deerũt
⁊ beatitudinis gl'ia erit ꝑhennis. Si aũt q̃/

Puer ꝑ xpo ſuit.

ratur: quare deꝰ ꝑmo ꝓmiſit abrae incarnati
onem filij ſui: Poſſumꝰ inť alias cauſas aſſi
gnare vltra ꝑdicta. ꝙ qꝛ ipſe fuit ꝑmus q̃ pſbr
id eſt ſenioꝛ appellatꝰ eſt. vt dꝛ i. c. vl. lxxxiij.
diſ. Jõ Jeſus puer illi merito eſt ꝑmo ꝓmiſ-
k ſus. O igiť ſanctiſſima ꝟgo cuiꝰ meritꝭ et

Pro ad mariã vt ſuſcipiat nos ſpũaliť iſrael vt puerꝝ

interuentu ſuſcepit deꝰ puerꝝ ſuũ iſrael. qui (vt
dictum eſt) interꝑtať videns deũ. fac ⁊ me vi
dere deũ filiũ tuũ. fac vt in lumine tuo videã
lumẽ. Tu enĩ Maria. i. illuminãs vel illu-
minata vocarꝭ. fac ḡ etiã me illuminatũ ⁊ vi
dentem. vt mihi dici poſſit illud Gen. xxxij.
Jſrael appellabiť nomẽ tuũ. Deꝰ enĩ filiꝰ tu
us bona ꝓmiſit iſraeli. Numeri. x. Fac vt in
me verificeť illđ Deut. xxxiij. Beatꝰ tu iſrael
q̃s ſilis tui? Diligit enĩ deꝰ iſrael ⁊ vult ſal-
uare eũ in eternũ. ij. Para. ix. Et i iſrael ma-
gnum nomẽ eiꝰ. ps. 75. Vñ ipſe inq̃t Jſa. xix
Hereditas mea iſrael. Fac vt ſim ille đ quo
dꝛ Jſa. xlv. Jſrael ſaluatus eſt in dño ſalute
eterna. Fac vt ſim ille de q̃ dꝛ Oſee. xiiij. Jſ-
rael germinabit q̃ſi liliuꝫ. Et Baruch. iiij.
Jſrael dilectio ſibi. Jta vt mihi dicat filiꝰ tu
us deꝰ meꝰ illđ Sopho. iij. Jubila tu iſrael.
Et illud Joh. j. Ecce ꝟe iſraelita in q̃ doľ nõ
eſt. Sꝫ nõ ſufficit ꝙ ſim iſrael niſi etiã puer
fiã. i. innocẽtia humilitate ⁊ obediẽtia: qualť
appellatꝰ eſt Dauid annoſus. ⁊ Abraã cente
narius. Ecce enĩ o ꝟgo digniſſima ꝙ deꝰ me-
us ꝓ ſalute mea factꝰ ẽ puer tuꝰ. Vñ Mat.
ij. de magꝭ dꝛ. Jnuenerunt puerꝝ cũ Maria
mr̃e eius. Et in eodẽ. c. dꝛ Joſeph ab angelo
Tolle puerꝝ ⁊ mr̃em eiꝰ: defuncti ſunt enĩ q̃ q̃
rebãt aĩam pueri. Et Lu. ij. etiã dꝛ. Cũ com
pleti eſſent dies octo vt circũcidereť puer. et
ibidẽ. Cũ inducerẽt puerꝝ ieſum ⁊c̃. Et iterũ
Puer aũt ieſus creſcebat ⁊ ꝯfortabať ⁊c̃. Cũ
igiť ſilitudo ſit cã amoris. viij. ethicoꝝ. non
eſt mirꝫ ſi puer tuꝰ ita pueros diligit. Vnde
Lu. xiij. dꝛ. ꝙ ieſus apprehẽdens puerꝝ: ſta-
tuit illũ ſecꝰ ſe: ⁊ ait diſcipuľ ſuis. Quicũqꝫ
ſuſcepit puerꝝ iſtũ in noĩe meo: me ſuſcipit. et
Mat. ix. etiã dꝛ. ꝙ accipiẽs puerꝝ ſtatuit eũ
in medio diſcipuloꝝ. quẽ cũ cõplexꝰ eſſet ait.
Quiſq̃s vnũ ex hmõi puerꝭ recepit in nomi
ne meo: me recipit. Jtẽ Lu. xviij. ſcriptũ eſt
ꝙ offerebant infantes ad illũ vt eos tãgeret.
Q̃d cũ viderẽt diſcipuli increpabant illos.
Jeſus autẽ ꝯuocans eos dixit. Sinite pue-
ros venire ad me ⁊ nolite eos vetare. talium
enĩ eſt regnũ dei. Et poſtea intulit di. Quicũ
qꝫ nõ recepit regnũ dei vt puer: nõ itrabit in
illud. Et iterꝫ Mat. xviij. dꝛ ꝙ querẽtibus
diſcipulis q̃s maioꝛ eſſet in regno celoꝝ? Je
ſus aduocãs puulũ: ſtatuit eũ ĩ medio eoꝝ. ⁊
dixit illis. Amẽ dico vob: niſi ꝯuerſi fueritis
⁊ efficiami ſicut puuli: nõ intrabitꝭ ĩ regnum
celoꝝ. q̃cũqꝫ ḡ hũiliauerit ſe ſic̃ puulꝰ iſte: hic
maioꝛ eſt ĩ regno celoꝝ. Quia ꝟo diſcipuli h̃
audito effecti ſunt ſic̃ puuli. iõ dñs meꝰ ⁊ fili
us tuꝰ o ꝟgo bñdicta eos poſtea appellabat
pueros dicẽs Joh. xxj. Pueri nũq̃d pulmẽ
tum habetꝭ? Marie aũt b. Johes euãgeliſta.
⁊ ipſe filiꝰ tuꝰ adoptiuꝰ ⁊ tibi a filio tuo depu
tatus vt puer effectꝰ erat. de q̃ vt canit eccľia
dixit idem filiꝰ tuꝰ. Ecce puer meus dilectuſ
quẽ elegi. poſui ſup eũ ſpm̃ meũ. ¶ Fac ergo

l

Pro ad ꝟginẽ ne ſit vľ effi ciatur de malis pueris

⁊ me eſſe talẽ puerꝝ. ⁊ non de illis de q̃bꝫ dꝛ. j.
Coꝛ. xiiij. Nolite pueri effici ſenſibꝫ. nõ incꝫ
illũ puerꝝ malũ de q̃ dꝛ Jſa. lxv. Puer centũ
annoꝝ morieť. Et de q̃ dꝛ in. c. Paulus. ij. q.
vij. Maledictus puer centũ annoꝝ. Nõ de
illis malis pueris q̃ ferẽt vrina. Per vrinam
aũt fetentẽ que de coꝛpe egrediť: ſignificãtur
exterioꝛa opa mali exempli. Cõtrariũ aũt fa
ciebat apľs Paulꝰ tãqꝫ bonꝰ puer dans om
nibꝫ odoꝛẽ ſuauẽ boni exẽpli. Vñ dicebat. ij.
ad Coꝛ. ij. Chriſti bonus odoꝛ ſumus ĩ om
ni loco. Non etiã facias me effici de illis pue
ris qui ſunt timidi ad bonũ aggrediendum
⁊ peragendũ. iuxta illud Judicum. viij. Ti
mebat: quia puer adhuc erat. Non de illis
de quibꝫ dꝛ. j. Re. ij. Erat peccatũ pueroruꝫ
grande nimis coꝛã dño. Nõ de illis q̃ ſterco
rizant mõ in lecto. mõ in gremio matris. ⁊ ſi
gnificant luxurioſos ⁊ coꝛruptiõi carnali de
ditos. iuxta illud Joheľ. j. Cõputruerũt iu
menta in ſtercoꝛe ſuo. Et eiuſdẽ libri. iij. cap.
Poſuerũt puerꝝ ĩ ꝓſtibulo. Talis fuit q̃daꝫ
puer q̃ in ſeptimo anno generauit filiuꝫ. De
q̃ ꝑ glo. xx. q. j. c. in ſumma. ⁊ ꝑ doc. in. c. iij. de
deſpon. impu. ⁊ i. c. fi. de eo q̃ cogno. ꝯſan. vxo.
ſue. ⁊ ꝑ Hoſti. in ſumma. in ti. de peni. §. cui
ꝯfitẽdi. §. cui pueri. Nõ de illis qui ſemp ha
bent facies ⁊ manus imũdas. Per faciẽ aũt
ſignificať ꝯſciẽtia qua cognoſcimur a deo co-
gnitione approbatõis q̃ eſt bona. Per ma
nus ꝟo ſignificanť actões coꝛpales. Cõtra
ꝟo boni pueri habẽt faciẽ id eſt ꝯſcientiã mũ
dam quã ſepe lauãt ꝑ confeſſionẽ: ſeruantes
conſilium ꝓphete dicentis Jſa. j. Lauamĩ:
mundi eſtote ⁊c̃. Et ſaluatoꝛis noſtri qui ait
Mat. vj. Faciẽ tuã laua. Similiť habent
manus. i. actões coꝛpales impollutas. cuſto-
diẽtes illud Gen. xxxviij. Manꝰ vias ſua-
te inoxias. Nõ etiã facias me effici de illꝰ pu
eris qui ſtant in luto. i. dediti ſunt terrenis q̃
tanqꝫ lutũ ſunt in cõparatõe celeſtiũ. Juxta

illud Sap.vij. Tāq̄ lutū extimabit̄ argen
tū i ↄpatōe illiꝰ. Boni aūt pueri rogāt deum
cū ꝓpha pš.lxviij.di. Eripe me de luto vt nō
infigar. Nō facias me effici de illis pueris q̄
ſunt debiles ad opa ꝟtutū. Iuxͣ illud Iſa.xl.
Deficiēt pueri ⁊ laborabūt. ⁊ iuuenes infir/
mitate cadēt. De h̄ etiā hr̄ Treñ.ij. vbi dici
tur. Cū deficeret puulꝰ ⁊ lactēs i plateis. nō
de illis q̄ generāt ꝟmes. Per ꝟmes aūt q̄ ro
dunt viſcera ⁊ inteſtina ſignificāt̄ ſecrete de/
tractiōes ⁊ crudeles infamatōes impiorum
Vñ.ij. Mach.ix.d̄r. q̄ de corpe ipi̇ Antio/
chi ſcaturiebāt ꝟmes. Nō de illis q̄ nō habēt
vez iudiciū rōnis. Et iō nō accipiūt̄ i teſtes
l.iij.§.lex iulia.ff.de teſti. ⁊ inſti.de teſta.§.te/
ſtes. ⁊.iiij.q.iij.c.j. ⁊.ij. Nō de illis q̄ dant p̄
cioſum iocale ꝑ pomo. De q̄bꝫ dicit̄ Treñ.j.
Dederūt p̄cioſa queq̄ ꝓ vino ⁊c̄. Nō de ill'
q̄ a mane vſq̄ in ſero ſemp comedūt. ⁊ ſigni
ficant guloſos. de q̄bꝫ d̄r Iſa.lvj. Canes im
pudētiſſimi neſcierūt ſaturitatē. Nō de illis
q̄ nō clare loquunt̄. Iuxta illud Hieremie.j.
Puer ego ſum: neſcio loq̄. Trāſſumptiue in
ca. in ſcripturis.viij.q.j. Itē neſciūt vocare
patrē ⁊ mrēm. Iſa.viij.ſ. celeſtē in orōibꝫ ſuiſ
⁊ neſciūt eum laudare. ſicut eis p̄cepit ꝓpha
pš.cxij.dicens. Laudate pueri dominū ⁊c̄.
Nō de illis q̄ multū dormiūt. de q̄bꝫ d̄r Iſa.
lvj. Dormiētes ⁊ amātes ſomnia. Multuz
etiā dormire eſt multū in peccatis iacere. ar.
in.c.ponderet.l.diſt. Non de illis qui magꝫ
diligunt nutricē etiā ſeruā q̄ꝫ mrēm. id eſt q̄
magis amant laudari q̄ꝫ corrigi ⁊ reprehen/
di. Nihil aūt eſt miſerius illo qui vanis lau
dibus ⁊ adulationibus delectatur.c. Nihil.
lxxxiij.diſ. Non de illis de quibꝫ d̄r Prouer.
xxij. Stulticia colligata eſt in corde pueri.
Non ſicut ille cui inq̄t Ouidius in.j.de re/
medio amoris. Tu quer es: nec te quicq̄ꝫ niſi
ludere oportet. Lude: decent animos mollia
regna tuos. Nō de illis q̄ ſeipſos diſperdūt.
⁊ ad domū reuerti neſciūt. domū ſcꝫ celeſtem
errātq̄ꝫ i deſerto huiꝰ mūdi. Iuxta illud pš.
cvj. Errauerūt in ſolitudine ⁊ viā ciuitatis
habitaculi nō inuenerūt. Non de illis q̄ iui/
cem rixant̄. Iuxta illud Geñ.xxv. Collide/
bāt i vtero eiꝰ puuli. Nō de illis q̄ clamoroſi
ſunt. Iuxta illud Exo.ij. Cernēs puulū vagi
entē. Sꝫ fac me pueroꝝ maloꝝ impfectiōes
euitare cū Paulo.q̄.j.ad Cho.xiij.dicebat
Cum eſſem puulus loquebar vt paruulꝰ. ſa/
piebam vt puulus. cogitabam vt paruulus
Cū aūt factꝰ ſum vir: euacuaui q̄ erāt puuli.
M ¶ Fac etiā me eſſe d̄ illis pueris q̄ puero tuo
Ieſu aſſimilant̄. q̄ ſunt innocētes: ſeruantes
illud.j.ad Choꝝ.xiiij. Malicia puuli eſtote
Scriptū eſt em̄ Iob.xxij. Saluabit̄ innocēs
mūdicia manuū ſuaꝝ. Fac vt ſim de illis de
q̄bꝫ d̄r Dañ.j. in quibꝫ nulla ſit macula. Itē
de illis qui paucis ↄtenti ſunt. ſciētes ſcͤptuꝫ
eſſe Ecci.xix. Initium vite hoīs aqua et pa/
nis ⁊ domus ꝓtegens turpitudinē. Vñ apo
ſtolꝰ q̄ bonꝰ puer erat dicebat.j.ad Thi.vj.
Habētes alimēta ⁊ q̄bꝫ tegamur his ↄtenti
ſimuſ. Et ſic ſ̄uauit ſobrietatē boni filij. Qui
etiā in limo ſiue i puluere ſedēt: ſ̄uātes illud
Iſa.xlvij. Deſcende: ſede in puluere. Et ſic ſ̄
uant humilitatē. q̄ꝛ hūilē ſpū ſuſcipiet glīa.
Prouerb.xxix. Fac o mr̄ dei btīſſima vt dice
re poſſim illud.iij. Re.iij. Ego ſum puer ꝑ/
uulus.ſ. humilitate. Itē vt ſim de illis bonis
pueris q̄ motus carnis nō ſentiūt: ⁊ caſtita/
tem pfectā ſ̄uāt De q̄ d̄r Sap.vj. Cuſtodia
legū ↄſummatio incorruptōis. Incorruptō
aūt facit eſſe ꝓximū deo. Et adimplēt ↄſiliū
apl'i dicētis.j.ad Thi.j. Teipm caſtū cuſto
di. Fac me eſſe de illis puerꝫ de q̄bꝫ d̄r.j. Re.
xij. Mūdi ſunt pueri a mulieribꝫ. Itē de ill'
q̄ largi ⁊ liberales ſunt etiā canibꝫ. vñ Ma
thei.xv.d̄r. Catelli edūt de micis dominorū
Sciūt em̄ q̄ Prouer.xxij.ſcͤptū ē. Victoriā
⁊ honorē acq̄rit q̄ libēter dat munera. Unde
ſeruāt illud ↄſiliū dn̄i dicētis Lu.vj. Om̄i
petēti te tribue. Qui obediūt parētibꝫ. Iuxͣ
illud Ecci.iiij. Filij ſapiētes eccleſie iuſtorū
⁊ natio illoꝝ obediētia ⁊ dilectio. Iō dicit̄.j.
Pe.j. Quaſi filij obediētie ⁊c̄ Scͤptū eſt em̄
prou.xxj. Vir obediēs loquet̄ victoriā. Qui
amāt ſe mutuo. q̄ꝛ Ecci.xiij.d̄r. Om̄e aīmal
diligit ſil'e ſibi. Et ſic hn̄t charitatē. ⁊ ſunt ꝟi
diſcipuli ſaluatoris q̄ ait Ioh.xiij. In h̄ co/
gnoſcēt om̄es q̄ diſcipuli mei eſtis ſi dilecti/
onem ad inuicē habueritꝫ. Qui nō ↄfidūt i
ſe ſed in p̄re ſuo. ſ. celeſti. Sciūt em̄ ſcriptum
eſſe Hiere.xvij. Maledictꝰ q̄ ↄfidit i hoīe
⁊ ponit carnē brachiū ſuū. ⁊ bn̄dictus vir qui
ↄfidit in dn̄o. Vñ vnuſquiſq̄ꝫ coꝝ dicit cuꝫ
ꝓpheta pš.x. In dn̄o cōfido ⁊c̄. Qui clamo/
rem de iniurijs ſibi illatis referūt patri ſuo.
ſcꝫ celeſti. Iuxta illud pš.cxix. Ad dn̄m cum
tribularer clamaui ⁊c̄. Qui nō ſunt ſolliciti
de aliquo. ſeruantes illud quod ait ſaluatoꝛ
Mat.vj.ſ. Nolite ſolliciti eſſe dicentes. q̄d
mādūcabimus ⁊ q̄d bibemus aut quo operi
emur. Et illud.j. Pe.v. Omnē ſollicitudi/
nem veſtrā ꝓijcientes in deum: quoniam ipi
cura eſt de vobis. Qui cito ⁊ de modico placā
tur. ſ̄uantes illud Eph.iiij. Sol nō occidat

Petitio
vt ſit de
bonis pu
erꝫ. ⁊ po/
nit ↄditi
onē coꝝ

ſup iracũdiã vr̃am. Et illð Mat. vj. dimit
tite ꝛ dimittet᷑ vob. Et illð Ecci. xxviij. Re
linq̃ primo tuo nocẽti tibi. Qui hoĩes pſo/
natos expaueſcũt ꝛ fugiũt. Vñ Seneca ad
Lucillũ ait. Pueri hos amãt cũ q̃bꝰ ludere
ɔſueuerũt. ꝛ ſi pſonatos videãt expaueſcunt
Sc̃ptũ ẽ ei Ecci. ix. Lõge eſto ab hoĩe ptãtẽ
occidẽdi hñte ꝛ nõ ſuſcitãdi. Et eiuſdẽ li. xiij.
c. Aduocatꝰ a potẽte diſcede. Qui verecũdi ſᷣ
Ait eñ Seneca vbi s̃. Verecũdia bonũ eſt i
adoleſcẽte ſignũ. Vñ Comicꝰ poeta ait. eru
buit. ſalua res ẽ. Et Ecci. vij. dꝛ. Verecũdia
eiꝰ ſup aurꝝ. Et eiuſdẽ li. xxvj. c. dꝛ. Gr̃a ſup
gr̃am mlier ſctã ꝛ pudorata. Qui veraces ſũt.
fuãtes illð Eph. iiij. Deponẽtes mẽdacium
loq̃mi veritatẽ vnuſq̃ſq꜡ cũ p̃rio ſuo. Sc̃ptũ
eſt ei Prouẽ. xij. Labiũ veritatꝫ firmũ eſt i ppe
tuũ. Jõ de puerꝫ inocẽtibꝰ dꝛ Apoc. xiiij. In
ore ipoꝝ nõ ẽ iuẽtũ mẽdaciũ. Qui ñ gl̃iant᷑
de põpoſis ꝛ vanis veſtibꝰ: fuãtes illð Ecci
xj. In veſtitu ne gl̃ierꝫ vnq̃꜡. Qui pmittũt
ſe regi a ſupiorıbꝰ ĩuis ſapiẽtibꝰ. iuxta illud
Ouidij i li. ð arte amãdi. In puero eſt etas
moll' ꝛ apta regi. Qui ſimplices ſᷣ ꝛ ſine do/
lo ac duplicitate. iux᷑ illð. j. Pet. j. Sic mõ
geniti infantes ſine dolo. Seruãt ei illð ſal/
uatorꝫ ɔſiliũ Mat. x. Eſtote prudẽtes ſic̃ ſ/
pẽtes ꝛ ſimplices ſic̃ colũbe. Et illð Ro. xvj.
vbi apl's ait. Volo vos eẽ ſapiẽtes i bono: et
ſimplices i malo. Simplicitas ei iuſtoꝝ di/
riget eos. Prouẽ. xj. ꝛ cũ ſimplicibꝰ ſmocina/
tio eiꝰ. ſ. dei. Prouẽ. iij. Jõ dꝛ Sap. j. In ſim
plicitate cordis q̃rite illũ. Qui libent᷑ plorãt
ꝛ libẽter ridẽt. iux᷑ illð Jo. xvj. Amẽ dico vo
bis: q꜡ plorabitꝫ ꝛ flebitꝫ vos: ſꝫ triſticia vr̃a
vertet᷑ i gaudiũ. Tps enĩ ẽ ridẽdi ꝛ tps flendi.
Eccs. iij. Qui plorãdo naſcũt᷑. iux᷑ illð Sap
vij. Primã vocẽ ſilẽꝫ oĩbꝰ emiſi plorãs. Bti
eñ q̃ lugẽt qm̃ ipi ɔſolabũt᷑. Matth. v. ca.
Qui nõ verecũdat᷑ mãducare panẽ. iux᷑ illð
Treñ. iiij. Paruuli petiert panẽ. i. q̃ ab oĩbꝰ
addiſcere nõ verecũdãt᷑ ſꝫ oim panẽ. i. doctri
nã comedũt tãq̃꜡ igenioſi pueri. ſic̃ fuit ſalo/
mõ q̃ de ſe ait Sap. viij. Puer erã igenioſuſ
Qui ſp ſᷣ hilares i bono. iux᷑ illð Ecci. xxvj.
Diuitꝫ ꝛ paupis cor bonũ. ꝛ ĩoĩ tpe vultꝰ hi
laris. Hilarẽ ei datorẽ diligit deꝰ. ij. Coꝛ. ix.
Qui credũt pmiſſiõibꝰ. ſ. diuis. ꝛ iõ ɔſequũ
tur eas. Vñ Nu. xiiij. inq̃t dñs. Paruulos
ĩtroducã i terrã q̃ diſplicuit vob. Qui amãt
veſtimẽta decẽtia ꝛ nitida: fuãtes illð Ecci. ix
Oĩ tpe ſint veſtimẽta tua cãdida. Qui deũ
laudãt. iux᷑ illud ps̃. viij. Ex ore infantiũ ꝛ la
ctẽn. pfe. lau. vñ q̃nq꜡ eis dat᷑ ſpũs pphie. ſꝫ

illud Lu. j. Tu puer ppħa altiſſimi vocabẽ
ris. Tal' puer erat apl's q̃ dicebat. j. Theſ. ij
Facti ſumꝰ ſic̃ puuli i medio vr̃m. Sciebat
eñ ꝙ dñs vocat puulos ad regnũ celoꝝ: di.
Prouẽ. ix. Si q̃s ẽ puulꝰ veĩat ad me. Et ꝙ p
uulos ĩ ocul' ſuis elegit ad regnũ. j. Reg. xv.
vbi dictũ ẽ Saul. Cũ eſſes puulꝰ ĩ ocul' tuis
vnxit te dñs in regẽ. Nouerat etiã ꝙ dñs ſa
piẽtiã pſtat puul'. ps̃. 18. vt inq̃t Salomõ p
uer. viij. Intelligite puuli aſtutiã. Et. xiiij.
eiuſdẽ li. c. Poſſidebũt puuli aſtutiã. Itẽ ꝙ
dñs cuſtodit puulos. 114. ꝛ ꝙ itellectũ dat p
uul'. ps̃. 118. vñ ſaluatoꝛ ait pr̃i ſuo Mat. xj
Abſcõdiſti hec a ſapiẽtibꝰ ꝛ pru. ꝛ reue. ea. p/
uul'. ꝛ idẽ hꝫ Lu. x. Sciebat q̃ꝫ ꝙ boni pueri
hitãt cũ deo. iux᷑ illð Lu. xj. Pueri mei mecũ
ſᷣ i cubili. O igit᷑ btiſſima btõꝝ vgo p̃ſſi/ N
ma. q̃ vides ꝙ ego ñ ſum puer bonꝰ ſic̃ deſide
rat videri filiꝰ tuꝰ. rogo vt ɔpatiarꝫ mihi. et
de me puero tuo dicas ei illð Mat. viij. Do
mie puer meꝰ iacꝫ ĩ domo paliticꝰ ꝛ male toꝛ
quet᷑ ſꝫ tu dic vbo ꝛ ſanabit᷑ puer meꝰ Lu. vij
ꝛ tũc oſcitabit puer ſepties. iiij. Re. iiij. ꝛ ve/
rificabit᷑ i me illð. j. Para. 34. Cũ puer eſſꝫ
cepit q̃rere dñꝫ. Dico vgo ſctiſſima filio tuo
Ne auertas faciẽ tuã a puero tuo. ps̃. 68. dic
ei ñ illð ps̃. 85. Da ipiũ puero tuo. ſꝫ vt ex/
audiet me clamãtẽ ꝛ dicẽtẽ ſibi illð Sap. ix.
Noli me reprobare a puerꝫ tuis. qm̃ ſuꝰ tuꝰ
ſum ego ꝛ filiꝰ ancille tue. Et tũc ex ſua beni/
gnitate de me dicꝫ tibi illð Oſ. xj. Puer me
us iſrl' ꝛ dilexi eũ. Et illð Iſa. xj. Ecce puer
meꝰ exaltabit᷑ ꝛ ſblimis erit valde. Que vba
habet᷑ ſm vnã trãſlatõꝫ. Tũc q̃ꝫ dicꝫ tibi be/
nignꝰ filiꝰ tuꝰ illud Geñ. 43. Ego ſuſcipio
puerꝝ. ꝛ illð Job. 42. faciẽ eiꝰ ſuſcipiã. Ego
aũt ei exultãs dicã Exaltabo te dñe qm̃ ſuſce
piſti me ps̃. 28. q꜡ me pp᷑ inocẽtiã meã ſuſce
piſti. ps̃. xl. ſ. a m̃re tua ipetratã. Itẽ q꜡ me ſu
ſcepit dextera tua. ps̃. lxij. Itẽ q꜡ ſalꝰ tua deus
ſuſcepit me. ps̃. lxviij. ꝛ cũ gl̃ia ſuſcepiſti me
ps̃. lxxij. Tũc etiã dicã ei. Suſcepiſti me de
vtero m̃ris mee. ps̃. 138. Fac etiã o ſctãꝝ ſctiſ
ſima vt puer tuꝰ oñdat ſe mihi. q꜡ eũ ex defe/
ctu meo pdidi. Vñ dicere poſſum illð Geñ.
38. Puer nõ cõparet: ꝛ ego q̃ ibo? Dic ḡ ei de
quo dꝛ ps̃. 106. Suſcepit eos de manu iniq̃/
tatis: vt me quoq꜡ iniquũ ſuſcipe dignetur.
Ego aũt dico tibi o puer dñe mee illud qð ĩ
eodẽ ps̃. habet᷑. ſ. Suſcipe me ſm eloquium
tuũ. Tu eñ dixiſti Hiere. iij. Reuertere ad
me ꝛ ego ſuſcipiã te. Ego vero toto corde re/
uertoꝛ ad te toto dicens illud Act. vij. Dñe
Jeſu ſuſcipe ſpũm meum: vt te cum beatiſſi/

ma mr̄e tua ſp magnificare poſſit ⁊ exultare
i te deo ſalutari meo. cui ſit honor ⁊ glã Amē

¶ Incipit ps ſeptia hꝰ opis qd̄ Mariale
nūcupat̄. in q̄ tractat̄ de btiſſime ṽgis Ma/
rie parturitiōe. hec aūt ps ꝓprio ac pticulari
noīe fluuiꝰ dulcedinis infinite appellat̄.

Sermo pͥmus

Annūcio vo/
bis gaudiū magnū qꝛ natꝰ eſt
hodie ſaluator mōdi. Lu. ij. ⁊ i
euāgl̄. occurrēt̄ ſolēnitat̄ inq̄t
Leo papa i ſmōe natiuitat̄ dn̄i Saluator
nr̄ dilectiſſimi hodie natꝰ ē: gaudeamꝰ. neq̄
ei fas ē locū eē triſticie vbi natal̄ ē vite. q̄ ↄſū/
pto mortalitat̄ tiore igerit nob̄ de ꝓmiſſa et/
nitate leticiā. nēo ab hꝰ alacritat̄ pticipatōe
ſecernit̄. vna cūct̄ leticie cōis ē rō. qꝛ dn̄s nr̄
pctī mort̄q̄ deſtructor ſic̄ nullū a reatu liber͂
repit: ita ꝓ liberādis oībꝫ veit. exult͂ ſcūs: qꝛ
appropinq̄t ad palmā. gaudeat pctōr. qꝛ iui
tat̄ ad veniā. aīet̄ gētil̄ qꝛ vocat̄ ad vitā. hec
ille. Que ṽba accepit origialit̄ ab Aug̃. i ſ.
iij. hꝰ ſolēnitat̄. Nōs igr̄ i hac celeberria feſti
uitate n̄ ſolū cord̄ iubilare dēmꝰ ſꝫ etiā ore ⁊
ligua leticiā nr̄a͂ demōſtrare vt poſſimꝰ puu
lo nato dicere cū ꝓpha ps. cxxv. Repletū eſt
gaudio os nr̄ ⁊ li. no. exul. Caꝫ āt hꝰ tāti gau
dij aſſigt āgelꝰ i ṽbis theat̄ nr̄i. ſup q̄bꝫ treſ
ſolūmō deuotas ↄſideratōes faciemꝰ.
Prima dicet̄ ꝓpheratōis.
Scd̄a declaratōis
Tertia ↄſolatōis.
¶ Pars pͥma huiꝰ ſmōis q̄ dr̄ ꝓphetatōis

B Recitat ꝓphias de icarnatiõe xpi

Q Uia de ꝓphetijs icarnatōis ⁊ natiui
tat̄ xpi diffuſe tractaui i. j. pte roſa/
rij ſmonū. ſ. xiiij. pte. iij. iō h̄ breuꝰ
ptraſeo. Solū āt. v. ꝓphias referā ꝓpharū
veter̄ teſtamēti. vt appeat ṽificatuꝫ eē illd̄
Amos. iij. Nō faciet dn̄s ṽbū. ſ. icarnari et
naſci q̄n pꝰ loq̄t̄ ad ꝓphas ſuos. Haꝝ aūt ꝓ
phiaꝝ pͥma de natiuitate eiꝰ ex ṽgie ſepiꝰ al/
legata i pcedētibꝫ ſmōibꝫ h̄r Iſa. vij. vbi dr̄
Ecce ṽgo ↄcipiet ⁊ piet filiū: ⁊ vocabit̄ nom̄
eiꝰ emanuel. i. nobiſcū deꝰ. Scd̄a ꝙ debebat
naſci media nocte h̄r Sap. xviij. vbi inq̄t
ſalomō. Dū mediū ſilētiū tenerēt oia. ⁊ nox
in ſuo curſu mediū iter h̄ret: oipotēs ſmo tu
us dn̄e a regalibꝫ ſedibꝫ vēit. Tertia ꝙ debe/
ret naſci i via ⁊ n̄ h̄re domū l'hitatōꝫ ꝓpriā:
h̄r Hiere. xiiij. vbi illi dic̄ ꝓpha. Quare ſic̄
colonꝰ futurꝰ es i t̄ra. ⁊ q̄ſi viator declināſ ad
manēdū. q̄re futurꝰ es velut vir vagꝰ. Quar
ta ꝙ debebat naſci apd̄ bethlee h̄r Michee. v
q̄ ꝓphia r̄citat̄ etiā Mat. ij. vbi dr̄. Tu beth
lee terra effrata mima es in milibꝫ iuda. ex te
ei exiet dux q̄ regat pplꝫ meū iſrl' ⁊ egreſſus
eiꝰ ab initio a diebꝫ et̄nitat̄. Quita ꝓphia.
ꝙ filiꝰ dei q̄ i veteri teſtamēto dederat legē fi/
lijs iſrl' debebat corpalit̄ cū hoībꝫ ↄūſari ⁊ ill̄
dare legē euāgelicā h̄r Baruch. iij. c. vbi dr̄
de eo. Hic ē deꝰ nr̄: ⁊ nō extimabit̄ aliꝰ aduūſus
illū. hic adinuenit oēm viā diſciplie. ⁊ tradi
dit eā Jacob filio ſuo. ⁊ iſrael dilecto ſuo. pꝰ
hec ſup terrā viſus ē ⁊ cū hoībꝫ ↄūſatꝰ ē. Et i
c. ſeq̄nti imediate ſbinfert̄ Hic liber mādato
rum dei. ⁊ lex q̄ i eternū manet. oēs q̄ tenēt eā
ꝑuenīēt ad vitā. q̄ aūt reliq̄rit eā i mortem.
Hec ibi. ¶ Nō ſolū aūt ꝓphe dei de xpi nati/ C Q, ifideles pdixerint icarnatiõem chriſti
uitate pdixerūt: ſꝫ etiaꝫ infideles ⁊ pagani.
Inter q̄s fuit Albumaſar. li. vj. itroductorij
ſui i aſtrologia. q̄ ſm trāſlatōꝫ Hermāni ſe/
cūdi ⁊ Johis hiſpalēſis dixit ꝙ vna ṽgo he
brea: pulera atq̄ honeſta ⁊ mūda. atq̄ a vi/
ro ſuo intacta debebat parere ⁊ nutrire filiū
quē appellaret Jeſum. Plato q̄ꝫ de h̄ pdixit
ſm Hiero. ⁊ Aug. in. vij. li. ↄfeſſionū. Unde
refert Ethicus phs in cōmētario ſup illo ṽ/
bo Boecij de diſciplina ſcholariū. ſ. Plato/
nis ꝓbata diuinitas. ꝙ i tumba Platonis i
uenta fuit lamina aurea ſup pectꝰ eiꝰ in qua
ſcriptū erat. Credo i Jh̄m xpm naſcitur͂ de
ṽgie. paſſurūq̄ ꝓ hūano genere. ⁊ tertia die
reſurrectur͂. ⁊ merebunt̄ iuſti videri dn̄m de
um ſuū Jh̄m. regēq̄ ſuū ṽbū pr̄is atq̄ pnci
piū cū eo cūcta ↄponēs. Hec ille. Hic etiaꝫ
b. Tho. ij. ij. q. ij. ar. vij. ꝙ multis gētiliū fa/
cta fuit reuelatio de xpi incarnatōe. ſic̄ ptꝫ in
Balaam q̄ pdixit de natiuitate xpi Nume.
xxiiij. di. Orict̄ ſtella ex Jacob ⁊c. Et i beato
Job. q̄ cū eēt de pplo gētili: ꝓphetauit d̄ ea
ſui li. c. xix. loquēdo more ꝓphetico de futu/
ris tāq̄ de pteritis dū dixit. Scio ꝙ redem
ptor meꝰ viuit: ⁊ i nouiſſimo die de terra ſur
recturus ſum. ⁊ rurſum circūdabor pelle mea
⁊ in carne mea videbo deū ſaluatorē meū ⁊c̄
Recitat q̄ꝫ idē doctor vbi ſ. iueniri in hyſto
rijs Romanoꝝ. ꝙ tpe Cōſtātini auguſti et
Helene mr̄is eiꝰ inuētū fuit q̄ddā ſepulcrū
in q̄ iacebat hō laminā aureā h̄ns in pectore
in qua ſcriptū erat ſic. Chriſtꝰ naſcet̄ de vir
gine ⁊ credo i eū. O ſol: Helene ⁊ Cōſtātini
tpibus iterū me videbis. id eſt videri facieſ
Et quidam putāt hoc eſſe idem cum illo qd̄
refert Ethicus phus. ſcꝫ fuiſſe corpus Pla/
tonis talem laminam in pectore habēt̄. Le
gitur quoq̄ in cronicis regum Caſtelle. ꝙ